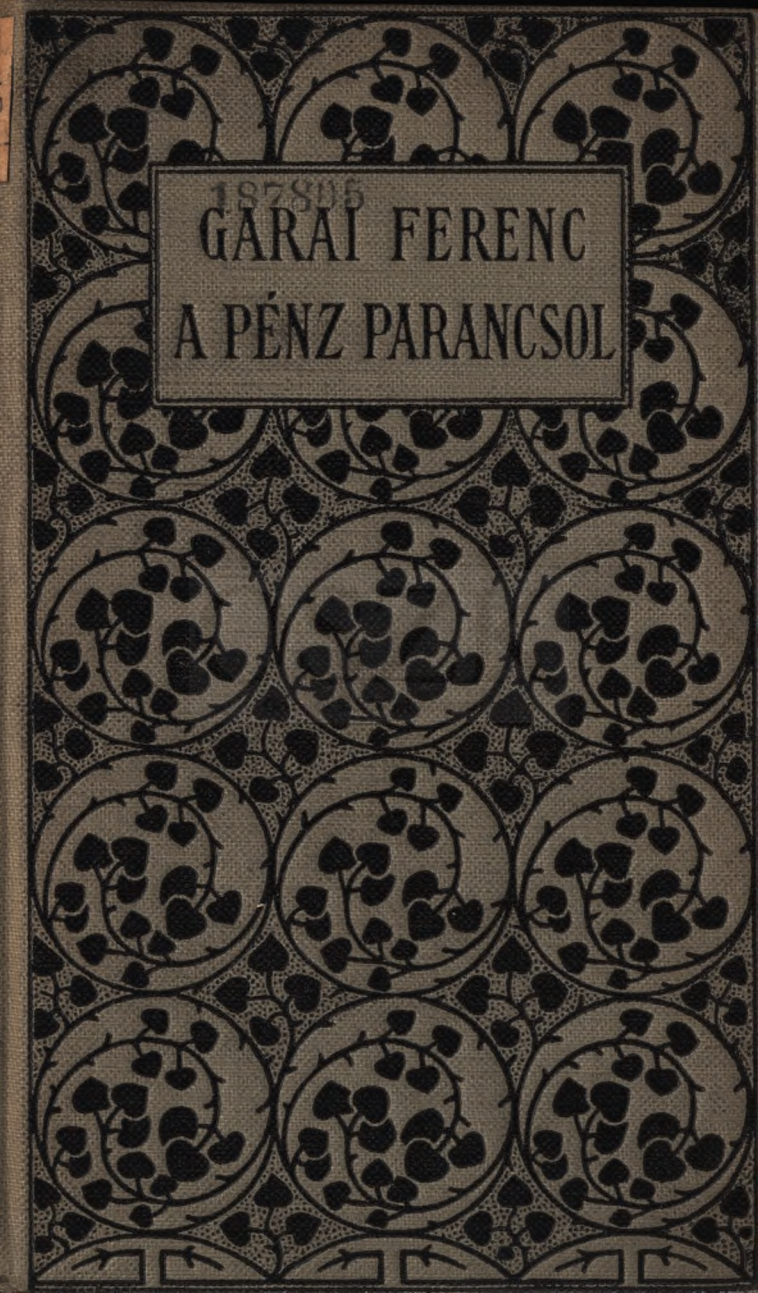

187805

GARAI FERENC
A PÉNZ PARANCSOL

1878

GARAI FERENC

A PÉNZ

PARANC SOL

A PÉNZ PARANCSOL

REGÉNY

IRTA

GARAI FERENC

BUDAPEST

A MAGYAR KERESK. KÖZLÖNY HÍRLAP- ÉS KÖNYVKIADÓ
VÁLLALAT KIADÁSA

VILÁGKÖNYVTÁR

I. évfolyam. 28. szám. • Budapest, 1914. jan. 4.

Egyes szám ára 3 korona.

Előfizetési ára negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.

Felelős szerkesztő: Garai Ferenc.

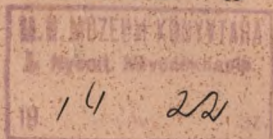
Kiadótulajdonos: Tolnai Simon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Dohány-utca 12. sz.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap.

187805

Estély a Nagy János-utcában.

Cseteki Cseteky Aladár álma megvalósult. Megszerezte azt, ami után a legjobban vágyakozott — a *bároi* címet. „Megszerezte“ a szó legszorosabb értelmében, mert a „kijáró“ tiszteletdíjával együtt, kerek ötszázezer koronájába került, hogy a már előzőleg szerzett nemesi előnév elé oda biggyesztheti a *bároi* szócskát.

— Végre, — szólt a feleségének — utólértük mindenben a döllyfös Wattay bárót: millióim, címerem, rangom, mindenem van.

— Csak egy nincsen, — szólt közbe szomoruan Csetekyné ő méltósága — csak egy nincsen...

— Igen... tudom... a hozzánk illő társaság, — felelt kissé ingerülten a báró — de az is lesz. Meglesz, ha mondom, még ha egy milliómba is kerül. Lesz rá gondom, hogy néhány született arisztokrata is megjelenjen az estélyeinken. Ha másképpen nem sikerül, egy-két letört fiatal mágnás mindig kapható erre a célra. Iksz gróf, Ipszilond báró... csak bizd rám, én majd elintézem őket. Különben ez külföldön is szokás, tíz-huszezer koronáért minden alkalommal kapok egy grófot, vagy bárót. Ha külföldi származásu, az se baj, a lényeg a cím, rang, korona... a többi mind magától jön.

— De a nyilvánosság?

— Az a leghamarabb lesz értesülve mindenről, a hirlapokról titkárom fog gondoskodni, éppen úgy, mint mikor a hivatalos lap közölte bárói kitüntetésemet. Azt akarom, hogy beszéljenek rólunk, hogy irigyeljenek, hogy keressék a barátságunkat, — nem a polgárok, nem a bankárok és nagykereskedők, hanem a mágánások, az igazi hamisítatlan vérbeli arisztokraták.

— Tehát december negyedikén, este... ezt akarom... így akarom...

*

Négy héttel a fenti beszélgetés után a Nagy János-utca torkolatánál két diszruhás rendőr buzgólkodott, hogy báró Cseteky palotája elé érkező pompás magánfogatok és automobилоk, minden incidens és akadály nélkül helyezkedhessenek el a palotával szemben levő uttest gyalogjárója mellett...

A renaissance stilusban épült, kétemeletes palota széles ablakain keresztül pazar fény áradt ki a gyéren világított utcára, hol a kíváncsi emberek egész tömege csudálta a fogatokból kiszálló előkelő hölgyek vagyont érő ékszereit és toilletjeit.

A fehérharisnyás, aranygombos lakájok egész csoportja sürgött-forgott a márványoszlopos lépcsőcsarnok előtt, amely délszaki növényekkel és pompás keleti szőnyeggel volt diszítve.

A fogadóterem benyilójában, a fiatal Cseteky báró és két huszárfőhadnagy kedveskedett a belépő vendégek előtt és a régi jó ismerősöket gyakori „ah! ah!” felkiáltással fogadták.

— Ez báchó Echdösy Tichaméch és a felesége, az ott gchóf Sátorchosy Pál császáchi és kichályi ka-

machás, — raccsolt a fiatal Cseteky báró. — Pompás táchsaság, mi? Gyuszikám? Mit szólsz hozzá? Csupa achisztokchata, csupa gavalléch. A huszár-főhadnagy elégedetten dörzsölte kezeit. Tetszett neki a társaság. Sok új arc, csupa előkelő személyiség, közte több dzsenti, igazi mágnás, katonatiszt, egy nyugalmazott államtitkár, de ami legjobban imponált neki, a nyolc nappal azelőtt bukott kormány belügyminisztere is megjelent a nagybácsija estélyén.

A vendégek nagy része már együtt volt s kisebb csoportba verődve társalogtak. A férfiak az aktuális politikáról, a nők a divatról, a színházak habitüeiről s más haszontalan és sablonos dolgokról beszélgettek.

Báró Cseteky és felesége boldogan járt-kelt előkelő vendégei között. A báró különösen a bukott kegyelmes ur körül sürgölődött feltűnő sokat. Cseteky a kegyelmes urnak köszönhette, hogy olyan rövid idő alatt megkapta a bárói címet s egy pillanatra sem gondolt arra, hogy a bárói címért adott nagy összegből első sorban a kegyelmes ur fizette ki összes adósságait.

A kegyelmes ur éppen azt magyarázta a bárónak, hogy az uralmon lévő kormány csak átmeneti s aztán megint elérkezik az ő idejük, amikor ismétlen nyeregbe ülnek s akár egy évtized is elmulhat anélkül, hogy új kormány válthatná föl őket.

— Teljesen birjuk az udvar bizalmát, — szólt nyájasan a ravasz tekintetű kegyelmes, így tehát más kormány még csak kombinációba sem jöhet. — Ezt a társalgást félfüllel Árkay bankigazgató is hallotta, egy percig gondolkozott, aztán észrevétele-

nül odasompolygott Cseteky báró és a volt miniszter mellé s a másik percben már más irányt adott a beszélgetésnek:

— Ma megint nagy áremelkedés volt a tőzsdén s sajátságos, hogy mindenki a rucakereszturi bányarészcvényeket hajszolta, mintha csak összebeszéltek volna az ügynökök, mind bányarészcvényt jegyzett s a szerencsés eladók százezreket tettek zsebre, minden különös fáradság nélkül.

— És ezt mind az a sárga lord csinálja, — szolt közbe Cseteky báró. — Ez az ember valósággal felforgatja a pénzügyi világot.

— De hát tulajdonképpen ki is az a lord? — kérdezte a volt miniszter.

— Egy ismeretlen senki, egy közénk tolokodott valaki, aki rövid idő óta irányítja nemcsak a hazai, hanem a külföldi piacot is.

— Mindenesetre nagyon szerencsés kezű ember, — folytatta a báró — mert amihez hozzáfog, az mindig sikerül neki. Különben is nemsokára itt lesz közöttünk. Megígérte, hogy eljön és én igazán büszke vagyok, hogy nálam lesz alkalma megismerni a budapesti főuri társaságot.

— Ah, tehát őt is meghívta a mai estélyére? — kérdezte a bankigazgató.

— Meghívtam. Tudom, hogy ő most a főváros érdeklődéseinek központja s ha szabad még megjegyeznem, hogy egy kiváló gentleman, jogot formálhat arra, hogy szaporítsa előkelő vendégeimnek számát.

A volt miniszter és a bankigazgató meghajtott a magát, s egy pillanatra elhallgattak.

A szomszéd teremből hangos női kacagás volt

hallható: Lovag Putnokyné, egy csoport szép asszonytól körülvéve a legutóbbi kalandját mesélte el s valami nagyon mulatságos dolgot mondhatott, mert a hölgyek egyszerre mind fölnevettek.

— Hihetetlen, — szólt a háziasszony — hiszen akkor az egy nagyon érdekes ember?

— De mennyire érdekes, — folytatta Putnokyné — képzeljék csak, az autóját otthagya az Opera előtt s másfél óráig követett, mint egy fiatal gimnázista.

— Nos és aztán? — kíváncsiskodott a kis szöske primadonna, aki a színművészetet képviselte a diszes társaságban.

— Aztán... aztán az történt, hogy szépen befordultam a kapun és faképnél hagytam.

— Mennyire bosszanthatta ez a kudarc? — szólt ismét a háziasszony. — Pedig úgy hallottam, hogy nagyon komoly ember. Egyedül él s alig érintkezik valakivel, — valami nő is van állandóan a társaságában — egy föltűnő szép, szőke leány, aki mindig szomorú s szinte mereven ül mellette az autón. Ha nem tudná az ember, hogy husból és vérből való lény, azt kellene hinni, hogy egy szép francia baba ül mellette.

— De hát tulajdonképpen honnan is került ez az ember éppen Budapestre; ide, ahol az ilyen külföldi vagyonos urak csak átutazóban vannak s egy-két napi szórakozás után örökre eltávoznak, — vágott közbe egy nagy gyár tulajdonosa, aki a leányos mamák kedvence volt, mert fél millió korona évi jövedelme dacára szerényen élt egyedül egy legénylakásban.

— Az eset valóban érdekes, sőt titokzatos, —

válaszolt egy szófukar ezredes — akiben tisztársai elveszett rendőrzsenit láttak, mert mindent titokzatosnak és rejtélyesnek talált.

A társalgást új vendég érkezése zavarta meg.

A háziasszony diskrét meghajlással adta tudtára a kis társaságnak, hogy az újonnan érkezett vendéget megy fogadni s méltóságteljes lépésekkel sietett a fogadóterembe.

Néhány perccel később visszament s a parvenük ismert hangsúlyozásával adta tudtára a társaságnak, hogy gróf Cholinczky Jeroszláv, az orosz cár testi-lelki jó barátja érkezett meg s magával hozta Theodorowna grófnét is, akit egy orosz herceg fog feleségül venni.

— Irigylem magát kedves méltóságos asszonyom, — bókolt a kis primadonna — hiszen valóságos fejedelmi vendégek lesznek jelen a mai estén...

— Hátha még itt lesz a lord is, aki egyetlen meghívást sem fogadott el Budapesten.

— Ha jól tudom a rendőrfőkapitánynál egy szűkebb körű vacsorán már jelen volt a minap, — szólt kissé epésen Bánóczhidy Teofilné.

— Ugy látszik a lord keresi a rendőrség barátságát, — szellemeskedett egy huszárkapitány. — No, no, méltóságos asszonyom, jó lesz szemmel tartani a maga lordját. Nagyon titokzatos... nagyon titokzatos...

— Helyes uraim. Ennek csak örvendek, ha önök is olyan érdekesnek és titokzatosnak tartják ezt a rejtélyes idegent, de azt hiszem, elég garancia a személyére az a körülmény, hogy Budapest főkapitánya vendégül látta őt saját otthonában,

éppen egy szűkebb körű vacsoránál, — vágott vissza a háziasszony.

— Hát tudod édesem, — szólt közbe Juci báróné — ez a körülmény épen nem bizonyít semmit, mert egy talentumos rendőrfőkapitány cselekedeteit sohasem lehet úgy megítélni, mint egy más halandóét...

— Hát ez mit jelentsen Jucikám? Te is a gyanakvók mellé álltál? — pedig csak a minap említetted, hogy mennyire szeretnéd megismerni a lordot.

Szuroky bankigazgató, csak mint csendes hallgató volt jelen, pedig az ő véleményére igen sokat adtak a jobb körökben. Rendkívül okos, meggondolt embernek ismerték.

— Én nem ismerem a lordot, — szólt halkan — mindössze látásból, de mint pénzüember figyelemmel kísérem őt annál az oknál fogva, mert vakmerő pénzügyi műveletekkel foglalkozik s alig néhány heti ittléte alatt valóságos forradalmat idézett elő a pénzpiacon. Ez a körülmény nem volna egészen meglepő, de a különös mód, amellyel az aranyat hatalmába keríti, — szokatlan, sőt, ha egészen őszinte akarok lenni természetellenes...

A társaság néhány percig hallgatott, mintha arra várt volna, hogy a bankigazgató tovább fejtegetse magyarázatát.

— A minap is igen különös esetet hallottam róla: Egy budapesti milliomos özvegyasszonyt rábeszéltek arra, hogy vegyen braziliai bányarészesvényeket, melyeket nem régen bocsájtott ki egy amerikai konzorcium. A részesvényeket a bécsi tőzsdén hatszáz koronával jegyezték s a lord ezer darabot vett ez özvegyasszony számára. A papírok ára erre

nagy keresletre száz koronával emelkedett s az özvegyasszony, aki — mellékesen megjegyezve nem ért a tőzsdejátékhoz — azt tanácsolta a lordnak, hogy adjon túl a papirokon. A lord ur lebeszélte ügyfelét azzal az indokolással, hogy a részvények rövid idő alatt a kétszeres értékre emelkednek, tehát várják be a még jobb konjunkturát. Az urinő, a pénzvágytól csábítatva, de különösen a lordba vetett bizalom miatt, megváltoztatta szándékát s várt.

Tizennégy nappal később hire érkezett, hogy az amerikai részvénytársaság megbukott s a részvényeket ötven koronáért dobálták azok, akik utolsó roncsaikat akarták megmenteni a sülyedő hajóról.

— Ebben nem találok olyan különös esetet, — szólt közbe a háziasszony. — Ezt egyszerüen szerencsétlenségnek tartom, de nem inkorrekt-ségnek...

— Az igaz, — folytatta a bankigazgató, csak-hogy...

— Csakhogy? — mondották egyszerre valamennyien.

— Csakhogy a pénzt mégis a lord ur vágta zsebre, mert azt beszélik, hogy az amerikai részvénytársaság humbug volt, névtelen, vagyontalan senkik alapították azt egy nem létező aranybánya finanszírozására s a társaság titkos vezetője éppen a mi titokzatos lordunk volt...

Általános meglepetést okoztak a bankigazgató szavai. Putnokyné, aki mindenáron elakarta rontani a Cseteky báróné estélyét méltatlankodva fakadt ki:

— No hát ez igazán borzaszló, hiszen akkor ez a lord...

— Igazi gentleman, — vágott közbe Cseteky báróné. — Gentleman, a szó legszorosabb értelmében, nem is engedek reá semmi rosszat mondani. Amit az igazgató ur mondott igaz lehet, de ez a lord tudtán és akaratan kívül történhetett. Lord Swister ma este a mi vendégünk s akkor senki sem kételkedhetik az ő gavallérságában.

A kis társaság összenézett s mert senki sem mert a háziasszonynak ellentmondani, más tárgyra terelték át a beszélgetést.

Az inasok frissítőkkal kínálták a vendégeket, mialatt a nagyteremben hangos hurrákiáltás hallatszott.

— Ez lord Swister! — mondta ő méltósága. — Engedelmet kért a vendégektől s sietett az új vendég fogadására.

Középtermű, sárgás arcu s nem éppen szimpatikus külsejű alak volt Lord Swister. Apró, fürkésző szemeit szinte sunyi módon hordozta végig a fényesen kivilágított nagyteremben s mikor a háziasszony elébe sietett, hideg, arisztokratikus meghajlással bókkolt, miközben tört németséggel csak ennyit mondott:

— Boldog vagyok, hogy vendégei között mi is megjelenhettünk. Ezzel hátra fordult, hogy bemutassa azt az ábrándos szemű, félénk külsejű szőke leányt, akit állandóan vele láttak fantasztikus formájú s mindenki által megcsodált automobilján.

— Unokahugom, Swister Laura. A leány félénken meghajolt, miközben elpirult, s halk, alig hallható hangon mondotta nevét a bárónénak.

— Jöjjön velem kedvesem, majd bemutatom a társaságnak, — szólt Cseteky báróné — miközben a lordot a házigazda fogta karon s odavitte a nyugalmazott kegyelmes ur elé.

Néhány perc mulvā az egész társaság a lorddal és unokahugával volt elfoglalva. A leányt föltűnő szépnek, a lordot rendkívül okosnak és szellemesnek találták. Szuroky bankigazgató volt az egyetlen, aki csak távolról figyelte az új jövevényeket. Föltűnt neki, hogy a lord mutatóujján egy szinte korona nagyságu lapos, s szokatlan formájú briliáns gyűrű ragyog, a leány hajéke pedig egy drágakövekkel körülvett kis ováltükör, ujján pedig egy egyszerű oxidált ezüst gyűrű van. A vagyontérő hajéket a hölgyek megcsodálták, az ezüstgyűrű azonban a bankigazgatón kívül senkinek sem tűnt föl, mindenki ereklénynek vagy talizmánnak tartotta.

— Oly sok szépet hallottam önről uram, — szólt a kegyelmes ur, — hogy szinte vágytam megismerni.

— Azt hiszem a mai estély után megváltozik excellenciád véleménye rólam. Mi pénzemberek csak addig vagyunk érdekesek, amíg nem ismernek bennünket s mentől nagyobb szerencsével kergetjük a guruló aranyakat, annál érdekesebbnek tartanak bennünket. A megismerés kijózanítólag hat mindenkire.

— Sohase szerénykedjék uram. Miniszterségem alatt több ízben volt alkalmam hallani, hogy ön nemcsak mestere, hanem valóságos ördöge a tőzsdék világának.

— Pedig igen egyszerű az én trükköm, nincsen benne semmi ördögösség, ha parancsolja ke-

gyelmességed, beavatom a titokzatosnak látszó műhelyembe.

— Ha én is részesülhetnék ebben a szerencsében, — szólt közbe Cseteky báró, nagy hálára kötelezne.

— Nagyon szívesen. Legyen szerencsém holnap délután hét órakor a Gellért-hegyen levő obszervatóriumomban.

— Obszervatórium? Talán csak nem foglalkozik ön titokban csillagvizsgálattal, különben is, csak most hallom először, hogy a Gellért-hegyen egy idő óta obszervatórium is van.

— Annak csak én kereszteltem el, de lényegében az nem egyéb, mint egy ici-pici táviró állomás, amelynek kezeléséhez csupán én értek és azok a megbizottaim, akik a világ minden részében rendelkezésemre állanak.

— Nagyon érdekel az ön ördögös masinája, — szólt ismét a volt miniszter — ha úgy akarja, holnap délután meglátogatom önt az observatóriumban, egyuttal magammal viszem a báró urat is.

— Végtelen boldog leszek. Várom az urakat. A társaság ezután bevonult a nagy étterembe, ahol fejedelmi pompával ékesített, terített asztalok roskadoztak az ötvösművészet remekei alatt. Az asztalfőn a háziasszony mellett a volt miniszter és Cholinczky Jereszláv ültek s közvetlen mellettük lord Swister, szőke unokahugával. A vendégek egy részének nem tetszett ez az elhelyezés, különösen Putnokyné aprehendált s a mellette ülő Szuroky igazgatónak meg is jegyezte:

— A báróné úgy látszik nagyon is kitünteti ezt

a sárga lordot, mintha az külömb lenne a többi vendégeinél.

— Ez az arany vonzóereje, — szólt gunyosan Szuroky — csak aztán baj ne legyen belőle.

— Ugy látszik ön titkos ellensége a lordnak. Ön az egyetlen ebben a társaságban, aki őt értékére szállítja le. Különben nekem sincsen róla jobb véleményem...

Az inasok töltötték a pezsgős poharakba s ettől a pillanattól kezdve az előkelő társaság hangulata élénkebb lett. A férfiak szabadabb társalgásba kezdtek, a nők pedig egész nyárspolgáriás módon hangosan föl kacagtak egy-egy kétértelmű, de humoros anekdota után.

Csak lord Swister maradt komoly és szőke unokahuga. Arcizmaik sem rándultak meg s igazi angol flegmával hallgatták a szellemeskedő gentlemaneket, akik túllícitálták egymást abban, hogy valami nagyon szellemes és mulattató epizódot mondjanak el élményeikből.

— A fiatal Cseteky báró pompásan raccsolt s a harmadik pohár pezsgő után szerelmi vallomásokat suttogott a mellette ülő primadonna fülébe:

— Maga a legachanyosabb angyal az egész világon. Öchöklendő vagyonomat és báchói címet áldoznám föl, ha a művésznő bachátságát bichhatnám. Ezek az azuchkék szemek, ezek az ici-pici fehéch fogacskák, no meg ez a pici pichos szájacska valósággal megöchjiti az embecht.

Ha mách nagykochu lennék, megkéchném a kacsóit s azt mondanám: Boldogitson szép művésznő, legyen a feleségem...

A művésznő hangosan nevetett a fiatal báró

bohó beszédein s hogy még jobban bátorítsa az udvarláshoz, pajkosan ő is raccsolni kezdett.

— Én is szechetem, imádom magácskát dchága bachátocskám, ha ilyen sneidig bachátcha tehetnék szecht, letéchnék a tisztesség utjáchól...

— Maga játszik a szivemmel művésznő... félek ebből még tchagédia lehet, velem nem lehet csak úgy komédiázni... velem a szechelemről csakis komolyan lehet beszélni. Ha én tudnám... ha chemélhetném... hogy a művésznő engem szechetni fog... hogy a művésznő az én igazi, odaadó bachátnőm lenne, én a nagy boldogságtól még agyon is lőném magamat.

— Kár lenne magácskáért, — vágott közbe mosolyogva a művésznő, — miközben megsimogatta az elérzékenyült fiatal báró homlokát.

Kár lenne, egy ilyen szép, daliás, okos és szellemes fiatalemberért.

— Művésznő! Művésznő! Oh dchága szép művésznő, Ichénkém, dchágám, ugy-e szechet?

— Nagyon szeretem, csak ne olyan hangosan, mert meghallják a vendégek és akkor baj lesz...

— Mit „baj lesz“, hát nem vagyok a fiatal háziuch, ha akachom, chögtön megkéchem a művésznő kezét.

Szerencsére erre nem került a sor, mert a vendégek egymásután fölkeltek az asztalok mellől s a hölgyek a kék szalónba és az urak a dohányzó szobába vonultak be, miközben a volt miniszter tréde hangosan kérdezte:

— Uraim, ki adja a bankot?

Minden szem lord Swister felé tekintett. Mintha

összebeszéltek volna, szinte egyszerre válaszoltak a kegyelmes ur kérdésére:

— Lord Swister! — lord Swister! — a lord adja a bankot!

— Helyes! Közkivánatra megpróbálom, bár szokásom ellenére teszem, — szólt szerényen a lord — de ha ugy kívánják, engedelmeskedem.

Valóságos izgalom vett erőt a társaságon, a hölgyek besiettek a szalónból a játékszobába, hogy szemtől-szemben láthassák a legszerencsésebb játékos, akiről tudták, hogy a tőzsdén kimondhatatlan szerencsével játszik.

Lord Swister egy csomó új bankjegyet tett az asztalra s a játék megkezdődött. Az első játékos, — aki közvetlenül a lord mellett ült — a kegyelmes ur volt. Egy arannyal kezdte meg a tétet, mely az első kiosztásnál megkétszereződött.

— Ez rossz jel, — sugta báró Erősdy a szomszédjának. — Első nyerés...

A második tétet megint a bankár vesztette el. A játékosok egy része halmozta tétjét, a többi három-négyszeresére emelte föl.

A lord harmadszor is vesztett. Az első bank teljesen elfogyott, mire lord Swister újabb, még nagyobb bankot adott. A játékosok mintha csak összebeszéltek volna, kis összegtétet tettek s ekkor a bankár kilencet mutatott.

— Megfordult a kocka, — szólt Szuroky bankigazgató — s hogy megmutassa, mennyire nem bízik a lord szerencsében, ezer koronát helyezett az asztalra, a többi játékos is nekibátorodott s nagyobb összeget tett maga elé.

Lord Swister irónikus mosollyal nézett végig

a játékosokon s aztán nyugodtan nagyuri eleganciával adott kártyát a poentörnek. A játékos négyre ötöt kapott. A bankár kifizette a téteket s a megfogyott bankot megszorította...

Szuroky a nyereséget ott hagyta, s a többiek is halmoztak. A szerencse ismételten a játékosoknak kedvezett.

— Ugy látszik, nem a rucakereszturi bányarészcsevényekkel játszom, — szolt mosolyogva lord Swister.

— De nem is brazíliai részvényekkel, — jegyezte meg csipősen Szuroky.

Lord Swister meglepetéssel pillantott a közbeszólóra, aztán hirtelen visszanyerte előbbi arc kifejezését és újabb nagy csomó bankjegyet helyezett maga elé.

A játékosok kezdetben óvatosan játszottak s csak mikor a harmadik tétet is elvesztették, ragadta meg őket a játék ördöge. A bank egyre szaporodott s a lord rövid félóra alatt százötvenezer korona nyereséggel hagyta ott a bankári széket.

— Ördöge van a lordnak, — mondta Putnokyné.

— A szerencse bajnoka, — vágott közbe Csetekyné ő méltósága.

— Kalándor, — szolt halkán Szuroky bankigazgató a szomszédjához s megvető pillantást vetett lord Swister felé.

Lord Swister szerencséje csak néhány percig foglalkoztatta a vendégeket. A legnagyobb vesztesége a házigazdának volt, aki nagyuri fölényvel legyintett a kezével, mikor a volt miniszter a veszteség nagysága iránt érdeklődött.

— Több is veszett Mohácsnál, — mondta Cseteky báró s aztán rágyújtott egy havanna szivarra.

Mialatt az ezrekbe menő hazardjáték folyt a játékkeremben; a kis kék szalonban a lord unokahuga, a mindenki által csodált szép, szőke Laura ült, Kemenessy Károly huszárkapitánnyal.

A kis kék szalon közvetlen a dohányzóterem mellett volt, ahol néhány öreg ur politizált szivarfüst mellett, senkinek sem tűnt föl, hogy a délceg huszárkapitány egyedül ült a lord unokahugával. A vendégek legnagyobb részét különben is az izgalmas kártyajáték foglalta le s így szinte zavartalanul beszélhetett Kemenessy a leánnyal:

— Már hetek óta várom ezt az alkalmat. Megakartam ismerni magát, hallani a hangját, gyönyörködni akartam így, egészen közélről sokatmondó, ígésző szép szemeiben. Álmaim megvalósultak, vágyam beeljesedett s most itt ülök szemtől-szemben kegyeddel s mégsem hiszem, hogy ébren vagyok...

— Lehetséges, — felelt szomorúan a leány. — Én is azt hiszem, hogy álmodom. Mióta itt vagyunk a magyar fővárosban, ön az első, akivel zavartalanul beszélhetek. Boldognak látszom, pedig nagyon, nagyon szerencsétlen vagyok.

— Szigoru ember a lord? — kérdezte türelmetlenül a kapitány.

— Nemcsak szigoru, hanem kegyetlen. Nincs egy szabad óráim, egy szabad pillanatom. Rab vagyok s ez a rabság az örülésbe kerget. A kapitány gondolkodva nézett a leányra, aztán hirtelen felkelt s szalon balsarkában függő festményt nézegette. Kis, ébenfa keretben levő kép volt, mely egy bálba készülő fiatal leányt ábrázolt, aki még egy pillantást

vet a tükörbe, mielőtt a leányszobából az első bálba távozik.

— Pompás kis kép, — zavarta meg a csendet Laura. — Mielőtt ön belépett ide, én is hosszan nézegettem...

A kapitány a leányra, majd a festményre nézett.

— Mintha csak kegyedet festette volna meg a művész, pedig a kép a tizenhatodik századba készült. A szem, az arc, a haj, a tekintet egészen a kegyedé. Ezt a képet bármilyen uton-módon, de elkérem a nagynénémtől.

— A báróné rokona önnek?

— Édes anyám nővére.

— Ön miért nem kártyázott az urakkal?

— Mert akkor nem lehettem volna a kegyed társaságában. Hiszen a legnagyobb nyereség is veszteség lett volna, ha nem részesülök ebben a rég várt szerencsében.

— Honnan tudta, hogy eljövök, hiszen eddig csak egy meghívást fogadtunk el, a rendőrfőkapitánytól, ott is csak azzal a feltétellel, hogy kevesen s családi körben leszünk.

— Nagybátyám említette, hogy igen előkelő vendégei lesznek s akkor tudtam meg, hogy a lord is itt lesz unokahugával.

— Milyen embernek tartják nagybátyámat?

— Rendkívül ügyes, s megfontolt pénzembernek, aki egész Európa pénzpiacát láthatlanul kormányozza.

Laura elfordította tekintetét s hosszan, mereven nézett maga elé, majd elővette kis csipkekendőjét s szemeit törülgette.

Kemenessy kapitány csodálkozóan nézett a leányra. Első pillanatban azt hitte, hogy valamivel megbántotta s gyöngéden, szinte alig hallható hangon kérdezte:

— Megbántottam?

A leány nem felelt, hanem oda támaszkodott egy kis aranyozott szekrényhez s a földre nézett.

A kapitány egészen közel ment hozzája, megfogta a kezét s ismételten kérdezte:

— Laura, megbántottam valamivel?

— Nem, nem bántott meg, kapitány ur, más oka van ennek, amiért elérzékenyedtem. De most már nem gondolok semmire s ígérem, hogy vig, barátságos leszek az ön társaságában.

— Valami mégis bánthatja kegyedet kisasszony, valami nagy bánat sorvaszthatja lelkét. Mért olyan komoly, olyan szomorú. Amikor először láttam, fölkelte érdeklődésemet, kíváncsi voltam, hogy kicsoda. Napok, hetek teltek el, amig megtudtam, hogy lord Swister unokahuga s azóta kerestem az alkalmat, hogy mentől többet láthassam. Bevallom, hogy fáradságomba került, hogy olykor-olykor egy-egy pillanatra láthassam. Mindég olyan bus, mindég olyan szomorú volt s ebből azt következtettem, hogy valami nagy lelki emóció okozza ezt, a nem fiatal leányhoz illő borongós, melanchólikus hangulatot.

Igyekeztem hozzáférni azokhoz a személyekhez, akik közvetlen közelében tartózkodnak s ezeknek a felvilágosítása csak megerősített abban a hitemben, hogy ennek a szép, szőke leánynak valami igen nagy bánata lehet...

— Ne folytassa, — vágott a kapitány szavaiba

Laura. — Ne folytassa kérem, mert az a körülmény, hogy ön bánatomnak okát kutatja, még fájdalmasabb érzéseket ébreszt bennem. Az ímént már mondtam önnek, hogy én boldogtalan, nagyon boldogtalan vagyok s talán sohasem leszek boldog az életben. Egy nagy titok sulya alatt kell görnyednem s még csak nem is kereshetem a módot és alkalmat arra, hogy e rettenetes lelki bánat sulyától megszabaduljak. Egyelőre legalább nincsen reá kilátásom. Lehet, hogy egykor, amikor már késő lesz, s nem élvezhetem a megkönnyebbülésnek azt a jó-tékony és áldásos hatását, amely visszaadná lelki-nyugalmamát.

Putnokyné ő méltósága lépett a szalonba Szuroky bankigazgatóval s észrevehetően meglepődött azon, hogy a lord unokahugát egyedül találta Kemenessy kapitánnyal, aki nagy nőcsábító hírében volt. Néhány pillanatig szó nélkül állott a kis szalón bejáratánál, s csak tekintetével árulta el meglepetését, aztán hirtelen, mosolyogva fordult a piruló, szőke leány felé.

— Bocsánatot kérek kisasszony, ha zavartuk önöket. Nem tudtam, hogy kegyed van itt a kis szalónban.

— Visszavonultunk a társaságtól, mert nem akartam részt venni a kártyajátékban, — felelt ridegen a kapitány.

— Pedig nagyon érdekes, nagyon izgalmas volt a játék. Lord Swister igen nagy nyereséggel hagyta el a játéktermet...

— A lord megint nyert? — vágott közbe meglepetten a leány.

— Ugy látszik ő mindég nyer, — felelt maliciózan Szuroky bankigazgató.

— Igen, ő mindég nyer, — fejezte be a társalgást Laura; akit módfelett bántott az az irónikus hang, mellyel tudtára adták, hogy a lord igen nagy nyereséggel hagyta el a játéktermet.

Kemenessy kapitány, hogy véget vessen a kínos társalgásnak, intett a fiatal Cseteky bárónak, hogy jöjjön közelebb, miközben tréfás hangon fordult a leányhoz :

— Ismeri a fiatal bárót? A legkedvesebb fiuk egyike, csak egy nagy baja van, hogy nagyon szerelmes s nem tudja a r-betűt tisztán kiejteni.

— Amikor megérkeztem, már volt szerencsém a báró urhoz, de akkor még nem ismertem ezt a két kellemes tulajdonságát.

A fiatal báró még mindig mámoros volt s mintha nem hallotta volna a megjegyzést, odalépett Kemenessy kapitányhoz s megveregette a vállát:

— Bchavó, bchavó, kedves kapitány, te egy nagyon, nagyon sneidig fiu vagy... udvacholsz, mi? — udvarcholsz? Pompás. Látod bachátom ezt nagyon szechetem... nagyon szechetem. Szép leány... fess huszárkapitány. Nagyon sneidig, csak mulass, mulass bachátom, he!... he... he. De vigyázz te fiu, ne szeches bele a lochd kis hugába. A lochd nagyon szigochu embech, nem szecheti a tchéfát, nem szecheti!...

— Ne aggódj te én miattam, édes kis öcsém, — felelt csipősen a kapitány. — Ha lord Swisternek nem tetszik a dolog, majd számon kéri tőlem azt, amit akar. Téged nem foglak magam helyett célpontul kiállítani!

— De kapitány? — bachátom? — te tchéfálsz, vagy komolyan beszélsz? — hiszen ez séchtés, ez vécht kíván... ez...

— Jó, jó kis öcsikém, ez vért kíván, tehát majd holnap. Addig is feküdj le szépen és aludj, a többit majd holnap, ha jól kialudtad magadat.

Putnokyné megijedt, hogy a két fiatalember még hajba kap egymással s ezért karonfogta a fiatal Csetekyt s valósággal kivitte őt a kis szalónból, ahol Kemenessy és Laura ismételten egyedül maradtak.

— Ezek most rosszat gondolnak rólam, kapitány ur, — szólt kétségbeesetten Laura. — Ezek azt hiszik, hogy nem vagyok tisztességes leány.

— Ne törődjék azzal, hogy ezek mit gondolnak. Ezek mindenkiről csak rosszat gondolnak. Más dolguk vagy gondjuk nincsen, mint másokról rosszat feltételezni, vagy mondani. Ez mindennapi dolog ebben a környezetben. Örömük csak akkor teljes, ha ismerőseiket vagy barátaikat megrágalmazhatják.

— Különben igaza van kapitány, nekem nem kell törődnöm a mások véleményével, nekem már nem árthat meg, ha rosszat is tételeznek föl rólam, hiszen én...

Tovább nem folytatta, hanem odament az ablak mellé s könnyező szemeit törülgette.

A kapitány lassan, lábujjhegyen követte, megállott mögötte, egész közel, úgy hogy Laura selymes hajfürtjei ajkát érintették. Kemenessy közvetlen közeliől érezte a test melegét, hallotta a szív heves dobogását, magába szivta a leány körül áramló ibolya illatot s mielőtt Laura védekezhetett volna,

megfogta annak kezét s a következő pillanatban egy szenvedélyes csókkal zárta le ajakát...

— Uram, ön az életével játszik! — szólt rémülten a leány. — Ha lord Swister megtudja, hogy ön mit tett velem, mindkettőnk élete veszélyben van. Ebben ő nem ismer sem tréfát, sem kiméletet, ölni, gyilkolni képes, ha megtudja, hogy más is szeret engem.

— Hogyan? — tehát ő?...

— Igen, ő szeret engem... értem küzd, értem harcol, az én kedvemért gyűjti millióit, miattam teszi kockára mindenét, életét, vagyonát s miattam gázol mindenben keresztül, csak hogy megszerezsem őt...

— Lord Swister, a nagybátyja?

— Nem nagybátyám ő nékem, nem, senkim, semmim, egy idegen, aki hatalmába kerített és akitől nem tudok szabadulni, nem tudok... nem merek, mert abban a pillanatban nem élek tovább.

Kemenessy kapitány a verejtéktől gyöngyöző homlokát törülgette.

Azt hitte, hogy álmodik, közelebb lépett a leányhoz, mélyen a szemébe nézett s szinte remegő hangon kérdezte tőle:

— Mit mondott Laura? Magának nem nagybátyja lord Swister? ... Ő szereti magát? ... s maga nem tud szabadulni tőle? — nem szereti?

— Gyülölöm, megvetem s még sem segíthetek magamon. Félek tőle... félek... s tűrnöm, szenvednem kell, mert nincsen út a menekvéshez.

— Én megszabadítom, — kiáltott föl a kapitány — én megmentem magát Laura, ettől a szörnyetegtől, csak legyen segítségemre, csak szeressen

... egy kicsit, nagyon kicsit s bizzék bennem. Laura felelni akart, de a szó elhalt ajakán. Abban a pillanatban megjelent az ajtóban lord Swister s szinte fenyegető tekintettel nézett a leányra, aki sápadtan, remegve állt a kapitány mellett s aztán szó nélkül ment előre, mint egy csinyt elkövetett gyermek, aki a büntetéstől való félelmében otthagyja kedvenc játékszereit s megy oda, ahova szigorú nevelőjének büntetése várja. Kemenessy kapitány hirtelen egy lépést tett utánuk. Keze ökölbe szorult s ha abban a pillanatban nem jelenik meg előtte báró Cseteky és a volt miniszter; kemény öklével lecsap lord Swisterhez, aki hajlongva bucsuzott el az előkelő társaság tagjaitól s Laurát karonfogva — eltávozott.

Mikor a lord autójának szirénhangja a palota előtt fölsivított, Kemenessy kapitány úgy érezte magát, mint egy megsebzett oroszán s nagy, lelki fájdalomában egy karosszékbe roskadt s haragjában ajkát harapdálta, szinte hangosan mondta:

— Gazember! ... gazember ...

Naponta egy százalék kamat.

Másnap a reggeli lapok hosszabb tudósításban számoltak be báró Cseteky estélyéről. Az ottlevők névsorában ott szerepelt a lord Swister neve is „tőzsdekirály“ jelzővel fűszerezve. Cseteky báró természetesen nagyon büszke volt a hírlapi tudósításokra, amelyek közül néhány hangulatosan és színesen regisztrálta az ujdonsült báró vagyona kerülő házi estélyét.

A nagyközönség, mely távol áll a pénzügyi műveletektől, nem sokat tudott lord Swister személyé-

ről, de abból az alkalomból, hogy a báró Cseteky estélyén megjelent s neve néhány hangzatos pénz és született arisztokrata neve mellett volt kinyomtatva, mint „tőzsdekirály“, fölkellette a nagy tömeg érdeklődését. Lord Swister kitünően értette, hogy milyen módon lehet ezt az új összeköttetést, de különösen a hírlapokban való előnyös szereplését kamatosítani. Másnap valamennyi hazai és osztrák lapban föltűnő hirdetést tett közvé, hogy a nála elhelyezett tőke után naponta egy százalék kamatot fizet.

A hirdetésnek meg volt a várt eredménye, százával tódultak hozzá az emberek és bizalommal bízták reá megtakarított tőkéiket. Akadtak olyanok is, akik nagy, megbízható pénzügyintézetektől vették ki pénzüket és lord Swisterhez vitték gyümölcsöztetni. És lord Swister eleget is tett nem mindennapi ígéretének. Aki tőkéje után a napi egy százalékos kamatot fölakarta venni, annak a tőkét és kamatokat hiánytalanul vissza is fizette. Tudta, hogy ez a reklám többet ér minden más reklámnál. Ő csak azt akarta, hogy üzletfelei bizzanak benne s ezt el is érte.

Egy kiváló büntetőjogász tizezer koronát adott át próbaképpen a lordnak, aki két nappal később hiánytalanul fizette vissza a tőkét, kamattal együtt.

Akadtak természetesen kételkedők is, de ezeket oly módon nyugtatta meg lord Swister, hogy meghívta magához gellérthegy villájába s ott megmutatta nekik drótnélküli távirati berendezését, s elhitette a kételkedőkkel, hogy ő minden más bankháznál hamarabb értesül az európai, sőt az amerikai tőzsde napi árfolyamáról.

Amikor pedig a volt miniszter és Cseteky báró is meglátogatta a lordot, a napilapok hasábos tudósításokat közöltek a lord Swister pénzügyi vállalatáról s akadtak naiv tudósítók, akik a drótnélküli telegráf meséjét elhitték s a mindenféle csavarokkal, rugókkal, kerekekkel és huzalokkal fölszerelt gépeket a XX. század legujabb csodájának, — a drót-talan távirógépnek nézték és készpénznek vették mindazokat a magyarázatokat, melyeket Swister az érdeklődők százainak adott.

Két hét leforgása alatt lord Swister nevét már dalba is foglalták.

A komoly és élclapok pedig képből és karikatúrában örökítették meg a pénz és tőzsdekirály személyét és hihetetlen szerencsáját. Valóságos legenda-kör vette körül. Ezrével kapta a leveleket és ajánlatokat, mindenféle üzlet lebonyolítására és találmányok értékesítésére.

Swister a hírlapokban tudatta a nagyközönséget, hogy az ezerszámra érkezett ajánlatokra nem reflektálhat, mert ő kizárólag tőzsdei ügyletekkel foglalkozik.

A rendőrség állandóan két ügyes detektívet bízott meg azzal, hogy a lord személyére ügyeljenek, nehogy valaki merényletet kövessen el ellene. Ugy vigyáztak reá, s úgy féltették, mint egy uralkodót. Az akkori főkapitány azzal magyarázta ezt a nagy elővigyázatlanságot, hogy az ilyen külföldi előkelőséget, aki közgazdasági szempontból százakat, sőt ezreket juttat keresethez s akinek üzleti zseniálitása következtében milliók forognak közkézen az országban, az olyan férfit meg kell kimélni minden kellemetlenségtől. A titokzatos lord természetesen

jól fölhasználta ezt a különös figyelmet s csak olyan személyiségekkel tartotta fenn a barátságot, akik elég naivak, de annál tekintélyesebb társadalmi állást töltöttek be a fővárosban.

Báró Cseteky majdnem napi vendége volt a lordnak, aki viszont mindent elkövetett, hogy a bárót nemcsak barátának, hanem üzletfélnek is megnyerje.

Egy alkalommal lord Swister így szólt a báróhoz:

— Ma olyan értesítéseim vannak, hogy százezer korona tőkére ötvenezer korona hasznót adhatok.

*

Kemenessy kapitány mindent elkövetett, hogy Laurával beszélhessen, de minden fáradozása sikertelen maradt. Lord Swister valósággal őrizte a leányt s ha olyan üzleti dolga akadt, amikor nem vihetette magával, Gibier őrizetére bízta.

Ez a Gibier, atléta termetű öreg ember volt, akit a lord Párisban szerzett, egy kéteshirű bankártól. Eszes, vakmerő és egyuttal hűséges volt s akár a tűzbe is elment volna gazdájáért. Valósággal bálványozta gazdáját, aki viszont nem volt hálátlan a hűséges szolga iránt. A legjobb szivarokkal és egyéb ajándékokkal halmozta el Gibiert s annyira megbizott benne, hogy a pénzt olvasatlanul adta át neki, hogy váltsa be aranyokra.

Lord Swister nem sokra becsülte a papirospénzt s amikor csak tehette, beváltotta azokat csengő aranyakra. A nagy bankok jobban ismerték Gibiert, mint akármelyik nagy üzlefelüket, mert az öreg szolga hetenként többször ment a papirospénzt

beváltani aranyakra. Ez a körülmény senkinek sem tűnt föl, mert tudták Swisterről, hogy nincsen nagy bizalma a bankjegyek iránt. A lord, — mint említettük — a legnagyobb kincsét: Laurát is Gibier-re bízta olyankor, amikor nem vihette őt magával. A vén szolga eleget tett gazdája parancsának és es-ténként, vagy amikor a lord hazaérkezett, hűségesen referált mindarról, ami Laurára vonatkozott.

A leány nem nagyon szerette őrzőjét, de éppen ez ellenkezőjéről igyekezett őt meggyőzni. Apró kis ajándékokkal halmozta el. Szenvedélyes dohányos lévén Gibier és Laura sohasem mulasztotta el az alkalmat, hogy egy-egy jó szivart, vagy csomag dohányt ne hozzon a szolgának. Laurának ez az előzékenysége hatványozódott ettől a naptól kezdve, amikor Kemenessy kapitánnyal megismerkedett. Tudta, érezte, hogy az a férfiú hatással lesz az ő élete folyására. Tudta, érezte, hogy Kemenessy lesz az ő megmentője, hogy ő, csakis ő lehet az az élő lény, aki megmentheti lord Swister karmai közül.

De hogy célját elérhesse, Gibier jóindulatát, különösen pedig bizalmát kellett megnyernie. Nem volt könnyű föladat, mert Gibier valósággal bálványozta gazdáját, akit még Laura kedvéért sem tudott volna megcsalni vagy elárulni.

Egy esős őszi délután Laura egyedül volt odahaza Gibier-vel. A szolga lord Swister dolgozószobájában rendezgette a könyvtárt, mialatt a leány egy szentimentális angol regényt olvasott, miközben nagyokat ásitozott és ki-kinézett az ablakon. Az utcán, gummi köpenybe burkolt férfi állott. Vadászkalapját mélyen a homlokára huzta, gallérját fölgyűrte, úgy hogy arca csak a felső ajaktól a homlokcsontig lát-

szott. Laura izgatottan, hol jobbra, hol balra tekintett, attól félván, hogy Gibier titokban őt figyeli a lord szobájából. Ez a kínos állapot mintegy negyed óráig tartott, amikor Gibier bement Laura szobájába s a leány háta mögé állván, mosolyogva így szólt :

— Miss, én tudom, hogy az a férfi miért áll ott az utcán, ebben a csunya esős időben. Én azt is tudom, hogy az a férfi nem mindég szokott ilyen ruhában járni, mert az nem is egy civil, hanem katona, szép, magas derék katonatiszt. Az a férfi azért álldogál ottan, hogy a kisasszonyt megláthassa, csak hogy láthassa, mert az a férfi nagyon szeretheti a kisasszonyt, talán még jobban szeretheti, mint az életét, mint bármit a világon. Laurát valósággal megdöbbentették Gibier szavai. Amióta Gibier a lord szolgálatában állott, ilyen témáról még sohasem beszélt vele. Csak a legszükségesebb szavakat váltottak egymással s azokat is ritkán és hidegen, mint urnő a szolgájával.

Laura csodálkozva nézett Gibierre, aki ravaszul mosolygott s szinte kihívó hangon kérdezte:

— Ugy-e kisasszony, Gibier mindent tud? — de Gibier jó fiú, hallgat, nem mondja el senkinek, még a lordnak sem, pedig őt nagyon érdekelné a dolog.

— Nem értem magát Gibier! — szólt végre kissé indulatosan a leány. Nem értem magát. A hangja, a beszédmodora olyan különös és titokzatos, hogy kezdek félni magától. Igen, én félek magától Gibier... pedig maga olyan jó, hűséges szolga, még sohasem volt velem szemben illetlen.

Ismétlem, egy szót sem értettem abból, amit mondott.

Gibier közelebb ment Laurához, apró, kis szemeit reá szegezte, s ravaszul mosolygott:

— Ne féljem tőlem, szép kisasszony. Én jó ember vagyok, nem bántok senkit sem. A kisasszonyt nagyon szeretem és jaj lenne annak, aki a kisasszonyt megbántaná, még az uram, a lord urtól is megvédlemezném, pedig ő az én gazdám, ő az én uram.

— De hát mit akar tőlem Gibier?

— Semmit, csak azt mondom, hogy én tudom, ki az az ur, s miért áll ottan a ház előtt ebben a csunya esős, hideg időben. Az az ur ottan, állandóan ide tekintget, látni akar valakit, én azt is tudom, hogy kit. Megmondjam? Nos hát az az ur a kisasszonyt akarja látni, mert az az ur szereti a kisasszonyt s beszélni szeretne magával. Ugy-e, hogy Gibier mindent tud, hiába titkolózik, én tudok, tudok mindent. Laura elsápadt s remegett az izgalomtól. Félt, hogy a vén szolga ismeri titkát és elárulja Swisternek, aki nem tudná neki megbocsájtani, hogy más valakit szeret s nem őtet. Néhány pillanatig szótlanul nézett Gibierre s úgy viselkedett, mintha egy szót sem értene szavaiból.

Amikor látta, hogy hasztalan igyekszik a szolgát félrevezetni, mint egy pajkos iskolás leány kacagni kezdett. A belső izgalom azonban nem maradt nyom nélkül az arcon. Gibier ekkor még egy lépést tett előre Laura felé, úgy, hogy már egész közel állott mellette s belső zsebébe nyult, melyből egy kis levélkét vett elő.

Laura ösztönszerűleg a levél felé kapott, de a szolga tiltakozó mozdulatára, kezeit leeresztette.

— No, no szép kisasszonykám, csak ne olyan hevesen. A levelet csak egy föltétel mellett adom oda.

— S mi legyen az a föltétel? — kérdezte izgatottan a leány.

— Az, hogy megengedi, hogy Gibier megcsókolja a kisasszony homlokát. Csak úgy, mint egy apa szokta megcsókolni a gyermekét.

Laura minden gondolkozás nélkül a szolga felé nyujtotta homlokát, melyet az szenvedélyesen megcsókolt, átadta a leánynak a levelet, aztán elfordult s szemeit törülgette.

Laura nem törődven Gibier érzékenységével, az ablakhoz szaladt, a levelet hirtelen fölbontotta, melyben mindössze a következő sorok állottak:

„Gibier, a mi emberünk. Megbizhat benne, ő segítségünkre lesz. *Kemenessy*“.

Semmi egyéb, semmi vallomás, még egy üdvözlés sem. Laura első pillanatban nem akart hinni a levél tartalmának. Hogyan? — hát Gibier, a hűséges Gibier elárulná a gazdáját? — lord Swistert, akiért rajongott, akit olyan nagyon szeretetett, hogy még az életét is föláldozta volna érte?

Nem mert szólni Gibiernek, csak nézett reá, mint egy félénk gyermek, aki valami csinyt követett el és nézi az anyját, nem fogja-e megbüntetni.

Az öreg szolga ott állott a nagy könyvszekrény mellett, fejét lehajtva, alázatosan, szótlánul, várva urnője parancsait.

— Gibier, hát igaz? Igaz, hogy maga szeret

engem, szeret bennünket s nem árul el a lordnak? Maga tud mindent s hallgat?

— Hallgatók s segítségükre leszek, de most nincs sok időnk a beszélgetésre. A kapitány ur az utcán vár magára, most indul a hid irányába s öt órakor találkozniok kell abban a kis vendéglőben, melynek ablakai ide látszanak. Vegyen magára jó meleg felsőkabátot s siessen. Hat órakor a lord itthon lesz s fölösleges mondanom, hogy mindketőnk érdeke, hogy akkor a kisasszony már megint itt legyen.

— Köszönöm Gibier. Nagyon köszönöm. Én hálás leszek ezért, hálás, egész életen át...

*

Néhány perccel később Laura ott ült a vendéglőnek egyik kis szobájában, Kemenessy kapitány mellett s türelmetlenül nézett jobbra-balra, nem lát-e valami ismerőst, aki esetleg fölismerné, a nem éppen előkelő helyiségben.

Mintegy negyedóraig ültek a kis kormos-füstös vendéglő külön szobájában, hallgatagon, csendesén. Csak egymásba fonódó tekintetük árulta el azt a nagy szerelmet, melyet egymás iránt éreztek. Kemenessy megfogta a leány kezét, ajkához emelte, csókolta forrón, szenvedélyesen.

— Szeretsz? — kérdezte a leány — szinte szomorú, panaszos hangon.

— Jobban, mint az életemet, melyet örömmel áldoznék föl érted, csak hogy az enyémnek mondhatnálak.

— Türelem. Most már közeledünk ahhoz, az időhöz, amikor megkísérélhetem a megszabadítá-

sodat. Ha Gibiert is sikerült megnyerned, akkor remélhetem, hogy megmenekülök tőle örökre. Nem szabad elhamarkodnunk semmit. A lord ravasz és vakmerő, összeköttetései révén meggyőzhetná minden tervünket s akkor életem sincsen biztonságban.

Egy ízben, amikor nem akartam megcsókolni, megfenyegetett. Azt mondotta, hogy ha nem leszek az övé, másé sohasem lehetek. Ez az ember mindenre képes, még a legborzasztóbbra is. Az nem ismer akadályt, mikor arról van szó, hogy célját elérhesse.

— Ha mindenben követnéd tanácsomat, — szólt Kemenessy — nem lesz okod a félelemre. Én megvédelmezlek, még a sátántól is. Megmentelek, csak add beleegyezésedet. Akkor leszel az enyém, amikor akarod.

Sokáig úgy sem türhetem, hogy annak a szörnyetegnek a hatalmába légy. Már az a tudat is, hogy egy fedél alatt vagy vele, az örületbe kerget. Az ilyen titokzatos rejteklálkozások sincsenek kedvemre. Szabadon, a világ előtt akarok veled lenni Laurám, igen szabadon, menten minden aggodalomtól. Most itt vagy mellettem, szeretlek, hallom a hangodat, látom bánatos arcodat s ha elgondolom, hogy néhány perc múlva már félve, remegve távozni fogsz, ökölbe szorul a kezem s szeretném agyonszurni azt az embert.

Hiszen azt mondtad aminap, hogy nem szeretted, hogy undorodol tőle s boldog lennél, ha megszabadulnál tőle s most, hogy alkalmod lenne a szabaduláshoz, — félsz, vonakodol velem jönni.

— Még nem, még nem érkezett el az ideje,

még várnod kell egy kis ideig. Rövid idő múlva vágyunk beteljesedik s akkor nagyon boldogok leszünk. Nemsokára hat óra. Nekem távoznom kell, nehogy Swister megtudjon valamit, különben vége mindennek. Ő talál rá módot, hogy elszakítson bennünket egymástól. Alig fejezte be Laura a szavait, kopogtattak s a következő pillanatban Gibier lépett a szobába, odaszaladt a meglepett leány elé és nyugodtan szólt:

— A lord otthon van, valósággal tombol haragjában. Jöjjön, siessen kisasszony, nehogy itt találja önöket!

Kemenessy kapitány fölugrott, öklével a kis asztalra csapott s így szólt Gibierhez:

— Menj, mondd meg annak a gazembernek, hogy Laura itt van velem! Jöjjön ide és vigye magával, ha van bátorsága hozzá!

— Az Istenért, uram, ne kövessen el meg gondolatlanságot. A lord a legnagyobb botránytól sem riad vissza. Ő az élete árán sem engedi el a kisasszonyt. A hatóságok is segítségére lennének, hiszen Laura kisasszony az ő unokahuga, erről okmányai vannak s mint gyám ő rendelkezik a kisasszony sorsa fölött.

Legyen okos ember uram... bocsássa őt haza, mostan, amíg nem késő. Majd találok valami okot, módot, amellyel kimentem a kisasszonyt, de most ne tartóztassa tovább. Becsületemre mondom, hogy mindenben segítségükre leszek, én mondom ezt, Gibier, aki mindég megtartotta a szavát. Különben is nemsokára olyan titkot mondok el önnek, kapitány ur, amely megmagyarázza majd jelenlegi föllépésemet. Ezt a titkot senki sem tudja,

csak a lord, meg én ... érti kapitány ur ... csak a lord, meg én ...

Gibier olyan komolyan, olyan hātározottan mondta e szavakat, hogy a kapitány is meglepődött s néhány kérő szó után hazaengedte Laurát.

— A leány félelmében Gibier-hez simult s félve, remegve ment hazafelé. Nem mert kérdezni semmit, csak várta, hogy Gibier szóljon valamit, valamit, amivel kimentheti magát Swister előtt.

— Hogy megnyugtassam kisasszony, meg kell mondanom, hogy a lord nincsen odahaza, de ez nem azt jelenti, hogy nem volt otthon. Gondoskodtam róla, hogy ne menjen be a lakásába, már a kapuban értesítettem arról, hogy a kegyelmes ur, nagyon sürgős ügyben akar beszélni vele. Ő erre megfordult s mielőtt még a lakásba ment volna, el-sietett a kegyelmes ur lakásá irányába.

— Így tehát nem tudja? ...

— Nem tudja, de ha nem folyamodom cselhez, megtud mindent.

— De ha odamegy a kegyelmes urhoz, tudni fogja, hogy nem mondtál igazat s akkor neked lesz kelemetlenséged miattam ...

— Azzal nem törődöm, különben is részben igazat mondtam, mert telefonon érdeklődött a kegyelmes ur, a lord holléte iránt. Mindössze azt nem mondotta, hogy sürgősen keresse őt föl.

— Derék ember vagy Gibier, most tudom csak igazán, hogy jóakaróm vagy. Ezt a napot sohasem felejttem el neked. Ugy viselkedtél velem szemben, mintha az atyám lennél.

Gibier e szavakra nem válaszolt, hanem elfordult s szemeit törülgette.

— Valami a szemembe esett, — mondta erőltetett nevetéssel — még utóbb szemgyulladást kapok s a lord elbocsájt szolgálatából.

— Attól ne félj. Én nem engedném, hogy elküldjön téged, hiszen olyan sokat köszönhetek neked. Mikor a lakásba értek, Laura leült a zongora mellé s mintha mi sem történt volna, egy vig kuplét játszott, Gibier meg az ebédlőbe ment s előkészületeket tett a vacsorához.

Fél órával később Swister is megérkezett és bosszusan mondotta Gibiernek, hogy a kegyelmes urral nem találkozott, mert az színházba ment..

— Ugy látszik, akkor nem nagyon sürgős az ügye, — jegyezte meg alázatos hangon Gibier. Az igaz, nem említette, hogy várni fog, de hangjából azt következtettem, hogy az ügy sürgős természetű.

— Milyen hangulatban volt a kegyelmes ur?

— Izgatottnak látszott, mert mikor azt mondtam neki, hogy a lord csak hat órákor jön haza, lecsapta a telefon kagylót. Azért mentem a lord elé a kapuba, hogy már ott közöljem a hirt.

— Helyesen cselekedtél Gibier, így legalább kimenthetem magam, hogy én azonnal rendelkezésére akartam állani.

Laura boldogan ült az asztalhoz s kedveskedni igyekezett a lordnak, miközben hálásan tekintett Gibierre, aki olyan ügyesen és jóindulattal mentette meg a kellemellenségtől.

Vacsora után lord Swister föl-alá sétált az ebédlőben s homlokát dörzsölgette. Meglátzott rajta, hogy valami nagyobb dolgon töri a fejét. Laura örült annak a körülménynek, mert megszabadult a lord társaságától és gondolataival foglal-

kozhatott. Károlyra gondolt, Kemenessy kapitányra, akit nap-nap után jobban megszeretett. Lelkivilágában ismételten megjelent előtte az a délceg huszárkapitány, aki fiatal diák módjára, szerelmesen simult hozzá s egyre szerelméről beszélt neki.

Amióta lord Swisternél élt Laura, nem volt alkalma olyan férfival beszélgetni, aki megértette volna, de nem is volt alkalma arra, hogy valakivel megértethette volna magát.

A báró Cseteky estélye forduló pont volt életében. Akkor ismerkedett meg Kemenessy kapitánnyal, akit nagyon megszeretett és aki még szenvedélyesebben viszonzta szerelmét. Azóta egyre csak az a gondolat foglalkoztatta, hogy milyen módon szabaduljon meg lord Swistertől, akit valósággal gyűlölt, de akinek hatalmában volt s nem talált eddig módot, hogy megszabaduljon tőle. Még azt sem tudta, hogy milyen kötelék fűzi őt Swisterhez? Minő jogcimen rendelkezik vele a lord?

Még egészen fiatal leány volt, amikor Párisban a lordhoz került. Ugyanekkor ismerte meg Gibiert is Swister szolgálatában. Sejtette, hogy az ő és Gibier ottléte között van valami összefüggés, de hogy mi csoda, azt nem tudta magának megmagyarázni. Csak most, mióta Kemenessy kapitányt megismerte és megszerette, vette észre, hogy a szolga valósággal atyai jóindulattal viseltetik iránta és segítségére van abban, hogy a kapitánnyal találkozzék, de viszont azt is észrevette, hogy Gibier nagyon vigyázz rá, nehogy valami olyasmit tegyen, ami nem egyeztethető össze egy tisztességes leány cselekedeteivel.

Laura alig várta az alkalmat, hogy Gibierrel egyedül maradhasson. Elhatározta, hogy beszél jó-

akarójával s megkérdezi tőle, milyen összefüggés van Gibier és az ő ottléte között, egyuttal, hogy milyen rokoni összeköttetésben áll ő lord Swisterrel? A lord ugyan mindég unokahugának nevezte őt, de viselkedése olyan, mint azé a férfiué, aki lelki vonzódással van egy fiatal leány iránt. A helyzet tehát nem volt normális Laura előtt. Swister az utóbbi időben úgy viselkedett, mint egy csapodár fiatalember.

Swister mielőtt bement a hálósobájába, Laurához közeledett, megsimogatta a fejét és nyájas, szinte hizelgő hangon szólt hozzá:

— Laurám, nemsokára elhagyjuk Budapestet és egy nagy tengeri utat teszünk. Értesítettem a yachtom kapitányát, hogy nyolc nap múlva megérkezünk Triesztbe, ahonnan majd tovább megyünk.

Laura meglepetten nézett Swisterre, de nem volt bátorsága az elutazás okáról kérdezősködni. Mereven, sápadtan nézett maga elé, majd a földre szegezte tekintetét és hallgatott. Látszott rajta, hogy szeretne mondani valamit, de nincsen bátorsága.

Swister sokkal ravaszabb ember volt, minthogy ne vette volna észre Laura meglepetését, megfogta a leány lecsüggesztett fejét és magához vonta, miközben lágy, hizelgő hangon kérdezte :

— Miért vagy olyan szomorú kedvesem? Egy idő óta, mintha kicseréltek volna. Eddig sem voltál ugyan vig, jókedvű leány, de néha gyönyörködhettem mosolyodban és nyílt tekintetemben. Néhány hét óta szomorú és álmodozó vagy.

Laura nem felelt, hanem tettetett hizelgéssel odasimult a gyűlölt emberhez és mélyen fől-sóhajtott.

— Hát nem akarsz őszinte lenni hozzám? — kérdezte kissé energikusabban Swister.

— Nincsen semmi mondani valóm, — válaszolt röviden Laura s lassan elhúzódott a lord oldala mellől.

— De én tudni akarok mindent gyermekem! Tudni akarom minden gondolatodat s elvárom tőled, hogy nem titkolsz előttem semmit sem, hiszen én mindened vagyok: atyád, rokonod, barátod és ...

Laura hirtelen hátrált egy lépéssel, szép, karcsu termete kiegyenesedett s a lord szemeibe tekintve, önérzetesen szólt:

— ... és egyéb semmi!

Swister arca elvörösödött. Néhány pillanatig szóltalanul nézett a leányra, mintha a tekintetéből akarta volna kiolvasni annak gondolatait, aztán közelebb lépett hozzá, megragadta a karját s szinte fojtott, szenvedélyes hangon mondotta:

— De igenis én vagyok valakid! Több, mint mondtam, sokkal több, mint hiszed, mert én urad és parancsolód vagyok és neked engedelmeskedned kell!

Eddig nem beszéltem veled nyíltan, eddig csak a tekintetemmel árultam el azt, amit most szóval is elmondok neked: nos tehát tudd meg Laura, hogy én ... én lord Swister, a rettegett pénzember, a sivárlelkű kalmár, az érzéketlennek látszó, hideg gondolkodó ember: egy szenvedő s szerelmedért esdeklő férfi vagyok, akinek minden vágya, minden gondolata csak az, hogy veled megszerettessem magamat, hogy legyőzzelek, hogy meghódítsalak, hogy aztán végleg az enyémnek mond hassalak.

Lásd én miattad küzdök az emberekkel,

miattad halmozok össze kincseket, hogy mindezekkel téged ajándékozzalak meg. Már fáradt vagyok az izgalmas vagyongyűjtésben, már nem akarok többet, most már csak egyet akarok, — léged, a szerelmedet, hogy a világ előtt ne csak rokonom, hanem mint szerető, hűséges feleségem szerepelhess.

Laura sápadtan, megdöbbenve hallgatta Swister különös vallomását. Nem mert közbe szólni, annyira meglepték a lordnak részben erélyes, részben esdeklő szavai. Olyan mozdulatot tett, mintha menekülni akart volna, de Swister elébe állott s még szenvedélyesebben folytatta:

— Laura! Most még esdve könyörgök hozzád. Én, aki eddig csak parancsolni tudtam, gyermek módjára kérlek, légy az enyém, légy a feleségem és csak ezredrészben szeress úgy, mint én szeretlek. Boldoggá teszek, olyan boldoggá, mint nőt még sohasem tettek azzá.

Attól a perctől kezdve, amikor kérésemet teljesítet, megszűntem üzletember lenni s csak szerelmednek élek. Annyi vagyonom van, hogy fejedelmi módon élhetünk. Most elutazunk, hogy hova? Azt csak akkor fogod megtudni, ha partra szállunk s ott új élet nyílik meg számodra. .

Nem felelsz? nem akarsz felelni? jól van. Ne is válaszolj azonnal. Holnap délig gondolkodási időt adok neked. Akkor felelned kell. Tovább egy pillanatig sem várok. Ha válaszod tagadó lenne, akkor sem menekülsz előlem. Ha nem akarsz a feleségem lenni, a rabszolganőm leszel, mert én rendelkezem veled. . .

Swister ez utolsó szavakat halkan, vontatottan, de határozottan mondotta. Laura pedig az izgalom-

tól és félelemtől gyötörve csak hallgatott, mint egy tehetetlen gyermek s egyszerre fájó, fuldokló zokogásba kezdett s nem vette észre, hogy a lord a tapétaajtót kinyitotta és bement a hálósobába.

Laura egyedül maradt s összekulcsolt kezekkel járt-kelt a szobában. Hirtelen megállt a tapétaajtó mellett s hallgatódzott. A hálósobában suttogást hallott. Gibier volt benn s a lorddal beszélgetett. Laura visszafojtotta lélegzetét, hogy valamit ellessen a beszélgetésből, de csak egyes, szaggatott szavakat hallott: félek... börtön... sziget... agyonlövöm... hallgass. Ilyen s hasonló szavak hangzottak a hálósobában s Laurát különösen az lepte meg, hogy Gibier mondotta ezeket a szavakat s a lordtól csupán azt a szót hallotta: hallgass! Mintegy fél óráig tartott ez a kínos s félelmetes suttogás. Laura nem értett a dologból semmit, de rendkívül gyanus és titokzatos volt előtte, hogy Gibier olyan szavakat mond gazdájának, akitől állandóan remegni látszott.

— Itt valami sötét titok lappang körülöttem, — gondolta magában Laura s remegő kezét a tapétaajtó rézkilincsére tette azzal a szándékkal, hogy óvatosan kinyitja az ajtót, hogy jobban hallgatódzhassék. A vékony ajtó halk nyikorgással kinyillott s Laura ekkor olyan párbeszédet hallott, amely borzasztó hatással volt reá:

— Ne feledd el, hogy én mentellek meg az akasztófától, — szólt sziszegő hangon lord Swister.

— Hogy újabb, még borzalmasabb bűnre csábithassál s segítsek neked az emberek kifosztásában, — vágott vissza dacosan Gibier.

— Nem miattam, hanem a leányodért, akit

most magamhoz akarok emelni s megosztani vele a szerinted bűnös uton szerzett millióimat.

— Ha ő nem akar a feleséged lenni, én nem beszélem reá, csak örülni tudok annak, hogy tiszta lelkét nem fertőzte meg az a sok csunyaság és bűn, melyet napról-napra fölhalmoztaál vakmerő szédél-géseid között.

Meguntam én is a szolgai életet s szabadulni akarok tőled, éppen úgy, mint Laura, aki jobbsorsra érdemes.

— Gibier! — szólt indulatosan Swister — ha megfélelkezel magadról, leleplezlek s börtönbe juttatlak. Tudod, hogy nagy befolyásom van s a bizonyítékok a kezeimben vannak. A hatóságok a miliomos Swister lord szavaiban hinni fognak s a nyomorult szolga elveszett! ...

Gibier ekkor elsápadt s olyan mozdulatot tett, mintha Swisterre akarna rohanni, de a lord zsebéből elővette revolverét és a szolga mellének szegve, — rákiáltott:

— Ha megmoccansz, agyonlőlek! ...

Ebben a pillanatban Laura föltárta az ajtót, de mielőtt egy lépést tehetett volna előre, — a nagy lelkiizgalomtól összeesett.

A két férfi megfélelkezett a köztük lefolyt jelenetről, egyszerre siettek az eszméletlen leányhoz, fölemelték, élesztették, mint kétségbeesett szülők a gyermeküket, bevitték a szobájába és lefektették.

Laura mintegy másfél óráig feküdt eszméletlenül. Swister ott állott ágya előtt, mialatt Gibier hideg borogatásokat rakott a fejére.

Amikor magához tért, révedező tekintettel körül nézett s az első percekben nem értette, hogy mi

történt vele. Swister aggódó tekintettel nézte a leányt s valahányszor kinyújtotta kezét, hogy a beteget megsimogassa, Laura mindannyiszor megborzongott és még jobban magára huzta a takarót. Már éjfélre járt az idő, amikor teljesen visszanyerte normális állapotát s akkor arra kérte Swistert, hogy hagyja őt egyedül, mert aludni akar. A lord szomorú, szinte fájdalmas tekintettel nézett a leányra, kezét nyújtott neki, aztán bement a hálósobjába. Gibier, miután a leány egyedül maradt, halkán az ágyához ment, tiszteletteljesen megkérdezte tőle, hogy parancsol-e valamit, aztán ő is eltávozott.

Laura egyedül maradt s teljesen átengedte magát gondolatainak. Lelki szemei előtt elvonultak azok a gyermekévek, amelyekre visszatudott emlékezni: Swister mindig rideg és szigorú volt vele, de azért minden vágyát, minden akaratát teljesítette. Az anyai szeretetet, az anyai melegséget sohasem érezte, nem is tudta, hogy ki volt az anyja és mikor jutott árvaságra. Mert Swister és Gibier, mindig azt mondták neki, hogy anyját korán elvesztette. Egy nagy tengeri út alkalmával állítólag megbetegedett és ott halt meg ezen a hajón, amelyen utaztak. Valahányszor azt kérdezte, hogy hol van eltemetve az anyja, mindannyiszor azt a választ kapta, hogy a tenger mélyében, mert a haláleset alkalmával kétezer kilométernyire voltak a szárazföldtől.

Egyebet nem tudott meg az annyáról se Swistertől, sem Gibiertől.

Nem is érdeklődött tovább, úgy is hiábavaló lett volna. Swister másra terelte a beszélgetést, Gibier meg ilyenkor a szemeit törülgette.

Most, hogy ezt a különös párbeszédet hallotta

Laura, valóságos kíváncsiság vett erőt rajta. Tudni szerette volna mindenáron, hogy milyen titkot rejtegetnek előtte: Swister meg Gibier, az ur és a szolga. Valami rettenetes sejtelem foglalkoztatta agyát.

— Nem miattam, hanem leányodért tetted!... Ezek a szavak csengtek a fülébe, ezek a mindentmondó és mégis homályos értelmű szavak nehezedtek lelkére.

— Leányod miatt?... De vajjon ki lehet a Gibier leánya?

Egyszerre mintha száz láthatatlan lény mutatott volna felé s e szavakat sugták volna a fülébe:

— Te vagy, te vagy Gibier leánya...

Rettenetesnek találta első percben azt a gondolatot, hogy ő, egy szolgának a gyermeke, ő, akiről azt hitték, hogy a milliomos Swisternek a huga, a lord egyedüli örököse. Lehetetlen agyrém, hallucináció az egész. Ő és Gibier? a szolga és urnő, apa és leánya. Nem, az lehetetlen.

Megtörülte verejtékes homlokát és felfült ágyában. Azt hitte, hogy így megszabadul ezektől a borzalmas gondolatoktól. Hasztalan. Ez a gondolat már belopódzott agyába s egyre jobban foglalkoztatta. Lázás képzelődésében rémeket látott. Ismételten hallani vélte:

— Nem miattam, hanem a leányodért tetted!... De vajjon mit tett Gibier?

— „Ne feledd el, hogy én mentettelek meg az akasztófától“, — majd később:

— „Ha megfelekedzel magadról, leleplezlek s börtönbe juttatlak“...

De hát ki ez a Gibier? s micsoda rettenetes bünt követhetett el, hogy Swister így beszélt vele?

Hát Swister? akivel a mindég alázatos szolga olyan keményen szembeszállott s öklét emelte reája, — kicsoda? Mindezek a kérdések kaoszként kavarogtak agyában. Félt, reszketett. Borzalmas sejtelem foglalkoztatta: Hátha igaz? hátha ő tényleg a Gibier leánya? Egy szolgáléé, akit Swister mentett meg az akasztófától... Lelki vergődésében nem jött álom a szeméire. Az ablakra tekintett, melyen halvány hajnalpir szűrődött be a fehér leányszobába.

Nem tudott elaludni, pedig szeretett volna. Fejét a párnák közé rejtette, szemeit lehunyta. Hasztalan, aludni nem tudott. Képzeltetésében újra és újra megjelentek előtte a lefolyt izgalmas jelenetek...

Nehezen, türelmetlenül várta a reggelt. Az volt a szándéka, hogy kora reggel beszél Gibier-vel és megtud tőle mindent. Különösen azt, hogy ki volt az ő anyja s milyen körülmények között került ő Swister házába.

— De hátha nem fog beszélni? ha megint kitérő választ ad, mint már annyiszor tette? — gondolta Laura.

— Akkor kényszeríteni fogom. — Kényszeríteni fogom, — mondta magában — hogy mindent megmondjon, hiven, igazán s ne hallgasson el semmit sem.

Az átélt lelki izgalmak, a virrasztás, a titokzatos bizonytalanságról való gondolkodás annyira kimerítették Laurát, hogy a párnákra hanyatlott a feje és elaludt.

Dél felé járt az idő, amikor szemeit felnyitotta. Gibier és Swister állottak ágya előtt s mindkettő, szinte egyszerre érdeklődött hogyléte felől.

Laura nem válaszolt, hanem maga elé nézett,

mintha az éjszakai jelenetek vonultak volna el ismételten szemei előtt. Swister még egy kis ideig várakozott, de amikor látta, hogy Laura elfordul tőle és nem akar felelni kérdéseire, — haragosan eltávozott, Gibier egyedül maradt a leánnyal. — Várt, ácsorgott, mint egy hűséges cseléd, a reá bízott beteg gyermek ágyánál.

Laura zavarta meg a csendet. Gibier felé fordult, megfogta a vén szolga csontos kezét s halkán, alig hallható hangon kérdezte tőle:

— Szeret maga engem Gibier?

— Miért kérdez ilyesmit tőlem kisasszony? Azt hiszem, elég alkalmam volt bebizonyítani, hogy úgy szeretem, mint apa, a gyermekét.

— Tudom, Gibier, tudom, de most azt szeretném, hogy nyílt és őszinte legyen hozzám és mondja meg, hogy miért civódott az éjjel lord Swisterrel?

— Ne kérdezze ezt kisasszony. Azt úgy sem mondhatom meg, nem, ezt ne kívánja tőlem. Most még nem. Talán máskor, egyszer, amikor több alkalmam lesz hozzá.

— Gibier! Előttem hasztalan titkolózik. Én tudok mindent, hallottam mindent, csak most magától akarom megtudni az igazat. Értsen meg Gibier! Nékem jogom van megtudni, hogy ki volt az anyám? ki az apám? . . . Hogy kerültem ide lord Swisterhez, aki nem lehet az én rokonom, nem lehet az én nagybátyám, mert akkor más szándékai lehetnének velem? Már nem vagyok gyermek s az éjjel hallott beszélgetés után követelem, hogy mondja meg nekem az igazságot! Gibier, jó Gibier, ugy-e megmond nekem mindent . . . mindent.

Az öreg szolga lehajtotta fejét és szomorú

tekintettel, majd a földre, majd Laurára nézett, aztán érdes csontos kezeivel simogatta annak puha szőke haját s miközben így beszélt magában:

— Ilyen volt az ő haja is... ilyen puha, ilyen bársonyos. . ilyen aranszőke... A szeme is ilyen volt, ilyen nagy, kék, merengő, ilyen szelid. .

— Tovább... tovább, — könyörgött Laura — az anyámról, az én szép, ismeretlen jó anyámról beszéljen . Gibier!

— Fialat volt, szép volt s aztán meghalt... Meghalt...

— Ennyit én is tudok! — kiáltott szenvedélyesen Laura. — De miért halt meg? miért kellett neki meghalnia. Erről beszélj Gibier... milyen titok lappang az anyám halála mögött? Miért vagyok én itten lord Swisternél? Ki ez a szörnyeteg, hogy joga van engem fogva tartani? Ki ez az ember, hogy uralkodik felettem s csak ezt szabad tennem, amit ő megenged nekem?

— Gibier, te tudsz mindent és mégis titkolódzol előttem. Te nem szeretsz már engem Gibier... nem szeretsz már. Arcát a párnák közé rejtette s hangosan zokogni kezdett.

Az öreg szolga részvéttel tekintett Laurára, arcán meglátszott lelki felindulása s ő is közel volt a siráshoz, de visszatartotta magát.

Néhány perccel később odahajolt Laura felé, egészen közel hozzája s suttogva beszélni kezdett:

— Itt, ebben a házban nem beszélhetek, itt a falak is hallanak és akkor elvesztünk... Legyen türelemmel, a szabadulás napja közeledik s akkor elmondok mindent. Néhány napig okosan kell vi-

selkednünk, a lordnak sejteni sem szabad, hogy milyen tervvel foglalkoztam... Ma csomagolunk és Triesztbe utazunk, ahol a jacht vár reánk. Legyen nyugodt, a megváltás ideje közeledik, csak okosan, higgadtan, Laura... Pszt, a lord közeledik, neki nem szabad tudni e beszélgetésről, legyen vele bartságos, Laura, csak rövid ideig, még csak néhány napig.

Eltűnt milliók.

Az elmondottak után nyolc nappal nagy sürgés-forgás volt a főkapitányság épületében. A főkapitány, a detektívfőnök és a bűnügyi osztály vezetője egész éjjel tanácskoztak s amint később kiderült a belügyminiszter is résztvett a titkos tanácskozásokon.

A napilapok riporterei lázas izgalommal kutatták e szokatlan tanácskozások okát, de minden ügyességük, tapasztalatuk és összeköttetésük néhány napig hiábavalónak bizonyult. A rendőrség annyira óvatos volt, hogy tanácskozásait később egy rendőrtanácsos legénylakásán tartotta meg.

Ez a körülmény, még jobban felcsigázta a riporterek kíváncsiságát és éjjel-nappal valóságos detektív szolgálatot teljesítettek. Az ujságíró csoport egyik része nappal, a másik éjjel figyelt a főkapitány, a detektívfőnök és a detektívek minden lépésére.

Nyolc napig tartott ez a kinos bizonytalanság s egyik-másik lap a legképtelenebb szenzációkat talált fel a mindent hívó közönségnek.

A harmadik napon hirtelen az egyik riporter

egy kis nyomra akadt. Megtudta, hogy a detektív-főnök a kora reggeli órákban fölkereste báró Cseteky Aladárt, akitől csak a déli órában távozott, még pedig nem is egyedül, hanem a bukott kormány volt belügyminiszterével. Az tehát még korábban mehetett be a bárónak Nagy János-utcai palotájába.

A titokzatos ügy tehát báró Csetekyvel és a volt belügyminiszterrel van összeköttetésben. Ezzel már tisztában voltak az újságírók s megtalálták a helyes nyomot, amelyen tovább kellett kutatniok.

Mikor az egyik riporter megkérdezte a detektív-főnököt, hogy mit keresett olyan korán báró Cseteky palotájában, a detektív-főnök fölényesen mosolyogva válaszolt:

— Egy tizezer koronás briliánsfüggő tűnt el a báró lakásáról s abban az ügyben hallgattam ki a báró személyzetét...

— És a kegyelmes ur? Ő talán a jegyzőkönyvet vezette, — tréfálkozott a hirlapíró...

— Véletlenségből volt ott, mert azt hallotta, hogy éjjel a báróné rosszul érezte magát, — válaszolt újra a detektív-főnök. Az újságíró tovább nem kérdezősködött, mert egyik kollégája sietett hozzá és izgalomtól remegő hangon szólt:

— Az elsikkasztott összeg több millió korona... távirat ment Európa minden rendőrségéhez... siess a Venezia kávéházba, ott megkapod az összes részleteket. A detektív-főnök elsápadt s szinte kérő hangon szólt a két újságíróhoz:

— Elvárom az uraktól, és egyuttal kérem önöket, hogy holnapig egy betűt sem irjanak az ügyről. A nyomozás érdekében kérem erre az urakat...

A két riporter összenézett. Tulajdonképpen még nem tudtak semmit, de a kelepcébe csalt detektív-főnök elszólta magát s az már elegendő volt arra, hogy a nyomozást az ujságírók egymás között felosztva — folytassák.

Az egyik, detektívnek adván ki magát, megjelent báró Cseteky lakásán s ott a cselédségtől megtudta, hogy a bárót félmillió korona erejéig károsította meg lord Swister. A többi már magától következett:

Báró Cseteky maga mondta el a hirlapíróknak az esetet, azt gondolván, hogy ezek már mindent tudnak, — csak arra kérte őket, hogy az ő nevét hagyják ki a tudósításból.

Ezt meg is ígérték neki. Másnap reggel az egyik reggeli lapban a báró — legnagyobb meglepetésére — a következő cikket olvasta:

VILÁGCSALO LORD.

Báró Cseteky Aladár kebelbarátja.

A budapesti rendőrség, a főkapitány és a detektív-főnök vezetése mellett olyan szenzációs bűnügyben nyomoz, amelyhez hasonló még nem fordult elő a magyar bűnügyek krónikájában: Tíz milliós csalás és sikkasztásról van szó, melyet egy hozzánk vetődött ismeretlen származású, állítólagos lord követett el, olyan furfangos módon, mellyel túlszárnyalta az eddig ismert világcsalók szélhámosságait.

A csalások vakmerő részleteit még szenzációsabbá teszi az a körülmény, hogy a világcsaló a főváros legelőkelőbb társaságaiban fordult meg, ba-

ráti viszonyban volt nemcsak a született és pénzarisztokraták kitünőségeivel, hanem intimusa volt a főkapitánynak és a bukott kormány erőskezű belügymniszterének, ezenkívül gyakori vendége a nemrég bárósított Cseteky Aladár többszörös milliomos nagyvállalkozónak is.

A nagy titokban vezetett nyomozás alapján kiderült, hogy a szélhámos lord egész tömeg embert a legfurfangosabb módon, mintegy tíz millió korona erejéig károsított meg és az összeharácsolt milliókkal két héttel ezelőtt megszökött. A detektívregénybe illő bűnügy részletei a következők :

A titokzatos automobil.

Nyolc hónappal ezelőtt a Stefánia-uti kocsikorzón általános föltünést keltett egy hatalmas, kagylóalaku, ezüstveretű fekete automobil, melynek kék selyemmel bevont és hermelinnel szegélyezett ülőkén egy sápadt arcú, borotvált képű, beesett szemű negyven-ötven év körüli férfi ült; egy aranszőke haju, föltűnő szép, ábrándos tekintetű leány társaságában.

A villamos üzemre berendezett gépkocsit egy öreg, ugyancsak borotváltképű feketeruhába öltözött soffőr vezette.

A föltűnő gépkocsiban ülő párban mindenki egy külföldi arisztokratát és annak leányát sejtette, de egy-két hétig senki sem tudott róluk bővebb részleteket. Az előkelő szalónok hölgyközönsége pedig nagyon kíváncsi volt, a föltűnő és valószínűleg ritkaságszámba menő gépkocsi tulajdonosainak kilétére. Egy véletlen baleset következtében aztán mindenki megtudta, hogy kié a kagylóalaku

titokzatos gépkocsi: Az Andrássy-ut és Vörösmarty-utca keresztezésénél, — mint ismeretes — a titokzatos autó nekiment egy magánfogatnak, melyben egy előkelő pénzügyi igazgatója és felesége ült. A soffőr olyan ügyesen fékezett, hogy csupán a fogat elé fogott egyik ló sérült meg, de a kocsiban ülő igazgatónak és feleségének semmi baja sem történt. A csoportosulásnál megjelent rendőr jelentéséből kiderült, hogy a kagylóalakú gépkocsi tulajdonosa: lord Swister amerikai származású tőkepénzes, aki másnap egy pompás paripát küldött a bankigazgatónak, egyuttal a főváros szegényeinek részére huszezer koronát adott át a polgármesternek.

Ettől a naptól kezdve, a lord neve állandóan szerepelt a hírlapokban, hol mint zseniális pénzember, aki a külföldi tőzsdéken valósággal irányítója az értékpapírok árhullámozásának. Kezdetben nagyon visszavonultan élt a lord, társaságokba nem járt, csak excentrikus autóján lehetett látni, szőke rokona társaságában. A főváros pénzéhes emberei, spekulánsok, tőkepénzesek, föltalálók, tönkszélén álló nagyvállalatok tulajdonosai állandóan zaklatták a lordot, sokan szolgálatukat, még többen találmanyukat, de a legtöbben még milliókat jövedelmezhető ideájukat ajánlották fel neki.

Az angol gentleman a tolakodók tömegéből zseniálisan tudta kiválasztani azokat, akiket fölakart használni bűnös tervei megvalósítására s azoknak részint udvárias levélben, részint egyik bizalmas „felhajtója“ útján ígéretet tett, hogy visszatér még ajánlatukra.

Swister csalogatója.

A titokzatos automobil zsenális tulajdonosa ilyen módon közismert személyiség lett Budapesten. Pénzzel üzérkedő uzsorások, meggazdagodni vágyó magánszemélyek, titkos üzleteket kötő arisztokraták, mind-mind közelebbről kezdtek érdeklődni lord Swister iránt s ez az érdeklődés egy napon valóságos lázas izgalommá fajult. A fővárosi és vidéki lapokban, — mint ismeretes — néhány héttel ezelőtt egy közlemény jelent meg egyforma szöveggel, melyet lord Swister közöltetett a lapokkal.

A kis közleményben lord Swister tudtára adta mindenkinek, akiket illet, hogy Budapesten bankházat alapított s a nála elhelyezett bármilyen nagy összegű tőke után négy heti elszámolás kötelezettséggel *naponta egy százalék kamatot fizet*. Nagyon természetes, hogy rendkívül sok kételkedő ember akadt s burkoltan szélhámosságnak tartotta a napi egy százalékot, de akadtak jóhiszemű emberek, akik megtakarított pénzüket rábízták a „zseniális pénzemberre“.

Az eredmény meglepő volt: Elszámolás alkalmával mindenki visszakapta a tőkét és a horribilis kamatot. A szenzációs spekulánsok szélteben, hosszában terjesztették a hírt s a kis tőkével rendelkező egyének kiszedték megtakarított pénzecskéjüket a nagy s megbízható bankokból és takarékpénztárakból és vitték lord Swisterhez.

Lord Swister nap-nap után megtartotta ígéretét. Visszafizette a tőkét és fizetett az elhelyezett tőke

után naponként egy százalékot, ami háromezredet százaléknak felelt meg.

A bankárok és a nagy pénzintézetek vezetőemberei lord Swister üzleteire fölhivták a rendőrség figyelmét. A főkapitány, de néhány magasabb rendőrtisztviselő is ekkor — állítólag a titokzatoság kiderítése érdekében — megbizattak útján kisebb-nagyobb összegeket helyeztek el lord Swister-nél. A legnagyobb meglepetésükre, — vagy inkább örömükre — azonban egy hónap eltelte után, a lord pontosan elszámolt, visszafizette a tőkét és a kamatokat.

A rejtélyes drótnélküli táviró.

Amikor a különös pénzügyi attrakcióról már nagyon is beszéltek a fővárosban, még mindég akadt sok kételkedő és bizalmatlan ember; lord Swister ekkor vakmerő lépésre határozta el magát:

Fölkereste a főkapitányt magánlakásában és ott elárulta neki üzleti titkát, egyuttal beinvitálta őt, nemkülönben néhány kételkedő pénzembert a Gellért-hegyen levő villájába s ott nagy bőbeszédűséggel elmagyarázta nekik, hogy milyen reálisak az ő üzletei. A kis társaságot ugyanis fölvezette a magaslaton épült villa toronyszobájába s ott megmutatta nekik drótnélküli távirati berendezését s elmagyarázta, hogy e berendezés segítségével a világ minden részében levő alkalmazottai útján sokkal hamarabb értesül a nagy európai tőzsdék árfolyamairól, mint bárki más.

Ő, a naponként mutatkozó s olykor-olykor 4—5 százalékos differenciákat aknázza ki s azon az alapon ad utasításokat a vevésre és eladásra, ennek

következtében könnyen fizethet a nála elhelyezett összegek után *naponta egyszázalék kamatot*.

Millios megbízások.

A főkapitány, aki a legkiválóbb rendőrszeni, nem sokat ért a pénzügyi műveletekhez, különösen az értéktőzsde sokak előtt bonyodalmas gépezetéhez, a vele volt kis társaság véleménye alapján valóban reálisnak tartotta a lord üzérkedését és annyira megtetszett neki lord Swister, hogy meghívta őt egy szűkebb körű vacsorára. A furfangos szélhámos ezzel egy csapásra két legyet fogott: Elhárította feje felől a hatóságok gyanakvó figyelmét és megnyerte a jóhiszemű főkapitány bizalmát.

Nagyon természetes, Swister gondoskodott róla, hogy a társaság látogatása, de különösen az a körülmény, hogy ő a főkapitány meghívott vendége volt — a hírlapokba kerüljön.

Ezután már könnyen ment minden: a pénzarisztokraták egyik legkiválóbb tagja: báró Cseteky Aladár is meghívta a lordot egyik estélyére, ott megbarátkozott a bukott kormány belügyminiszterével és több pénzkapacitással, akik rövid három hét alatt több, mint nyolc millió koronát biztak a világesalóra, mindegyiket csábította a napi egy százalékos kamat.

Kisebb vagyonu magánfelek állítólag másfélmillió koronát helyeztek el lord Swisternél gyümölcsöztetés céljából.

Lord Swister megszökött.

Nyolc nappal ezelőtt volt a nagy elszámolás ideje. Azok, akik a szélhámosra biztak vagyonuk-

nak tekintélyesebb részét, telefon útján érdeklődtek, hogy mikor vehetik föl meggyarapodott tőkéjüket.

A telefonközpont mindegyiknek azt a választ adta, hogy a fölhívott szám három nap óta nem válaszol. Talán elromlott a telefon, de eddig senki sem jelentkezett a kijavítás miatt. Az ügy kezdett gyanussá lenni és a pénzüket féltő spekulánsok egymásután siettek lord Swister villájába, amelynek kapuja zárva volt.

A rendőrséget először báró Cseteky Aladár értesítette az esetről, mert őt érte a legnagyobb veszteség. Állítólag másfélmillió Kőronát bizott a báró a szélhámos lordra. Utána a károsultak egész tömege jelentkezett s följelentést tettek a megszökött szélhámos ellen.

A szenzációs eset óriási konsternációt keltett a rendőrségen, ahol napok óta a főkapitány és a detektívfőnök vezetésével nagy apparátussal folyik a nyomozás. Értesítették Európa valamennyi rendőrhatalóságát, de eddig eredményes válasz csak Triesztből érkezett.

A trieszti rendőrség ugyanis táviratban arról értesítette a budapesti rendőrséget, hogy a trieszti kikötő közeléből egy fehér jacht indult el ismeretlen irányba. A jacht utasaira nagyon ráillik a megszökött lord és társairól adott személyleírás:

„A megszökött szélhámóst, úgy a szárazföldön, mint a tengeren üldözi a rendőrség“.

*

Báró Cseteky Aladár haragosan dobta el magától az ujságot, s bement a dolgozószobájába.

Néhány pillanatig gondolkozhatott csak, mert valaki kopogott az ajtón.

Kemenessy huszárcapitány lépett be hozzá. Izgatott, sápadt volt, mintha őt érte volna a legnagyobb anyagi csapás s ebben az állapotban megfedkezett arról, hogy a méltóságos nagybácsitól bocsánatot kérjen szokatlan látogatása miatt.

— Rossz időben jöttél öcsém, — kezdte a beszédet Cseteky — most igazán nem vagyok olyan hangulatban, hogy a te magánbajaidat orvosolhassam, talán máskor is elintézhethjük a te fontos személyi ügyedet.

— Most nem rólam van szó, kedves nagybátyám, hanem terólad. Látom izgatott kedélyi állapotodat, amelyet meg tudok magamnak magyarázni, hiszen én is olvastam a lapokat.

— A lapokat? Hát más lapban is benne van ez az átkozott história.

— Mondhatom, hogy majdnem valamennyi hirlap közli a lord szökését és manipulációinak részleteit. Csak a bácsi nevét ne keverték volna be ebbe a csunya ügybe.

— Pedig becsületszavát adta az a hirlapíró, hogy a nevem elhallgatásával írják meg az esetet.

— No akkor előre megmondhattam volna, hogy okvetlen kiírják a bácsi nevét. Ezen a tényen most már nem segíthetünk, inkább azon kell gondolkoznunk, hogy milyen uton-módon lehetne azt a gazembert kézrekeríteni s én éppen ebben az ügyben jöttem ilyen szokatlan időben.

— Csak nem akarsz detektív szolgálatot teljesíteni, ez nem katonatisztnek való mulatság.

— Nem, de azt hiszem, hogy lord Swister elfogatása körül nagy szolgálatot tehetek a nyomozó hatóságnak.

— Hogy, hogy? Hiszen te alig ismerted lord Swistert?

— Az igaz, de annál jobban ismertem azt a szőke szép leányt, aki állandóan a lorddal volt.

— Az unokahugát?

— Nem volt az Swisternek unokahuga. Az a szerencsétlen teremtés már régen szabadulni akart a lordtól, de nem volt alkalma és bátorsága ezt megcselekedni. Valóságos homály fedi annak a leánynak származását s még nagyobb rejtély, hogy milyen uton-módon került Laura lord Swister házába. Ha sejtelmeim nem csalnak, ez a leány fogja rendőrkézre juttatni azt a világcsalót s akkor a bácsi kára is megtérül.

Cseteky báró figyelemmel hallgatta a huszárkapitány szavait, rövid ideig gondolkozott, aztán hirtelen így szólt Kemenessyhez:

— De hát honnan tudod mindezeket ilyen körülményesen? hiszen — mint említettem — alig ismerted a lordot.

— Ismétlem bátyám, hogy a lorddal csak itt találkoztam az estélyeteken, de annál gyakrabban voltam együtt Laurával, a lord állítólagos unokahugával. Az a leány becsületes, jó és határozottan állithatom, hogy semmi része sincsen a lord Swister szélhámosságában. Ő ártatlan és valamennyi károsult között a legméltóbb a szájalomra. Igen, ő valóságos rabszolganő módjára él Swister környezetében.

— Ugy látszik, hogy Swister a pénzünket, unokahuga pedig a szivedet vitte magával, vajjon melyik kerül meg hamarabb: az elsikkasztott milliók, vagy a te szerelmes szived?

— Nem tagadom bátyám, az a leány igen nagy hatással volt reám s hogy egészen őszinte legyek, azt kell mondanom, hogy szeretem, nagyon szeretem Laurát s ő is szeret engem. Éppen ez a körülmény ébreszti bennem azt a reményt, hogy Swister tartózkodási helyét csakis Laura útján fogjuk megtudni s ezért jöttem ide, hogy ezt bejelentsem.

— Helyes, de egyelőre hallgatnod kell, nehogy a te nevedet is meghurcolják az ujságok. Gondold meg, hogy mekkora szégyen lenne, ha egyik napon azt olvasnók a lapokban, hogy a megszökött szélhámos unokahugába szerelmes volt Kemenessy Károly huszárkapitány, báró Cseteky Aladár unokaöccse. Nem, nem kérek ebből a dicsőségből. Elég kellemetlen volt reám az a körülmény, hogy ennek a gazembernek a szökésével az én nevemet is megemlítették. Bizzuk az ügyet most már a rendőrségekre, ezek majd csak kézre kerítik a csalót.

Az első nyom.

Lord Swister szökésének híre óriási föltűnést keltett, nemcsak azok között, akik pénzüket vesztették, hanem a főváros valamennyi jobb társasága között is.

Az előkelő szalónokban, klubbokban és kávéházakban mindenki a Swister manipulációiról beszélt. Sokan valóságos legendákat tudtak arról, hogy milyen zseniálisan tudta Swister a pénzemberek bizalmát megnyerni, sokan pedig azon mulattak a legjobban, hogy a szélhámos, még az óvatos és energikus főkapitányt is félrevezette s megkárosította. Voltak természetesen olyanok is, akik titok-

ban örültek a botrányos szökésnek, olyanok, akik irigyelték báró Cseteky Aladárnét, aki sokszor büszkélkedett lord Swister barátságával s aki állandóan „tőzsdekirály“-nak és igazi gentlemannak tartotta a világcsaló lordot.

— No ez pompás kis história, — mondotta Putnokyné egyik barátnőjének. Én első perctől kezdve veszedelmes csalónak tartottam a lordot, ugyanilyen véleménye volt róla Szuroky igazgatónak is, de a báróné valósággal büszke volt arra, hogy Swister megjelent az estélyein.

— Előkelő kis társaság, — vágott közbe Déryné. — Ugy látszik, az a szőke tündér cinkostársa volt a lordnak. Vajjon mit szól az egész ügghöz Kemenessy kapitány, aki halálosan szerelmes a lord unokahugába? A kis madárka megszökött a kalitkából s a sneidig Kemenessy most bottal ütheti a nyomát.

— Tudod drágám, én nem vagyok kárörvendő, de azért egy kicsit mégis örülök az esetnek, legalább Csetekyné ezentúl jobban megválogatja a társaságát. Báró Cseteky Aladárné és egy hirhedt szélhámos, hát nem mulatságos? És még ötlet ültette majdnem az asztalfőre a kegyelmes ur mellé... ha-ha-ha. Szinte gratulálni szeretném a méltóságos asszonyt.

— De mondd csak aranyom, mennyit is vitt magával a lord ur?

— Mintegy tiz millió koronát. Azt olvastam a lapokban. Most már értem, hogy miből szerezte azt a százezer koronás elektromos autót, amire olyan büszke volt Csetekyné, ha a gépkocsi a palota előtt állott. Ilyen és hasonló beszélgetések folytak

mindazok között, akik irigyelték báró Csetekynét, különösen mióta Cseteky a bárói rangot kapta. És ilyen asszony sok volt a Csetekyné barátnői között, több, mint az őszinte, jó barátnő, aki talán egy kis részvétellel gondolt volna a báró Cseteky-család erkölcsi kellemetlenségeire. Mert az anyagi kár nem nagyon érintette a gazdag bárót s ha az ügy titokban marad, nem sokat törődik vele, mindössze annyit, mint egy rossz tőzsdespekuláció eredményével.

*

Mikor a hírlapok útján lord Swister szökése és csalásainak részletei nyilvánosságra kerültek, a főkapitányságon bizalmas tanácskozásra gyűltek össze: a főkapitány, a detektívfőnök és a Gál-csoport legügyesebb tagjai.

A detektívfőnök azt ajánlotta, hogy Gál detektív három megbízható társával nyomban utazzék Triesztbe s az ottani rendőrség kiválasztott embereivel egy külön gyorsjáratu hajón üldözzék a szökevényeket, akik a jelentések szerint Hamburg irányába szöktek.

Gál detektívnek fölragyogott a szeme az örömtől, hogy őt bizzák meg e nem mindennapi nemes vad üldözésével. Izgatottságában hirtelen fölkel, hogy máris utnak induljon, amikor a szolga egy névjegyet adott át a főkapitánynak.

— Kemenesfalvi kemenessi Kemenessy Károly huszárkapitány, — olvasta a főkapitány az elegáns névjegyet.

— Vajjon mit akarhat ez a fiu olyan sürgősen? — kérdezte magától, miközben intett az inasnak, hogy bocsássa be a kapitányt.

— Néhány percig egyedül hagyom az urakat,
— szólt mosolyogva a főkapitány — hátha éppen a megszökött lordra vonatkozólag kapok valami értesítést. Kemenessy jó barátságban volt Swisterrel.

Vele ugyan nem volt a legjobb viszonyban méltóságos uram, — szólt közbe Gál detektív — hanem inkább a lord unokahugával. Ezt már eddig egész határozottsággal állapítottam meg. Mindenestre tőle is megtudhatunk egyet-mást a megszökött szélhámosról.

A főkapitány, anélkül, hogy válaszolt volna a detektív szavaira, benyitott a szomszédos szobába, ahol Kemenessy civilruhában várakozott.

— Szervusz méltóságos uram! Bocsass meg, amiért így ajtóstól rohantam be hozzád, de egy fontos dolgot kell veled közölnöm Swister szökésére vonatkozólag.

— Halljuk! ... halljuk kedves öcsém! Éppen jókor jöttél, mert már elhatároztuk, hogy üldözőbe vesszük a vadat. Egy igen ügyes emberem indul utnak harmadmagával Triesztbe, hogy onnan kezdje meg lord Swister utáni kutatását.

— Akkor igazán jókor jöttem, méltóságos uram. Arra akarlak kérni, hogy soron kívül osszál be engem a nyomozó detektívek közé, mert részt akarok venni a nyomozásban. Ez egyszer, azt hiszem szolgálatot tehetek a rendőrségnek.

A főkapitányt meglepték Kemenessy szavai és kételkedő tekintettel nézett a huszárkapitányra:

— Csak nem gondolod komolyan azt, amit az imént mondottál?

— De a lehető legkomolyabban gondoltam.

Nekem áll a legnagyobb érdekemben, hogy az a gazember kézre kerüljön. Engem károsított meg a legjobban.

— Hogyan, hát te is nála kamatoztattad a pénzedet?

— A pénzemet nem tartottam nála, de magával vitte, valósággal elrabolta azt, akit én legjobban szeretek: Laurát, állítólagos unokahugát.

Laura és én, — most már megvalloam, nagyon szerettük egymást. Határozott szándékom volt azt a leányt feleségül venni s amikor már közel állottam tervem megvalósításához, Swister megszökött s magával vitte a leányt is.

Most már érted, hogy miért akarok én is beállani a nyomozó detektivek közé. Én szeretem azt a leányt s ha életem árán is, meg kell őt szabadítanom attól a veszedelmes embertől, akit Laura éppen olyan nagyon gyűlöl, mint amilyen nagyon szeret engemet.

A főkapitány rövid gondolkodás után behívta a detektív főnököt; közölte vele Kemenessy kapitány terveit, melynek az lett az eredménye, hogy a huszárkapitány még aznap este elutazott Gállal és három detektívtársával Triesztbe.

A nyomozásnak ez az új fordulata is tudomására jutott az újságíróknak, akik természetesen bő részletességgel írták meg az esetet lapjaikban, szinte valamennyien ezzel a hangzatos címmel: „Huszárkapitányból detektív“ vagy „Üldözés szárazföldön és tengeren“.

*

Május tizenhatodikán éjjel tizenkét órakor két férfi és egy leány sétált Trieszt egyik keskeny és

rosszul világított utcájában. A férfiakon bő, angol-szabásu utazóköpeny, a leányon földig érő szürke esőköpeny volt.

Szótlanul haladtak egymás mellett s első tekintetre bárki észrevehette rajtuk, hogy idegenek, akik egyik vagy másik hajóval szándékoznak tovább utazni Triesztből.

A velük szemközt jövő rendőr is idegen utasokat vélt bennük s miután a légszeszlámpa világánál megnézte őket s semmi gyanusat sem talált rajtuk, tovább folytatta megszokott éjjeli körsétáját.

A három éjjeli sétáló alak: lord Swister, Gibier és Laura volt. Mintegy másfélóráig haladtak szótlanul egymás mellett, mikor Gibier így szólt:

— Azt hiszem célnál vagyunk.

— Ugy van, — felelt Swister még halkabban s jobbra kanyarodva befordult egy még sötétebb elhagyatott utcába, melyben mindössze négy kis földszintes, inkább viskónak, mint háznak nevezhető faalkotmány volt.

Az utolsó házikó előtt megállottak, lord Swister kulcsot vett ki a zsebéből s a düledező kerítés kis kapuját kinyitotta.

Az udvar közepén nagyobb fajtájú targonca volt, rajta szürkére mázolt négyszögletes, vaspántokkal ellátott láda, mely fekete, vizmentes ponyvával volt letakarva.

Gibier benyitott a házikó egyetlen, de tágas helyiségébe, ahonnan hangos horkolás hallatszott az udvarra.

Swister egyedül hagyva Laurát, Gibier után ment s kis villamos zseblámpásával megvilágította a helyiséget.

Három matrózruhába öltözött férfi feküdt egymás mellett a földön s mikor a villamos lámpás fénye az arcukra vetődött, az egyik kinyitotta szemét s hirtelen talpra ugrott. A másik kettő követte az előbbi, haptákba vágták magukat s szó nélkül követték Swistert, aki a targoncára mutatva jelt adott az indulásra.

Gibier előre ment, kinyitotta a kaput, mialatt a két legény a ládát felemelve, csöndben, a legkisebb zaj nélkül távozott az elhagyott házikóból.

Az egyik matróz elől ment egyenesen a tengerpart irányába, ahol egy széles csónak himbálódzott a tenger alacsony hullámain.

A csillagtalan sötét éjszaka mindenben kedvezett a szökevényeknek. Élőlény sehol sem mutatkozott s távolról csak a kikötőben horgonyzó hajók jelzőlámpásai és a városban itt-ott még égő iv-lámpák távoli holdfénye jelezte, hogy egy szunynyadó város határában vannak.

Swister és társai néhány perc eltelte után a csónakban ültek s a matrózok erős evezőcsapásokkal egyre jobban távolodtak a parttól a nyílt tenger felé.

Laura a csónak középső deszkáján ülve, ösztönszerűleg többször a szárazföld felé fordult s ha a felhők mögött rejtőző hold véletlenül előbukkan, a csónakban ülők megláthatták volna a leány könnyektől csillogó, lázban égő szemeit.

Mentől messzebb távolodott a csónak a trieszti parttól, annál fájdalmasabb érzés vett erőt Laurán. Sirni szeretett volna, segítségért kiáltani, de visszafojtott minden lelki indulatot s néma megadással tűrte sorsát. Valami titkos, kimondhatatlan érzés

vett erőt rajta s mintha a hullámok csobogásai egyre azt ismételtették volna: Remélj... remélj... megmenekülsz...

Merengéséből éles sipjelzés riasztota föl, mely közvetlen közeléből hangzott. Swister kétszer egymásután jelt adott kis ezüst sipján, melyre csakhamar megjött a háromszoros válasz s amikor Laura a nyílt tengeren maga elé nézett, alig száz méter távolságban pazar fényben uszó kis sziget tűnt föl előtte, melynek látására a félelemtől még jobban összeszorult a szive.

Fölismerete azt a fényes, százcsillogó, ragyogó színben pompázó szigetet a nyílt tengeren, tudta, hogy ez az ő aranykalitkája, börtöne; a fehér jacht, melynek pompás termeiben kell ismételten elrejtőznie bizonytalan ideig a világtól. Mikor a kis csónak a jacht közelébe ért, Laura olyan mozdulatot tett, mint aki a hullámok közé akar ugrani. Swister, mintha csak sejtette volna a leány szándékát, megfogta karját és a jacht följárójához erősített függő hidhoz vezette.

A fehér jacht.

A fehér jacht, amelyen Swister az év nagy részét töltötte, egyike volt a legszebb s legpazarabbul berendezett vízi járműveknek.

A hajót kettős vastag páncéllap borította az esetleges támadások ellen. A gép szerkezete pedig a legtökéletesebb, amit a hajóépítési ipar csak termelhet.

A jacht belső berendezkedése vetekedhetett egy uralkodó lakosztályával. Pazar, szemet, lelket

gyönyörködtető butorok, képek s műtárgyak voltak fölhalmozva, stilszerű, igazi műízlést eláruló rendezésben.

A legegyszerűbb, egyuttal legszilárdabb berendezésű szoba volt a Swister hálósobája, melynek falai mozaikszerű páncéllemezekkel voltak kirakva, amelyek alatt titkos rugók, villamos erőre berendezett gépezetek mozgó drótjai találkoztak.

Ebben a helyiségben volt a titkos páncélfülke, melybe hatalmas huszonnégy rekeszű páncélszekrény volt beépítve, amelyben Swister ékszereit és több milliót tevő aranypénzét ebben őrizte.

Ennek a szekrénynek a kinyitási módját csak Swister ismerte s úgy volt elkészítve, hogy bármilyen emberi erőszaknak is ellentállott.

Ezt a jachtot Swister aránylag potom áron vette egy amerikai milliárdostól, akinek az volt a szándéka, hogy állandóan a vizen éljen, éppen olyan háztartással, mint egy szárazföldön épített fejedelmi palotában. Ez a szeszélyes milliárdos Markensohn szénkirály volt, aki talán sohasem vált volna meg a fehér jachttól, ha egy véletlen eset meg nem változtatja a szándékát:

Egy hosszabb tengeri utra Markensohn magával vitte fiatal feleségét és két éves leánykáját is, de utközben nagy vihar támadt. A gyenge idegzetű asszony hirtelen megőrült és mielőtt megakadályozhatták volna, kis leányával együtt a tengerbe ugrott.

A szénkirály ekkor a legközelebbi kikötőben elhagyta uszópalotáját s megbízott egy newyorki ügynökséget, hogy adja el a jachtot.

A milliárdos és milliomos amerikaiak babonából hallani sem akartak a jacht megvételéről, amig

egy napon Swister jelentkezett az ügynökségen és félmillió dollárért megvásárolta a hajót, Markensohnnak több mint hét millió dollárjába került.

Az amerikai sajtó akkorában több ízben foglalkozott lord Swisterrel, — mint dúsgazdag bankárral, aki tőzdespekuláció útján szerezte millióit. — Amerikában, mint ismeretes, különösen egy-két évtized előtt nem tartozott a ritkaságok közé az olyan ember, aki semmiből milliommossá lett. Senki sem kutatta, de még csak nem is törődtek vele, hogy milyen uton-módon jutott valaki millióihoz.

Lord Swister ilyen körülmények között zavartalanul élte világát. A Markensohntól vásárolt fehér jachtot régi tulajdonosa olyan pazar fénnnyel és pompával rendezte be, hogy a lordnak a berendezésre egy centet sem kellett költenie.

Annál többet költött azonban arra, hogy a jacht minden tekintetben ellenállhasson az idő viszontagságainak, a tengeren elég gyakori viharoknak és az esetleges emberi támadásoknak.

A jacht külső vázát vastag és rendkívül erős páncéllal vonatta be, a gépek nagy részét a legujabb szerkezetűekkel cserélte ki, a legénységét pedig a legkiválóbb, egyuttal vakmerő és elszánt matrózokból szedte össze, akiknek kapitánya egy elfogott kalózhajó megmenekült parancsnoka volt.

Ezzel lord Swister a lehető legjobb barátságban állott s fejedelmi fizetést adott neki. Az évnek legnagyobb részét a tengeren töltötte Swister, csak négy-öt hónapig tartózkodott egyik vagy másik nagy metropolisban, ahova mindég magával vitte Laurát és hűséges szolgáját Gibiert.

A jacht husz tagból álló legénysége a parancs-

nokkal együtt állandóan a tengeren bolyongott és csak a meghatározott időben jelent meg ottan, ahova lord Swister éppen rendelte.

*

Három nap telt el azóta, hogy a fehér jacht elhagyta Trieszt környékét. Swisteren és a parancsnokon kívül senki sem tudta, hogy hol fognak ismételen szárazföld közelébe jutni. A jachton három-négy hétre való eleség volt fölhalmozva, mindenből a legjobb és legdrágább, úgy hogy a legnagyobb nyenc sem tehetett volna kifogást az ételek és italok ellen.

A parancsnok és a legénység kitünően érezte magát a fehér jachton. Dolguk alig akadt s egész nap a legválogatottabb szórakozásokkal töltötték idejüket.

Csak Swister, Laura és Gibier éltek visszavonultan különösen, mióta elhagyták Budapestet.

Laura szóval s szomorú volt mindig. Hogy Swisterrel való találkozását elkerülje, állandóan rosszulétről panaszkodott s csak Gibiert tűrte meg maga mellett, de azt is csak rövid ideig. Éjjel, mikor Swister és legénysége egyik része aludni tért, Laura fölment a fedélzetre s a tavaszi csillagos éjszakában gyönyörködött. Órákig bámulta a végtelen tengert, hallgatta a hullámok sejtelmes zugását, de gondolataival ott repdeset messze, a Gellért-hegy aljában levő kis vendéglő külön szobájában, ahol Kemenessy kapitánnyal találkozott naponként, s szerelmes suttogással töltötték el a délutánok legnagyobb részét.

Laura egészen átengedte magát gondolatainak, melynek sebes szárnyai átröpültek véle a végtelen

őceánokon a magyar fővárosba, oda, honnan bucsu nélkül távozott el s ahova szerelmes szíve vissza, vissza vágyott.

A jacht lassan, szinte zakatolás nélkül uszott előre a tenger sima tükrén. Olyan volt, mintegy óriási fehérhattyu, amely lassan, kényelmesen uszkal a mesterséges tó hullámnélküli sima felszínén.

Merengéséből léptek zaja ébresztette föl Laurát. Hátranézett s legnagyobb meglepetéssel a jacht zord tekintetű parancsnokát látta maga előtt.

A parancsnok tiszteleteljesen szalutált s halk, szinte suttogó hangon így szólt:

— Bocsásson meg kisasszony, amiért ide merészkedtem s megzavarom csendes ábrándozásában. Jól tudom, hogy ez nemcsak illetlenség, hanem vakmerőség is tőlem ilyenkor, ilyen időben fölkeresni kegyedet, akit én végtelen nagy tiszteletben tartok.

— Mindenesetre váratlanul talált az ön látogatása, annál is inkább, mert hiszen a nagybátyám szigorúan megtiltotta, hogy a jachton bárkivel is beszélgessek az ő távollétében. Ha megtudja, hogy ön éjnek idején egyedül volt velem a fedélzeten, mindketten szigorú büntetésben részesülünk, dacára annak, hogy nekem semmi részem sincsen abban, hogy ön fölkeresett.

— Igaza van kisasszony. Én szinte észrevétlen osontam ide, hogy módom és alkalmam legyen kegyeddal szemtől-szemben állani s megmondani azt, hogy rendelkezék velem, én minden parancsának gondolkodás nélkül engedelmeskedem.

— Nem értem önt, parancsnok ur! Nekem nincsenek kívánságaim, még kevésbbé az ön, vagy bárki számára. Mióta a jachton töltöm életem nagy

részét, még sohasem gondoltam arra, hogy Gibieren kívül bárkitől is kérjek valamit, ne csodálkozzék tehát, ha szavait kissé különösnek találom.

— Nem is csodálkozom, sőt nagyon természetesnek találnám még azt is, ha kereken elutasítana, mint alkalmatlan tolakodót. Tudom, hogy ezt nem teszi s alkalmat ad nekem arra, hogy bizonyos dolgokat közöljek kegyeddel, olyan dolgokat, amelyeket okvetlen tudnia kell. Én régóta figyelemmel kísérem kisasszony minden mozdulatát, látom szomorú tekintetét, melyből azt olvasom ki, hogy kegyed nagyon boldogtalan, még annál is több, szerencsétlen.

Nos tehát, én, aki annyi sok rosszat követtem el életemben, én, aki előtt sohasem volt szent embertársaim vagyona, élete, becsülete, aki annyiszor kerültem összeütközésben a társadalmi renddel és a törvény paragrafusaival; egyszer jót is akarok cselekedni, jót még akkor is, ha a jó cselekedet árán magamnak és másoknak ártanék is.

Tudom, hogy rejtélyesek, titokzatosak szavaim, de ha meghallgat, megtud mindent s nem tör pálcat fölöttem.

Laura első percben arra gondolt, hogy lord Swister bérelte föl a kalózvezérből lett parancsnokot, hogy őtet törbe csalja és azért, röviden, majdnem ridegen felelt a parancsnoknak:

— Nekem nincsenek titkaim, én nem vagyok sem boldogtalan, még kevésbé szerencsétlen, így tehát nem lehetnek olyan kívánságaim, melyek teljesítését öntől várnám. Szavai valóban rejtélyesek, titokzatosak előtttem s nem értem azok összefüggését.

— Ha nyugodtan meghallgat kisasszony, még fog tudni mindent, de csak akkor, ha bizalommal lesz hozzám és mellőz minden mellékgondolatot. Sajnos, nem adhatom becsületszavamat arra, hogy nem és tiszteséges szándékkal közeledtem kegyedhez, nem adhatom becsületszavamat, mert az kegyed előtt úgy sem birna értékkel. Egy volt kalózevérnek már nincsen becsülete az emberek előtt, mégis a saját érdekében kérem ismételten, hogy az egyszer bizzék bennem s felejtse el, hogy ki áll kegyed előtt.

— Jól van, parancsnok ur, én meghallgatom. A szavak elröppennek s ha nem fontosak, olyanok, mint a tenger hullámainak morajlása, melyet olykor szívesen hallgatunk, anélkül, hogy megértenők.

A jacht parancsnoka egy karosszéket helyezett Laura közelébe, leült s rövid szünet után így kezdte beszédét:

— Én tudok mindent, kisasszony, mindent, ami a kegyed ittlétével van összefüggésben. Eddig nem beszéltem, mert nem volt alkalmam, mert azt hittem, hogy kegyed boldog és örül annak, hogy lord Swister unokahugának tudja magát és minden vágya teljesülhet.

Azt hittem, hogy e kincsekkel megrakott s pazar fénnnyel és pompával berendezett uszópalotában jól érzi magát s minden tekintetben beletörődik a lord akarátába, nem akar szabadulni e drágakövekkel kivert nagy aranykalitkából.

Amióta lord Swister, kegyed és Gibier Budapesten tartózkodtak, a helyzet megváltozott; a kisasszony szabadulni akar innen, szabadulni örökre, nemcsak a fehér jachtról, hanem lord Swister és

környezetéből is. Én tudom, hasztalan minden el-
lenvetése, tudok mindent s éppen ezért határoztam
el magamat, hogy én megmentem; megmentem
még az életem árán is, azért mondtam az imént,
hogy rendelkezék, parancsoljon velem!...

Laura, — mialatt a jacht parancsnoka be-
szélt — valósággal remegett izgatottságában. Be-
szédéből alig értett valamit, csak az a néhány szó
csengett a fülében: „megmentem, megmentem még
az életem árán is“... „tudok mindent“... De vaj-
jon mit tud ez a vad kinézésű ember, ez az ember,
aki egész életében csak rosszat cselekedett, miért
akar éppen vele jót cselekedni? Miért akarja éppen
ötlet megmenteni? Hiszen ő sohasem tett jót vele,
alig beszéltek az életben, alig tudott róla többet,
mint azt, hogy veszedelmes és rettegett kalózvezér
volt s most lord Swister drágán megfizetett bérence,
— talán cinkostársa is? Miért, miért foglalkozik az
ő megmentésének gondolataival? Talán csak nin-
csenek még rosszabb szándékai vele, mint lord
Swisternek? Mialatt Laura így töprengett magában,
a volt kalózvezér még közelebb huzta a karosszékét
Laurához s valamivel halkabban, mint előbb, foly-
tatta :

— Rövid idő áll rendelkezésemre, pedig még
ma éjjel kell közölnöm tervemet. Lehetséges, hogy
a lord fölébred, feljön a fedélzetre s ha engem itt
talál kegyeddel, elronthatja a tervemet, hallgasson
tehát reám s ne gondoljon semmi rosszra.

Mindenek előtt tudnia kell kisasszony, hogy lord
Swister kegyednek nem nagybátyja, nem is rokona,
hanem éppen olyan idegen kegyedhez, mint én,
vagy bármelyik matrózom.

Igaz, hogy kegyed még egészen fiatal gyermek volt, amikor hozzá került, vagy mondjuk, amikor lord Swister kegyedet hatalmába kerítette, mert tudnia kell kisasszony, hogy Swister erőszakkal hozatta kegyedet jachtjára, azzal a bűnös szándékkal, hogy idővel a szeretője lészen.

Hogy Swister gonosz terve eddig nem sikerült, az csakis a kegyed becsületes gondolkozásának, nemmes és tiszta érzésének, nemkülönben Gibier óvatosságának köszönhető.

Lord Swister szereti kegyedet, szereti a maga módja szerint, azzal az állatias szenvedéllyel, amely ösztönszerűleg vibrál benne. A kegyed utáni vágy és érzéki szerelem nemcsak vakká, hanem örvöngővé tette. Most már ő birni akarja kegyedet minden áron, még azon az áron is, hogy feleségévé akarja tenni, csakis azért, hogy elérje célját s aztán azt tenné kegyeddel is, mint első feleségével tett, akit megunt és egy viharos éjszaka a tengerbe dobott, azt hiresztelvén róla, hogy hirtelen elmезavarában öngyilkosságot követett el.

James, a jacht parancsnoka itt elhallgatott. Szeretet volna Laura szemeibe nézni, hogy szavainak hatását észrevegye, de hasztalan erőlködött. Laura fejét tenyerébe hajtva ült karosszékeben s még csak egy mozdulattal sem árulta el lelkizgatótságát, hanem figyelt, hallgatott, mint egy gyermek hallgaja dajkája rendes esti meséjét.

Amikor James a szokottnál nagyobb szünetet tartott beszédében, Laura vette át a beszélgetés fonalát:

— Amiket itt nekem elmondott, részben ujdonságok előttem. A beszédének lényege azonban nem

ismeretlen előtttem s most már megmondhatom önnek, hogy mindazok a dolgok, amelyekről tudomásom van, — felette súlyos probléma elé állítottak; első sorban — nem tagadom — szabadulni szeretnék fogságomból, még akkor is, ha mindazok a dolgok, amelyekről tudok s amelyeket ön az imént elmondott nekem — nem lennének igazak.

Ez az örökös szökés, menekülés, félelem, izgalom nem nekem való. Én már élni akarnék, élni, szeretni s szeretve lenni attól, akit én is szeretek. Meguntam ezt az aranyzállakból font hálót, mely fogva tart engem. — Szabad akarok lenni.

De mindezekről eltekintve probléma előtttem az a körülmény, hogy miért avatkozik éppen ön az én ügyembe, miért akarja éppen ön megmenteni életemet és főképpen, hogy honnan tudja ön mindazokat a dolgokat, amelyeket elmondott és amelyekről én is csak homályosan tudok?

— Minden egyes kérdésére külön-külön adhatnám meg a választ, de az idő rövidségénél fogva ezt nem tehetem. Egyelőre elégedjék meg azzal, hogy sorsát Swister és Gibieren kívül csakis én ismerem s csak ismételten említhetem; én meg akarom menteni lord Swistertől addig, amíg nem késő. Hallgasson tehát reám és kövesse tanácsomat, minden sikerül majd.

— Hát Gibier? — vágott közbe Laura. — Gibier tud az ön szándékáról?

— Gibier mindent tud, az ő tudtával és beleegyezésével közlök kegyeddal mindent. Gibier atyai szeretettel viseltetik kegyed iránt. Ő minden tekintetben segítségünkre lesz, hiszen az ő tudta és beleegyezése nélkül, még csak nem is beszélhettem

volna a kisasszonnyal. Hangsúlyozom, Gibier tud mindent s bizhat benne, akárcsak saját magában.

— Ha mindez, amit most közölt velem, igaz, akkor az önök kezébe teszem le sorsomat s mindenben engedelmeskedem. Most azonban tudni szeretném tervét, hogy milyen módon akar megszabadítani lord Swistertől?

— Tervem közöltem Gibiervel s ő mindent helyeselt, ha a kisasszony nem gördít tervünk elé akadályokat, három nap eltelte után megszabadultunk lord Swistertől s kegyed szabadon rendelkezhet magával.

— Szabad megismernem a tervüket? — kérdezte elfojtott izgalommal Laura.

— Nem, ezt nem árulhatom el, az óvatosság azt parancsolja, hogy Gibier és kivülem ne tudjon róla senki sem.

Laura még mondani akart valamit, de James hirtelen szeme elé helyezte tenyerét és a messzeségbe nézett. A következő pillanatban fölugrott helyéről, gyors léptekkel a jacht ormához sietett, elővette messzelátóját s azzal fürkészte azt a sötét valamit, mely az északi irányban bukkant föl a láthatáron.

Laura görcsösen kapaszkodott a jacht karfájába, előrehajolt, tekintetét végig hordozta a horizonton, de semmi olyan különöset sem vett észre, ami nyugtalanságra adott volna okot. James még mindég ott állott a jacht ormán, távcsövét egy irányba tartva, nézett a messzeségbe, amikor Laura gyors elhatározással feléje sietett azzal a szándékkal, hogy megtudjon tőle valamit.

A detektivek.

A trieszti rendőrség táviratot kapott a budapesti főkapitányságtól, hogy három fővárosi detektív és egy szolgálatban álló huszárkapitány oda érkezik, hogy a Budapestről megszökött állítólagos lord Swister és társai után nyomozhassanak. A távirat vétele után a trieszti rendőrfőnök fölkereste az egyik hajóstársaság igazgatóját, akitől egy gyorsjáratu hajót kért, megfelelő legénységgel, a világcsaló lord üldözésére.

A hajóstársulat igazgatója örömmel tett eleget a fölszólításnak, annál is inkább, mert a tengerészetiügyi minisztériumtól külön parancs érkezett, hogy a trieszti vagy a budapesti rendőrség kérelmét nyomban teljesíteni kell.

Egy kisebb kaliberű gyorsjáratu hajó várta a nyomozó detektiveket Triesztben, tíz polgári rendőr és négy detektív csatlakozott a budapesti detektivekhez, akik Triesztbe való megérkezésük után nyomban hajóra ültek. A trieszti detektívcsoport vezetője: Francesco Giolini, egy alacsony, tömzsi emberke, elővette jegyzőkönyvecskéjét, majd térképet terített maga elé s minden bevezetés nélkül így szólt:

— Nincsen sok időnk a gondolkodásra. Ha Swistert kézre akarjuk keríteni, teljes gőzzel indulnunk kell. Irány: Helgoland.

A detektivek, valamint a hajóparancsnoka megjegyzés nélkül vették tudomásul Giolini szavait, a kapitány jelt adott az indulásra s a következő percben a pompás hajó már gyorsan szelte a tenger hullámain.

— Most, hogy már elindultunk, — szól Giolini — megbeszélhetjük a haditervet, melyet én már előre kidolgoztam: Lord Swister fehér jachtja a leg-tökéletesebb szerkezetű hajók egyike. Fedélzetén vakmerő elszánt husz fickó teljesíti a szolgálatot s ezeknek a parancsnoka James Bulingstrist, az egykor oly rettegett kalózvezér, aki évek óta áll a Swister szolgálatában. A vén tengeri medve, ravasz, elszánt és zseniális ember, aki nem egy hamar adja meg magát, nem szólva Swisterről, aki — információim szerint — valósággal hipnotizálja embereit s azok minden poklokon keresztül követik gazdájukat s jobban engedelmeskednek neki, mint a leg-utolsó matróz, a kapitánynak.

Fejedelmi módon honorálja a gazember legényeit, különösen ilyenkor, ha tudja, hogy üldözni fogják. Tudtommal százezer frankot ígért legényeinek, ha minden komolyabb akadály nélkül az amerikai vizekre érnek s ötöt, valamint unokahugát Peruba partra szállítják.

Mert Swisternek az a célja, hogy Peruba érjen s onnan szárazföldön teszi meg az utat olyan helyre, ahol biztonságban érezheti magát. Nekünk tehát sietnünk kell, mert ők három nappal előnyben vannak. Igaz, hogy mi kétszer olyan sebességgel haladunk előre, mint a fehér jacht, mindazonáltal ők előbb érhetik el Helgolandot, mint mi. Kemenessy kapitány és a budapesti detektívek csodálattal néztek Giolinire, aki úgy beszélt, mintha csak lord Swister bejelentette volna neki, hogy melyik irányban, hova irányítja uszópalotáját.

A trieszti rendőröket nem lepte meg főnökük tájékozottsága. Ők nagyon is jól ismerték Giolinit,

tudták, hogy amit ő mond, annak van alapja és értesülései pontosak, megbízhatók.

Hogy honnan, vagy kitől szerezte Giolini értesüléseit, azt nem kutatták. Kemenessy kapitányon olyan valami érzés vett erőt, mint a háboruba induló jó katonán, aki nem is gondol a bekövetkező veszélyekre, hanem a győzelem tudatában megy előre, az ellenség felé. Egy dolog azonban izgatottá tette őt: Mi történik majd Laurával, aki a világcsaló társaságában szökik, mi lesz akkor, ha a hatóságok őtet is bűnrészességgel vádolják és Swisteréhez hasonló sorsban részesítik.

Ő csak azért vett részt az izgalmas nyomozásban, hogy Laurát viszontláthassa és megmenthesse. Csakis azért, mert amióta a leány eltávozott, nem volt egy nyugodt perce sem.

Szerette, nagyon szerette azt a titokzatos leányt, akiről megvolt győződve, hogy ártatlan, hogy semmi része sincsen lord Swister szélhámosságában.

Nem hitte, nem merte föltételezni Lauráról, hogy Budapestről való elutazása alkalmával még csak sejtelve is volt arról, hogy mekkora csalást követett el Swister és hogy az elutazása nem egyéb, mint szökés, menekülés az igazságszolgáltatás sujtó karja elől.

Hiszen egy nappal azelőtt, még szerelmesen sutogva, a jövőjükéről ábrándozva ültek egymáshoz simulva a Gellért-hegy alján levő vendéglő egyik kis szobájában. Kéz a kézben, ajk az ajkon, percekig engedték át magukat a kéjes gyönyör titokzatos érzéseinek. Azzal váltak el, hogy másnap viszontlátják egymást ottan s tovább szövik rózsaszínű álmuk megszakitott fonalát.

Laura tehát nem tudhatott Swister bűnös üzelméről, sem pedig arról, hogy másnap már szökni fognak, a bűnös uton szerzett milliókkal. Bizonyára félrevezette Swister Laurát, vagy ami még valószínűbb: erőszakkal kényszerítette, hogy kövesse őt a szökésben.

Szegény Laura, nem mert ellenszegülni, nem tudott védekezni, nem volt senki a közelében, akihez segítségért folyamodott volna s ilyen körülmények között kénytelen volt követni Swistert, az utolsó évtized egyik legnagyobb szélhámosát.

Kemenessy ezekkel a gondolatokkal eltelve, szótlánul ült a hullámokat sebesen szelő hajó fedélzetén. Egyik cigarettát a másik után szívta el, aztán idegesen, szinte izgatottan ugrott föl helyéről és az egyik matróz felé közeledve érdeklődött, hogy merre van a hajó parancsnoka.

— A detektívfőnökkel ül a parancsnoki szobában, — válaszolt a matróz. — Kemenessy egy kis csigalépcsőn a parancsnok szobája felé tartott, de mikor az ajtó elé ért, megállott és gondolkozott, vajjon nem lenne-e helyesebb, ha akkor keresné föl a parancsnokot, amikor ez egyedül van?

Éppen visszaakart fordulni, amikor a parancsnok szobájának ajtaja kinyillott és Giolini detektív-főnök lépett ki rajta.

— Bravo uram, éppen az ön keresésére indultam. Szeretnék önnel egy kis bizalmas eszmecserét folytatni.

Kemenessy kapitány udvarias meghajlással adta tudtára a detektívfőnöknek, hogy örömmel áll rendelkezésére. Bementek a hajóparancsnok kis

szobájába, ahonnan a parancsnok nyomban eltávozott.

— Egy kis bizalmas eszmecserét kell önnel folytatnom, uram, — kezdte beszédét Giolini — bizalmasnak mondtam, mert nálunk rendőröknél minden nyomozásra vonatkozó beszélgetés bizalmas. Azt hiszem, fölösleges önnel bővebben ismertetnem, hogy mi jelenleg az utolsó évtized egyik legnagyobb szélhámosát akarjuk elfogni s nemcsak az európai, hanem az egész civilizált világ rendőrsége figyelemmel kíséri munkánkat. Az az állítólagos lord Swister, nemcsak önöknél Magyarországon követte el furfangos csalásait, hanem a kontinens több nagy városában s mindenütt más és más trükköt eszelt ki áldozatainak kifosztására. Sajátságos s szinte hihetetlennek látszik, hogy több, mint egy évtizede folytatja szélhámosságait, anélkül, hogy csak egyszer is hurokra került volna.

Ön ezen csodálkozik és én természetesnek tartom az ön csodálkozását, de ha ön csak egy kissé is belenne avatva az ilyen nagystilű szélhámos gondolatvilágába és cselekedetébe, mindezt természetesnek találná.

Mindenekelőtt tudnia kell, hogy Swisternek ma husz-harminc millió korona pénze van, készpénze, különböző államok bankjegyeiben, aranyban és ezüstben. Értékpapirjai is több millió koronát érnek és így érthető, hogy ez a világcsaló valósággal rendelkezik sok olyan emberrel, akiknek módja és alkalma lenne őt a hatóságok kezeibe juttatni.

Swister azonban mégis szabadon garázdálkodhatott a világ minden részében s mit gondol miért? Egyszerűen azért, mert neki milliói vannak, tehát

Ő nem fél, hanem valósággal rendelkezik, parancsol azoknak, akik őt elárulhatnák.

Horribilis összegeket költ megvesztegetésekre, kémeket tart s mindenről hamarabb értesül, mint a világ bármelyik rendőrhatalósága. Szóval ő a pénz, s mert a pénz parancsol, tehát ő is parancsol azoknak, akiktől éppen félnie kellene. Néhány évvel ezelőtt, az önöknél elkövetett csalásaihoz hasonlókat követett el Dél-Amerikában. Egy nagy detektív-vállalatnak harminc embere üldözte, nyomában is voltak s aztán egyszerre futni engedték. A detektív-vállalat elvesztette minden megbízhatóságát, de kárpótolt volt, mert Swister egy millió dollár árán szabadult meg üldözői elől. Vakmerőségében annyira ment, hogy egyszerűen ráparancsolt a detektív vállalat vezetőire, hogy a nyomozás után csak három hónap eltelte után számoljanak be a kutatás eredménytelenségéről.

Mindezt azért kellett önnek előrebozsátanom, hogy tájékozást nyerjen arról, hogy milyen nehéz föladatra vállalkoztunk.

Én ismerem az okokat, amelyek önt e nyomozásban való részvételre indították. Tudok mindent s ezért bizom abban, hogy rövid időn belül Swister a kezeink között lesz. Ha mindenkit megvásárolhat Swister, önt és Laura kisasszonyt — nem. Kemelessy e szavak hallatára szinte akaratlanul fölugrott s a detektív-főnök szemeibe nézett, majd remegve így szólt:

— Nem értem önt, uram, honnan tudja ön...?

— Egy rendőrnek mindent kell tudnia, különben is ez egyszer minden különösebb, fáradság nél-

kül, a legilletékesebb egyéntől tudtam meg az igazságot.

Kemenessy kérdő tekintettel nézett Giolinire, de ez nem hagyta magát zavartatni, hanem folytatta:

— Laura kisasszony az egyetlen, ártatlan és becsületes lény, aki Swister környezetében él. Ő már régen szeretne szabadulni ettől a fejedelmi szélhámostól, de eddig nem volt alkalma. Az ön iránt érzett szerelme adott neki bátorságot, hogy titkát fölfedezze előttem.

— Hogy-hogy, tehát ön beszélt vele?

— Nem, sohasem beszéltem vele s mégis tudok mindent, csak legyen türelemmel és megtud mindent. Két nappal ezelőtt egy levelet kézbesítetek nekem. Képzelterti meglepetésemet, amikor megtudtam, hogy a levél lord Swister unokahugától származik, amelyben tudomásomra adja, hogy Budapestről kénytelen volt Swisterrel elutazni s öntől bucsut sem vehetett. A levélben röviden tudomásomra adja, hogy Swister valószínűleg valami nagy gázságot követett el Budapesten, ahonnan gyorsan szökniök kellett. Triesztben volt csak alkalma ezt a levelet megírni az én címemre, de póstán nem merte föladni, hanem észrevétlenül eldobta, abban a reményben, hogy az, aki megtalálja, majd csak kézbesíti nekem.

A levélben elmond mindent, nem hallgatja el azt sem, hogy Budapesten van egy Kemenessy nevű huszárkapitány, akit nagyon szeret s akit az én utamon értesít arról, hogy jöjjön utána s mentse meg a gyűlöletes lord Swistertől.

A levelet sajnos csak két nappal ezelőtt kaptam kezeimhez. Egy hajómunkás kézbesítette azt,

azzal a megjegyzéssel, hogy a kikötőtől mintegy két kilométerre találta azt s mert két nap óta távol volt Triesztből, csak akkor kézbesithette a levelet nekem.

Kemenessy kapitány, a szerelmes férfiak boldog tekintetével nézett Giolinre, közelebb huzódott hozzá s szinte esdő hangon kérte a Laura levelét.

— Sajnálom, kapitány ur, de a levelet nem mutathatom meg önnek. Ez a levél nagy szolgálatot tesz nekünk Swister elfogatása körül, mert abból azt is megtudtam, hogy a fehér jacht esetleg Helgoland szigetén egy kis pihenőt fog tartani. A kisasszony tudvalevőleg arra fogja kérni Swistert, hogy a szigeten töltsenek el néhány napot. Abban bizik, hogy én önt értesitem és ön nem késik a megmentésére sietni. Szegény leánynak sejtelve sincs arról, hogy Swistert most Európa valamennyi rendőrhatósága keresi.

Arra ellehetünk készülvé, hogy Swister alku-dozni fog üldözőivel s még ha milliókat kellene is áldoznia, mindent elkövet, hogy megszabaduljon. Attól függ tehát minden, hogy a hamburgi detektivek milyen emberek, vagy hogy lesz-e elég erejük a fehér jachtot megállásra kényszeríteni. Tudnunk kell, hogy Swister jachtján a legmodernebb gépfegyverek vannak s ellentállás esetében valóságos kis tengeri ütközetet kell végigharcolni, a szélhámos embereivel, akik elszánt és vakmerő tengeri hiénák.

Kemenessy kapitány figyelmesen hallgatta a detektívfőnököt, de még mindig nem értette, hogy miért kellett mindezt vele bizalmasan közölni, hogy milyen összefüggésben voltak e közlendők azzal, hogy Swister elfogatása sikerüljön.

Nem kellett sokáig várakoznia a feleletre, Giolini mintha csak eltalálta volna a huszárkapitány gondolatait, folytatta:

Nem ok nélkül kellett mindezeket közölnöm önnel. Információim alapján tudom, hogy ön gaval-lér és amellet bátor katona is. Tudom, hogy ön mindenre képes, csakhogy lelke ideálját kimentse Swister karmai közül s éppen ezért számíthatok önre.

— Akár csak önmagára uram. Parancsoljon és én engedelmeskedem. Veszedelemtől nem riadok vissza s ha kell, életem árán is megmentem Laurát, aki rövid idő óta a menyasszonyom.

— Ezt már szeretem hallani uram. Különben is elvoltam készülve erre a feleletre. A magyar gaval-lérságról sokat hallottam s végtelen örvendek, hogy most személyesen is tapasztalni fogom azt, amiről eddig csak hallomásból tudtam.

A két férfi elhallgatott. Mintha csak mindketlen egy és ugyanazzal a gondolattal foglalkoztak volna, szótlanul előbb egymásra, aztán az ablakon keresztül a végtelen tengerre néztek.

— Alighanem vihart kapunk, — jegyezte meg Giolini, de az nem fog megakadályozni bennünket tervünk megvalósításában, mindössze néhány órá-val késleltet bennünket.

— Én már égek a vágytól, uram, hogy Laura közelébe lehessek, — szólt elragadtatással a huszárkapitány. — Most tudom csak, hogy mennyire szeretem ezt a leányt, aki talán nem is sejti, hogy egyre közeledem feléje. Katonaember vagyok s nem nélkülöztem a szépem barátságát, csókját, szerelmét, de a pillanatnyi fölhevülésen túl sohasem

mentem, mélyebb vonzalmat egyik sem tudott bennem ébreszteni, szerettem sokakat, de egyet sohasem szerettem.

Mióta ezt az idegenből hozzánk vetődött kis vándormadarat megismertem, megváltoztam. Valami kimondhatatlan nemes vágy, fékezhetetlen, egyre fokozódó szenvedély rabja vagyok és érzem, hogy ezt a leányt szeretem, nagyon szeretem, nem úgy, mint a többit, nem úgy mint azokat, akik karjaimba hullottak s csak tőlem függött, hogy enyémnek mondhassam őket.

De különben is most nem az én izlésemről van szó, ön nem kíváncsi reá és engedelmet kell kérnem, hogy ilyen sablonos mesékkal untatom. Inkább mondja meg, uram, hogy mi célja volt annak, hogy velem négyszemközt értekezzék s mindezeket közölje, amiket éppen elmondott nekem.

— Kérdése érthető és jogos kapitány ur és én nem is maradok adósa a felelettel. Amint említettem, nekem tudomásom van az ön és Laura kisasszony kölcsönös vonzalmáról és engedje meg, hogy ezt a tiszteletreméltó körülményt használjam föl arra, hogy Swistert minden vérontás nélkül, élve, a hatalmunkba kerithessük.

— Már mondtam, uram, hogy parancsoljon velem, én mindenben engedelmeskedem.

— Figyeljen tehát. Előre bocsájtom, hogy nehéz föladatot bizok önre s lehetséges, hogy csak akkor érünk célt, ha ön ügyesen végzi el azt, amivel megbízom.

Ha valami véletlen nem rontja el tervemet s ha számításaim helyesek, holnap éjjel a fehér jacht közelébe jutunk, de csak lőtávolságban közelítjük meg

Swister hajóját. A csillagtalan, borus éjszaka segítségünkre lesz s Swisternek sejtelve sem lesz arról, hogy olyan hajó közeledik feléje, amelynek utasai az ő elfogatásán fáradoznak.

Nekünk tehát nem szabad gyanussá tenni magunkat s úgy kell viselkednünk, mintha tudomásunk sem lenne az ő szökéséről, s mintha semmiféle célunk sem lenne vele.

Mi mindaddig követjük a jachtot, amig az valahol pihenő tart, illetve, amig megáll. Ha Laura kívánságát teljesíti Swister, akkor Helgoland sziget előtt bizonyos távolságban megállanak és motoros csolnakban a szigetre mennek, nagyon természetes, hogy Swister csakis Laurát és hű szolgáját viszi majd magával, a jacht legénységét és a parancsnokot a jachton hagyják.

Ha mindez így történik, akkor van csak szükségünk az ön közreműködésére, a következő módon: Ha meggyőződünk arról, hogy a fehér jacht pihenőt tart, akkor mintegy ötszáz méter távolságból csónakon elindul harmadmagával a jacht irányába, de nem ebben az elegáns öltözetben, hanem egyszerű munkás ruhában. Amikor már egész közel lesz csolnakja a jachthoz, ön és két társa között látszólagos dulakodás támad, miközben ön hangos kiáltások között a tengerbe esik és a fehér jacht embereit segítségül hívja.

Azok nem hagyják önt elpusztulni, mert a legelvetemültebb kalózok is nagy dicsőségnek tartják, ha fuldokló embert menthetnek meg. Azok az emberek babonások és azt hiszik, hogy ha egy hajótöröttnek vagy menekültnek megmenthetik az életét, minden vállalkozásukat siker fogja koronázni.

Abban tehát egészen bizonyos lehet, hogy csak néhány percig kell önnek a hullámokkal küzdenie. Ha tehát karjai elég erősek és vállalkozik arra, amit itt mondtam, mindnyájan elérjük célunkat.

Kemenessyt első pillanatra meglepték Giolini szavai. Erre nem volt elkészülve s nem tudta megérteni, hogy miért szemelte ki éppen őtet a detektív-főnök erre a veszedelmes szerepre. Kitűnő uszó volt ugyan, de mégis igen különösnek találta az esetet. Giolini azonban folytatta:

— Tudom, hogy különösnek tartja ön azt, hogy éppen önt szemeltem ki erre a szerepre, de még nem fejeztem be szavaimat s addig az ön szerepének csak az elejét ismertettem meg önnel. Az eddigieket akármelyik emberemmel elvégeztethetem, de ezután következik csak az ön igazi föladata.

— Folytassa uram, amit edig mondott, mindent hiven fogok teljesíteni, de mit teszek azután?

— Amikor ön a jacht fedélzetére jut, viselkedjék úgy, mintha eszméletlen állapotban lenne s csak akkor térjen magához, ha a jacht parancsnokával: Jamessel, egyedül lesz. Nyomban ne beszéljen semmit, csakis akkor, ha meggyőződött arról, hogy a legénység pihenni tért.

— Nos és akkor? — vágott közbe izgatottan Kemenessy.

— Akkor halkan mondja meg neki, hogy ön kicsoda és azt, hogy én a Ferdinánd cirkálóval a jacht közelében vagyok.

— Mit mond ön, uram? Az én nevemet mondjam meg Swister emberének?

— Igen. Ő névleg ismeri önt, ő is tudja, hogy

ön szereti Laura kisasszonyt s ő is szabadulni akar Swistertől.

Az az ember, aki egyszer félelmetes kalózvezér volt és aki egy évtized óta Swister szolgálatában áll, megunta azt az életmódot s régen keresi az alkalmat, hogy a hatóságnak a szolgálatára legyen abban a reményben, hogy nem csak nagy jutalomban részesül, hanem megbocsájtják neki összes gazságait és futni engedik.

James tehát a mi emberünk, de mert nagyon gyanakvó és óvatos, az ön személye lehet csak garancia előtte, hogy Swistert a kezeinkbe juttassa.

Hogy mindezeket honnan tudom, az ne érdekelje önt, elégedjék meg azzal, hogy becsületszavammal jelentem ki, hogy mindaz, amit önnek elmondtam, szóról-szóra igaz.

Ha majd Swister a kezeink között lesz s ön karjaiba zárhatja menyasszonyát, megfogja tudni a rejtély magyarázatát s igazat fog adni nekem.

Kemenessyt annyira meglepték Giolini szavai, hogy percekig gondolkozni sem tudott. Nagyon kalandosnak és még inkább titokzatosnak találta az egész esetet s ő, aki eddig csupa hétköznapi s természetes ügyekkel volt elfoglalva, nem tudta megérteni ezt a bonyodalmas és inkább regénybe való kalandot. Első percben gyanakodni kezdett, vajjon Giolini nem azért találta-e ki ezt a mesét, hogy őtet eltávolítsa a hajóról és aztán tetszése szerint paktálhasson Swisterrel.

Mit tudta azt Kemenessy, hogy az a kis köpcös ember, világhírű nyomozózseni, akinek Swister elfogatása nagyobb dicsőséget jelentett, mintegy hadvezérnek egy nagy ütközet megnyerése. A ma-

gyar ember, de különösen a magyar huszártiszt gondolkodásmódjával sehogysem egyezett meg az a mód, amellyel Giolini Swistert elakarja fogni és vissza akarja szerezni a károsult emberek millióit.

Kemenessy arra számított, hogy ha esetleges harcra kerül a sor, ő, mint vitéz katona, nagy szolgálatot tehet a rendőrségnek, de hogy őt holmi filmre való jelenetek lejátszására használják föl, arra még csak álmában sem gondolt. Ezuttal azonban nem volt sok gondolkodásra való ideje, mert Giolini megzavarta őt s határozott hangon kérdezte tőle :

— Elfogadja ajánlatomat, kapitány ur? Mert ha nem, más haditervet kell kidolgoznom.

Kemenessy fölkel a helyéről, haptákba vágta magát s így szólt:

— Uram, mindenben engedelmeskedem, nem mint katona, hanem mint férfit, aki mindenét kockáztatja, hogy megmentse szerelmesét.

— Helyes, kapitány ur, én bizom nemcsak önben, hanem a sikerben is. Most azonban nincs sok időnk a társalgásra. Egy-két óra múlva elérkezik a cselekvés ideje s embereimet elő kell készítenem minden eshetőségre.

Végül még csak azt kell megjegyeznem, hogy kabinomban megtalálja azt a ruhát, melyet magára kell vennie, mielőtt a csónakba ül.

Giolini kezét szorított Kemenessy kapitánnyal, aztán sietve eltávozott.

Kemenessy is kiment a parancsnok szobájából, leült a fedélzeten s újból elgondolkozott mindazonkon, amiket Giolini mondott neki.

Az összeesküvés.

Laura nem vette le tekintetét a jacht parancsnokáról, mielőtt az messzelátójával a távolban fölbukkanó fekete pontot szemlélte. Nézte figyelmesen arcának minden mozdulatát, abból akarta leolvasni, hogy a vén tengeri róka mire gondol, mialatt hosszú távcsövével a messzeségbe bámul. Egy arcizma sérándult meg Jamesnek s még a leggyakoribb lélek-buvár sem tudott volna eligazodni azon: vajjon kellemes, avagy kellemetlen hatással van-e reá a távolban fölbukkanó s egyre nagyobbodó fekete pont, amely nem volt egyéb, mint az a gyorsjáratu hajó, melyben a trieszti és magyar detektívek a fehér jacht felé közeledtek.

Laura türelmetlenkedni kezdett s hogy végett vessen e kinos helyzetnek, közelebb lépett Jameshez és megkérdezte tőle: hogy van-e tudomása arról, hogy a fehér jacht Helgoland sziget előtt megáll s úgy ő, valamint Swister és Gibier rövid időre kiszállnak a szigeten s csak azután folytatják utjokat Dél-Amerika felé.

— Van róla tudomásom kisasszony, hogy kegyednek ez volt a kívánsága és Swister ezt megisígérte, de később megváltoztatta tervét és azt a parancsot adta nekem, hogy kerüljem el Helgoland szigetét s újabb parancsig haladjunk előre a kitűzött cél felé.

Laura haragosan dobbantott a lábával s idegesen, szinte parancsoló hangon mondta Jamesnek, hogy ő minden áron ki akar szállani Helgoland szigetére, még akkor is, ha Swister ezt megtiltotta volna. Régi vágya, gyermekkori álma valósulna

meg, ha közelebbről láthatná azt a vörös háromszögletes szigetet, melyről annyi sok szépet hallott már életében.

— Álmai megvalósulnak, vágya teljesül kissasszony, előbb azonban nagy események fognak lejátszódni a fehér jachton. Laura nem értette James szavait s éppen magyarázatot akart kérni tőle, amikor észrevette, hogy valaki jön feléjük. A jacht fedélzetén sötét volt s Laura csak azt látta, hogy valaki lassan, szinte lábujjhegyen közeledik.

Első percben azt hitte, hogy Swister s már-már menekülni akart, de a következő pillanatban örömmel tapasztalta, hogy Gibier közeledik hozzájuk.

Amikor James meglátta Gibiert, odaugrott hozzá s szinte erőszakkal huzta a jacht csucsához, balkezeivel a messzeségbe mutatott, miközben suttogva, nem minden izgalom nélkül mondotta:

— Ott, látod azt a fekete foltot? Giolini hajója közeledik... megkapta az értesítést... most, vagy soha...

Amikor Laura hallotta James szavait, egész testében megremegett. Azt hitte, hogy titkát valaki elárula s Swister cinkosa megtudta, hogy ő levelet írt a detektívfőnöknek, aki most üldözőbe vette a fehér jachtot.

Meglepetésében hirtelen arra gondolt, hogy a tengerbe veti magát s véget vet minden szenvedésnek. Tudta, hogy Swister irgalmatlan lesz vele szemben, ha értesül arról, hogy ő szabadította nyakára a rendőrséget.

Félt, remegett s lázas képzelődésében mindenében, még Gibier-ben is ellenséget látott. Észrevétlenül távozni akart James és Gibiertől, de ez

utóbbi odalépett hozzá, megfogta a kezét s örömtől remegő hangon sugta a fülébe:

— Bátorság, Laura, nemsokára üt a szabadulás órája... menjen, siessen a szobájába... zárja magára az ajtót... s csak akkor nyissa ki, ha én háromszor kopogok rajta...

Laura nem értett e szavakból semmit, csak sejtette, hogy valami nagy dolognak kell történnie, amely fordulatot jelent az ő életében. Ha nem Gibier mondta volna neki ezeket a szavakat, nem hitte volna, de annyira bizott Swister öreg szolgájában, hogy minden ellenvetés nélkül sietett le a kis csigalépcsőn, amely hálósobájához vezetett s mindkét ajtót magára zárva, izgatottan várta a történéseket.

Swister, Budapestről való távozása óta alig hunyta le szemeit. Valami különös gondolat foglalkoztatta agyát s ha néhány pillanatra elszunynyadt, nemsokára fölriadt s olyan mozdulatot tett, mintha menekülni akarna valamitől. Nappal állandóan azzal a gondolattal foglalkozott, hogy üldözői elfogják s ha lehunyta szemeit, álmában megjelentek előtte áldozatai. Megrohanták, véresre verték s visszakövetelték tőle pénzüket, elvesztett vagyonukat.

Menekülni akart, de alig tett néhány lépést, egész tömeg ember rohant reá, fenyegették, szidták, átkozták, ütötték, verték s ő véresen, megrugdosva, menekülni igyekezett.

Ezek a kínzó, sorvasztó lázas álmok valósággal beteggé tették Swistert. Nem mert lefeküdni, mert rettegett borzasztó álmaitól, nem mert egyedül lenni és még sem akarta igénybe venni sem Gibiert, sem

Laurát, nem akarta elárulnia magát, nem akarta, hogy bárki is észrevegye rajta lelki vergődését, testi szenvedését, de különösen azt a körülményt, hogy ő, lord Swister, aki eddig mindenkinek, — aki körülötte volt — csak parancsolt; aki milliókat érő kincseket halmozott össze, most egy ostoba álomtól fél, reszket, mint egy gyermek, akinek rossz dajkája ördögökről mesél, hogy hamarabb elaltassa.

Mióta Triesztet elhagyták, alig ment föl a fedélzetre, külön étkezett s még Laurával is alig foglalkozott.

Hálósobáját egy titkosajtó kötötte össze azzal a kis páncélsobával, amelyekben millióit rejtegette különböző államok aranypénzeiből. Tekintetét állandóan erre a titkos ajtóra szegezte, arra az ajtóra, amelynek létezéséről kivüle senki sem tudott, még James sem, aki pedig Swisternek összes titkait ismerte. Amikor Swister a jachtot megvásárolta, japán műszerészekkel készíttette el a páncélsobát, a rejtett ajtóval együtt s amikor azok befejezték mesterműveiket, Dél-Amerikában partra szállította őket, hogy soha senkinek se árulhassák el a páncélszoba titkát.

A szoba egyik szögletében nagyobb mennyiségű dinamit volt elhelyezve, olyan módon, hogy Swister, egy villamosgomb megnyomása után a fehér jachtot a levegőbe röpíthette.

Mióta Swistert azok a lázas álmok gyötörték és mióta nappal is állandóan azzal a gondolattal foglalkozott, hogy hátha elfogják, izgatottsága annyira fokozódott, hogy mindenkiben ellenséget látott. Laurára különösen gyanakodott s azért parancsolta meg Jamesnek, hogy Helgoland szigeténél

nem fognak pihenőt tartani. Amikor James mégis igyekezett őt erre rábeszélni, Swister haragosan rákiáltott, hogy ne avatkozzék dolgaiba, hanem teljesítse parancsait, egyuttal magához hívatta Burnst Jack-ot, James riválisát s közölte vele, hogy tartsa szemmel a parancsnokot, meg Gibiert és ha észrevenné, hogy ezek gyakrabban beszélgetnek egymással, tegyen jelentést neki, egyuttal kenyeresse le a jacht legénységét, akiknek részére ezer aranyat adott át, hogy szükség esetén számithasson rájuk.

Burnst Jack, egy fegyházból megszökött gonosztevő volt, aki gyűlölte Jamest és már régen foglalkozott azzal a tervvel, hogy a parancsnokot elteszi láb alól s ő veszi át a jacht parancsnokságát. Hogy célját könnyebben elérhesse, azon fáradozott, hogy a jacht legénységével megszerettesse magát és Jamest gyűlöletessé tegye ő előttük. Ez a terve nem igen sikerült, mert a legények valóságos félelemmel voltak eltelve James iránt, aki azelőtt is vezérük és parancsolójuk volt.

Burnst az ezer arannyal egy kissé ugyan megnyerte a fickók bizalmát, de csak a pénz kiosztásának pillanatnyi hatása alatt, másnap már valamennyien Jamesre esküdtek s elhatározták, hogy nem hagyják el régi vezérüket.

A sok lelki izgalom és rettegés annyira kimerítete Swistert, hogy azon az éjszakán, amikor James, Gibier és Laura a jacht fedélzetén beszélgettek, — mélyen elaludt.

Már jóval éjfél után volt az idő, amikor Swistert halk kopogás riasztotta föl álmából. Ez az eset még sohasem történt meg vele, amióta uszópalotájával a

mérhetetlen tenger hullámaint szelte, még senki sem merészelte őt éjjeli nyugalmaiban megzavarni. Kezdetben azt hitte, hogy álmodik, de mikor a kopogtatás kétszer, háromszor s mind erősebben megismétlődött, fölugrott fekhelyéről, magához vette revolverét, a kipárnázott ajtó fölé sietett s hallgatódzott.

A kopogtatás ezuttal szinte dörömböléssé fajult, mire Swister a belső ajtót kinyitotta és a külső ajtón keresztül, erélyes hangon kérdezte:

— Ki az?

— Én vagyok James! — volt a rövid válasz. — Nyissa ki az ajtót Mister, igen sürgős és halaszthatatlan beszédem van önnel. Minden percnyi késedelem, veszedelmes következményekkel lehet reánk.

— De ilyen szokatlan órában? James, nem értem. Mi történt? — kérdezte Swister rejtett izgalommal, még mindég a zárt ajtó mögött.

— Nincs időm a hosszú magyarázgatásra, nyissa ki az ajtót, különben veszve vagyunk... Swister fölcsavarta a hálósobája valamennyi csillárját és a pazar világítás mellett fogadta a jacht parancsnokot, miközben jobbkezeben revolverét szorongatta.

Amikor James belépett, szinte visszarettent: Swister halálsápadtan, vonagló ajakkal, kidülledt szemekkel állott előtte. Nem szólt egy szót sem, hanem helytel kinálta meg a volt kalózvezért, aki be sem várta a hozzá intézett kérdést, hanem így szólt főnökéhez:

— Uram! Két-három kilométernyi távolságban hajó közeledik felénk. Ha nem csalatkozom, a fehér

jachtot üldözi és az a célja, hogy elfogjon bennünket.

— Nos, parancsnok! és ezt ön ilyen nyugalommal mondja el nekem? Megtett már minden előkészületet a védekezésre? A legénység, az ágyuk rendben vannak?

— Semmi sincsen rendben, uram, védekezni nem fogunk, mert minden védekezés hiábavaló. Üldözőink sokkal nagyobb erővel rendelkeznek, nekünk tehát más módot kell választanunk a megmeneküléshez.

— Hogyan? James beszél így? — kiáltott ingerülten Swister — James, a félelmetes kalózvezér, aki ezer veszéllyel állott szemben s minden ellenfelét legyőzött. De nem mer szembeszállani azokkal, akik börtönbe akarnak vetni bennünket? James! Te vagy gyáva, vagy áruló vagy s bármelyik esetben pusztulnod kell! ... Ettől a pillanattól kezdve Burnst a jacht parancsnoka s te, hitvány kutya vedd el a büntetésedet! ... Alig ejtette ki Swister az utolsó szót, James feléje rohant s jobb kezével megragadta mellét. Abban a pillanatban Swister a kezében tartott revolvert Jamesre szegezve, kétszer egymásután elsütötte. A golyó az ellenfelek dulakodása közben célt tévesztett s James sértetlen maradt.

A következő pillanatban James kiütötte a Swister kezéből a fegyvert s a két férfi ekkor pusztán kézzel valóságos élet-halál harcra vivott egymással. A hatalmas termetű, s rendkívül izmos James igen gyorsan végezhetett volna Swisterrel, de neki nem volt szándéka Swistert megölni, hanem csak az, hogy ártalmatlanná tegye s mindaddig, míg Gio-

lini hajójával és embereivel megérkezik, megkö-
tözve tartsa.

Swister minden erejét összeszedve, elkéseredet-
ten védekezett: fenevad módjára mart, harapott,
de minden erőlködése hiábavaló volt. Jamesnek
nagy gyakorlata volt abban, hogy milyen módon
kell valakit ártalmatlanná tenni. Swister segítségért
kiáltozott, de hangját senkisé hallotta, vagy nem
akarta hallani. A jachton félelmetes csend volt,
mintha Jamesen és Swisteren kívül más senki sem
lett volna rajta.

Amikor James Swistert ártalmatlanná tette, rá-
zárta az ajtót s mintha semmi sem történt volna,
fölment a fedélzetre, magához hívta Gibiert s kö-
zölte vele, hogy az első lépés sikerült. Gibier és
James csak néhány szót váltott egymással, aztán
a parancsnok kiadta az utasítást, hogy a jacht be-
szalad Helgoland kikötőjébe s további rendelkezésig
ottan marad.

A legénységnek nem tűnt föl ez az újabb pa-
rancs, amely az előbbinek éppen az ellenkezője volt,
de Burnst gyanakodni kezdett s szinte futólépésben
igyekezett Swister lakosztálya felé, azonban a leg-
nagyobb meglepetésére csak az ajtóig jutott, mert
ottan három jól fölfegyverkezett matróz állott, akik
nem engedték meg, hogy Burnst bemenjen Swis-
terhez.

— Kinek a parancsára álljátok el utamat? —
rivalt a legényekre.

— James rendelkezett így s mi teljesítjük pa-
rancsait, — felelt az egyik, aki különben is haragu-
dott Burnstra.

Burnst toporzékolt haragjában, de nem segít-

hetett a dolgon, mert a három matróz fegyverét szegezte mellének, amikor erőszakkal akart benyitni Swister lakosztályába.

Mialatt Burnst a három legénnyel vitatkozott, James a hajó egész személyzetét maga köré gyűjtötte és tudtukra adta, hogy a fehér jachtot egy nagy rendőrcsapattal megrakott hajó vette üldözőbe s mert minden ellenállás hiábavaló lenne, nincsen más mód a menekülésre, mint Helgolandban partra szállani, Swistert a rendőrségnek kiszolgáltatni s akkor ők mindannyian visszanyerik szabadságukat.

A legényeket első pillanatban nagyon meglepték James szavai, de mert vakon bíztak benne, egyik sem tett megjegyzést szavaira, csak a mikor Burnst sietett feléjük, fordultak hozzá kérdő tekintettel:

— Fiuk! James elárult benneteket és lord Swistert foglyul ejtette, — kiáltott Burnst. — Ez a gazember mindannyiunkat kiakar szolgáltatni a rendőrségnek, hogy a jachton levő kincs az övé lehessen. Legények, aki Jamest követi, áruló, már pedig köztetek senki sem árulhatja el gazdáját, aki újabb tizezer aranyat adott át nekem, hogy azt köztetek kioszthassam.

A legények meglepetten néztek egymásra, nem értettek az egész beszédből egyebet, minthogy Swister tizezer aranyat osztat ki közöttük. A hangulat már-már James ellen irányult, amikor a parancsnoknak hirtelen egy mentő gondolata támadt: Lesietett Laurához, kihívta őt a lakosztályából és kézen fogva a jacht legénysége elé vezette, miközben harsány hangon így szólt:

— Hogy bebizonyítsam néktek, mennyire nem mond igazat Burnst, ime hallgassátok meg Laura kisasszonyt, Swister hugát, aki itt kijelenti előttetek, hogy lord Swister nem tizezer, hanem huszezer aranyat bocsájt a legénység rendelkezésére. Ezt az összeget át is adta Burnstnak, de ő a felét magának akarván tartani, megcsalt benneteket. Az olyan ember pedig, aki saját bajtársait megcsalja, az nem érdemli meg, hogy bajtársai között legyen, vagy azoknak parancsoljon.

Laura nem értett a dologból semmit s sejtelve sem volt arról, hogy Swister a saját jachtján fogoly s éppen azok tették azzá, akik a legjobban védelemzhették volna. James azonban olyan tekintetűvetett rája, amelyből megtudhatta, hogy most tulajdonképpen mi az ő teendője.

— Igen, barátaim, — szólt remegve Laura — a parancsnok urnak ezuttal is igaza van, amennyiben a nagybátyám lord Swister nem tíz, hanem huszezer arany jutalmat adott át Burnstnak, hogy ő ezt az összeget önök között kioszthassa. Ha tehát Burnst csak tizezer aranyról beszél, akkor méltán valahol hibának kellett történnie. Én annyit tudok, hogy huszezer aranyról volt szó.

A legények Laura szavai után valósággal lázongani kezdtek és Burnsttól követelték a huszezer aranyat, miközben a legválogatlanabb szitkokkal halmozták el őt.

James látván, hogy terve fenségesen sikerül, megparancsolta a kormányosnak, hogy a jachtot irányítsa Helgoland sziget felé, amely mindössze már csak öt-hat kilométernyi távolságban volt tőlük.

Swister, mint egy ketreche zárt oroszlán, bő-

szülten szaladgált fel és alá szobájában, hol az ajtóra, hol pedig arra a bizonyos villamos gombra tekintett, amelynek megnyomása után a fehér jachtot a levegőbe lehetett volna röpitnie. Lelki vergődésében, de különösen izgatott hangulatában nem tudott cselekedni. Abban bizott, hogy Burnst megnyeri a legénységet s akkor megmenekül az álnok James és Gibiertől.

Máris a bosszu gondolatával foglalkozott. Arra gondolt, hogy Jamest meg Gibiert a jacht árbocaira akasztatja föl és azután megszűnik minden veszelem, arra még csak álmában sem mert volna gondolni, hogy az összes legénység Burnstnak megtagadja az engedelmességet és Jamest akarják tovább is követni. Összekötött kezeit nem használhatta föl másra, minthogy Burnstnak csöngessen. Két-háromszori erős csöngetés után azonban nem kapván feleletet, megdőbbent.

Ekkor már tudta, hogy valami nagy dolognak kellett történnie a jachton. A csöngetésre senki sem jelentkezett, mert mialatt ő gondolataival volt elfoglalva, James Burnstot megkötöztette és egy fülkébe dobatta, ahova nem hallatszott, vagy hiába is hallatszott el Swister kétségbeesett csöngetése. Mintegy husz perc telt el így és Swister kínos félelem és rettegésben már arra gondolt, hogy uszópalotáját a levegőbe röpíti, amikor szobájának ajtaját hirtelen fölrántották és James a legényekkel együtt ott állott a dühtől tajtékzó és reszkető Swister előtt.

A jacht közelében.

Giolini detektív főnök maga köré gyűjtötte valamennyi emberét és rövid beszéddel ismételten tud-

tukra adta, hogy a világ legnagyobb és legveszedelmesebb szélhámosát kell hatalmukba keríteni s így nemcsak rendőri kötelességüknek tesznek eleget, hanem olyan missziót is teljesítenek, amely siker esetén bámulatba fogja ejteni az egész civilizált világot.

A magyar detektivek büszkeséggel gondoltak arra, hogy a dicsőségben ők is részt vehetnek és arra kérték Giolinit, hogy őket bizza meg Swister elfogatásával, még akkor is, ha ez bármilyen életveszedelemmel járna is.

Kemenessy huszárkapitány ekkor félrehívta Giolinit és ő is arra kérvén őt, hogy a csónakba két magyar detektivet is adjon melléje. A detektívfőnök kezdetben vonakodott a kérést teljesíteni, mert nem bízott abban, hogy az evezésben gyakorlatlan embereket bocsásson az éj sötétjében, a szabad hullámozó tengerre. Hogy Kemenessy kívánságának részben mégis eleget tegyen, eredeti tervétől eltérően két magyar detektiven kívül, őt olasz matrózt adott Kemenessy mellé és megadta nekik a kellő fölvilágosítást, hogy milyen módon kell Kemenessy kapitányt a jacht fedélzetére segíteni.

A magyar detektiveknek rendkívül tetszett az eszme s nagyon örültek annak, hogy ők is közvetlen szemtanui lesznek, amikor Kemenessy kapitányt a fehér jacht emberei fogják a hajóba emelni.

Hogy azután mi történik, arra nem gondoltak, mert a titkot Giolinin kívül csak Kemenessy kapitány tudta, neki pedig érdekében állott, hogy kalandos vállalkozása idő előtt ki ne derüljön.

Hajnalodott, amikor Kemenessy kapitány hét társával, hangos „hurrál” kiáltások között a le-

bocsátott csónakba lépett. A sötét csillagtalan éjszakát, derüs hajnal váltotta föl s mintha csak az időjárás is kedvezni akart volna a bátor kis csapatnak, az éj folyamán keletkezett szél lecsöndesedett s a rövid idővel ezelőtt, erősen hullámozó tenger szeliden ringatta a fehér jacht felé sikló csónakot.

Kemenessy kapitány gondolataiba mélyedve ült a csónak közepén s úgy érezte magát, mint egy szerelmes ifju, aki Velencében gondolájával siet arra a helyre, ahol szerelmese várja.

Egy pillanatig sem gondolt az esetleges veszelelemre, előtte csak Laura képe lebegett, a kéklő messzeségben, egyre csak Laurát látta maga előtt, amint a viszontlátás percében átölelve tartják egymást boldogan, szerelmesen.

Tudta, érezte, hogy a viszontlátásnak ez a boldogító perce egyre közeledik s nemsokára karjai között tarthatja azt a leányt, akit oly végtelenül szeret és akit megakar menteni Swister karmai közül. Mit törődött ő Swisterrel vagy a bűnös uton szerzett milliókkal, ő csak Lauráért jött, Lauráért, akit hirtelen törént elutazása óta még szenvedélyesebben szeretett, mint akkor, mikor az első csókot lehelte ajakára.

A csónakban ülők csöndesen, szó nélkül eveztek teljes erejükből. A hajnali szürkületben nem láthatták Kemenessy kapitány arcát, melynek minden izma megrándult arra a gondolatra, hogy talán néhány perc múlva Laura közelében lesz.

A csónak egyre közeledett a jacht felé, amely teljesen ki volt világítva, mintha utasai csak valami nagy ünnepre készülének.

Kemenessy tudta a kivilágításnak a jelentősé-

gét. Giolini közölte vele, hogy a jacht kivilágítása jel lesz arra nézve, hogy a csónak bátran közeledhet, mert Swistert már ártalmatlanná tették, de egyúttal arra is, hogy a jacht legénységére számítani lehet, azok teljesen James parancsait teljesítik.

— Mienk a győzelem, — kiáltotta a csónak kormányosa, akit Giolini néhány órával az elindulás előtt szintén beavatott a titokba.

— Előre fiuk, — szólt közbe Kemenessy — feszítsétek meg izmaitokat, nemsokára célnál leszünk.

A matrózok teljes erejükből eveztek s a fehér jacht, mint egy millió csillagszeggel kivert uszópallota tünt föl a csónak utasai előtt. Kemenessy elővette távcsövét s a jachtra irányította. Már-már látni vélte a jacht fedélzetén levő embereket, és fürkésző szeme egy női alakot keresett, a Laura alakját, melyet azonban sehogysem tudott fölfedezni.

Mentől közelebb jutottak a fehér jachthoz, Kemenessy annál izgatottabb lett. Egyszerre valami különös érzés vett erőt rajta s félni kezdett. Félni, a szónak valódi értelmében. Hátha Giolini tévedett, hátha csak kelepcébe akarja csalni James, a jacht üldözőit, hogy meghiusítsa Swister elfogatását, hátha Golinit is megvásárolta Swister és a trieszti detektív főnök csak elakarja háritani magától a felelősséget és ezért választotta őtet a veszedelmes kaland végrehajtására, hogy megszabaduljon tőle s fölöttes hatóságának bebizonyíthassa, hogy minden igyekezete hiábavalónak bizonyult.

Kemenessy, a bátor huszárkapitány egyszerre fázni kezdett, félt. Nem a saját életét féltette, hanem attól remegett, hogy Laura fog bűnhődni az

árulásért. Swister majd sok, sok pénzzel megvásárolja Giolinit, aki átszolgáltatja neki Laura leveleit. Nem ismerte teljesen a trieszti detektív főnököt s azt hitte, hogy az is megvásárolható, mint azok az amerikai detektívek, akik futni engedték Swistert és társait.

Mintegy kétszáz méternyire voltak már csak aivilágított jachttól s szabad szemmel is megfigyelhették a rajta történeteket. Már-már hozzákezdték a színleges dulakodáshoz, mikor a kormányos észrevette, hogy az imént, még egy helyen levő jacht lassan indulni kezd, majd mind gyorsabban halad északra, a nem messze feketéllő Helgoland szigete felé.

— Ha jól látnak szemeim, — szólalt meg a csónak kormányosa, a jacht menekül előlünk, vagy pedig Helgoland előtt akarja bevárni a történetdöket.

— Menekülésre semmi okuk sincsen, — felelt Kemenessy. — Ha észrevettek is bennünket, nincsen okuk félni tőlünk, hiszen mi csak heten vagyunk és alkalmatlan járműben, míg ők minden ellentállásra berendezett pompás járművel rendelkeznek.

Inkább azt kell hinnem, hogy ez a látszólagos menekülés nem egyéb, mint hogy mi könnyebben juthassunk föl a jacht fedélzetére, hiszen Helgolandnál való kikötésnek cemmiféle célja sincsen.

A kormányos egy kis ideig gondolkozott, aztán intett Kemenessy kapitánynak, aki közelebb húzódott hozzá s egy kis csomagot adott át neki.

— Giolini mondotta, hogy ezt adjam át önnek akkor, ha azt tapasztalnám, hogy nem a meghatá-

rozott programmnak szerint történne a jachthoz való közeledésünk.

— Tudja, mi van ebben a csomagban? — kérdezte mosolyogva a kormányos.

— Tudom, — felelt Kemenessy. — Ha mégis veszélybe jutnánk a jachton, vagy annak közelében, ez elegendő arra, hogy a Swister uszópalotája ne folytathassa útját. Ön csak arra vigyázzon, hogy szükség esetén célt ne tévesszen s hogy emberben kárt ne tegyen.

— Csak bizza reám, uram, de én azt hiszem, erre nem lesz szükségünk, mert nézzen csak oda, a fehér jacht lassítja menetjét.

— Ugy van, — kiáltott föl Kemenessy, mialatt távcsövével figyelte a jacht minden mozdulatát. — Most tehát előre legények, nemsokára célnál leszünk.

A matrózok teljes erejükből eveztek s a csónak egyre jobban közeledett a fehér jacht felé, amely már csak két-háromszáz méternyire volt Helgoland szomszédságában levő Dühne-től, ahol abban az időben csak néhány halász családja és fürdő-őr pihente ki napi fáradalmait.

A robbanás.

Amikor James, legényeivel Swister lakosztályába rontott, a haragtól és félelemtől remegő ember egy lépéssel hátrált, összeszedve minden erejét s kétségbeesett hangon kiáltott James felé:

— Mit akarsz tőlem, James? Hát így hálálod meg jószágomat? és ti legények, megfélemlítettetek arról, hogy én vagyok az uratok, a parancsolótok?

Százezer aranyat kaptok, ha ezt a gazembert ártalmatlanná teszitek és újra az én hiveim lesztek! Bickl! Toms! Jadrow! Hát mit álltok ott tétlenül! Nem fogjátok le Jamest, az árulót!? Hát nem akartok százezer aranyat keresni? ...

Hogyan, ti hallgattok s nem követitek parancsokat? Ti is árulók lettetek?

— Egyik se áruló közöttünk, — felelt energikusan James. Egy ujjal sem nyulunk hozzád, hanem egyszerűen átadunk a nyomunkban levő rendőrségnek. Megelégtettük már, hogy a te hitványságodnak segítőtársai legyünk. Új életet akarunk kezdeni s erre más módunk nincsen, minthogy téged kiszolgáltassunk a hatóságnak. Így akarjuk mindannyian, Burnstot kivéve, aki azonban már nem lehet segítségedre, mert őt is ártalmatlanná tettük.

Swister tehetetlenül vergődött dühében s amikor látta, hogy hasztalan minden parancs, minden kérelem, erőltetett nyugalommal szólt Jameshez:

— Mielőtt üldözőim elfognának, engedjétek meg legalább, hogy Laurát még egyszer láthassam és elbucsuzhassak tőle... Vezessétek be ide hozzám, hogy egy utolsó szót mondhassak neki, aztán tehettek velem, amit akartok.

— Ezt a kívánságodat sem teljesítjük, mert Laura néhány perccel előbb Gibiervel elhagyta a jachtot és csónakon a part felé igyekeznek. Laura látni sem akar többé téged.

Ez a hír még rettenetesebb hatással volt Swistere, mint amikor megtudta, hogy hűségesnek vélt emberei föllázadnak ellene.

Valósággal tombolt dühében, kinjában ajkát véresre harabdálta, lábával toporzékolt, miközben

vérben forgó szemekkel nézett Jamesre és a legényekre s szinte hörögve kiáltott reájuk:

— Ti hitvány kutyák, tudjátok meg tehát, hogy velem együtt ti is elpusztultok s nem fogjátok élvezni a Judás-pénz gyümölcsét. A fehér jacht lesz a koporsótok s velem jöttök még az utolsó utamra is, én mondom ezt nektek, én lord Swister, akit oly hitványul elárultatok, én parancsolok nektek, én vagyok az uratok, én vagyok a hóhérotok.

James és a legények azt hitték, hogy Swister megőrült, közeledni akartak hozzá, de Swister a terem sarkába huzódott, fogaival a selyem tapétát fölszakította s mielőtt a meglepett legények megakadályozhatták volna, könyökével megnyomta a csak általa ismert titkos rugót. Abban a pillanatban egetverő dörrej reszkettette meg a levegőt. A pompás uszópalota, hatalmas rázkódtatással emelkedett a magasba, majd nagy lendülettel jobbra és balra billent s mielőtt James és a legények rémületükből magukhoz térhetek volna, a fehér jacht szinte ketté válva egyre sülyedt a detonáció által fölkorbácsolt tenger piszkos hullámai közé.

Eközben, mintha csak a jacht fenekén dinamit raktár lett volna, — a robbanások egyre ismétlődtek s rövid negyedóra elteltével csak a hullámokkal küzdő kétségbeesett emberek, a jacht uszó roncsai és az elsülyedt uszópalota helyén támadt feneketlen örvény körül tajtékzó, sistergő hullámok jelezték a katasztrófa helyét.

*

Kemenessy kapitány és társai majd kifordultak a csónakból, mikor a hatalmas robbanást meghallották. Rémségükben elbocsájtották az evezőket,

fölugráltak a csónakban s a jacht irányába tekintettek.

— Előre legények! — kiáltotta magánkivül Kemenessy. Mentsük meg őt... Mentsük meg az Isten szerelmére. Neki nem szabad elpusztulnia!

Evezzetek! Gyorsan, mentsük meg őt... mentsük meg... jajveszékelt a kapitány s haját tépdeste kétségbeesésében.

Ő nem törődött a fehér jacht pusztulásával, még kevésbé Swisterrel, ő csak Laurára gondolt, Laurára, akiről azt hitte, hogy a jacht roncsaival a tengerbe süllyedt. Ha a matrózok meg nem fogják, Kemenessyt, a tengerbe ugrik.

A nagy robbanást Giolini és társai is meghallották. Hajójuk teljes gőzzel sietett a katasztrófa irányába. Időközben Helgoland kikötőjéből egy nagy német hajó is igyekezett a fényszóróval megvilágított katasztrófa helyére.

A két hajó és a csónak egymás közelébe ért. A hajó legénysége lebocsájtotta a mentőcsónakokat s pillanatnyi gyorsasággal a mentéshez fogtak. Nem sok dolguk akadt. A tajtékzó hullámok véres, megcsonkított holttesteket ringattak, vagy az elpusztult jacht pompás berendezésének egy-egy könnyebb sulyu része uszott a hullámok között.

Kemenessy kapitány, mint egy tébolyodott, szaladgált a csónakban és a matrózoknak ugyancsak ügyelniök kellett arra, hogy a csónak föl ne forduljon.

— Laura!... Laura!... — kiáltott torkaszakadtából Kemenessy, de kiáltásaira nem kapott feleletet. A mentőcsónakok lassanként holttestekkel és különböző tárgyakkal teltek meg. A mat-

rózok mindent csónakjaikba vettek, arra gondolván, hogy a pazar berendezésű jacht-nak bármilyen része, vagy berendezése értékes lehet. Giolini kis motoros csónakon cirkált a mentő csónakok között, miközben a Helgoland kikötőjéből érkezett hajó kapitánya ugyancsak motoros csónakon Giolini felé közeledett s magyarázatot kért tőle a katasztrófa eredetéről, azt gondolván, hogy Giolini is a katasztrófát ért hajó személyzetéhez tartozik.

A detektív főnök néhány szóval tudtára adta a kapitánynak, hogy tulajdonképpen milyen hajóval történt a katasztrófa, de minden bővebb fölvilágosítástól tartózkodott.

— Minek. Swister már megkapta a maga büntetését, a földi igazságszolgáltatás sujtó kezét ugyanis elkerülte, minden további lépés hiábavaló, — gondolta magában s csónakjával tovább akart siklani.

Abban a pillanatban a kapitány jeladására vagy tíz csónak vette körül Giolini motorját és a kapitány harsány, szinte parancsoló hangon mondotta, hogy a hajókatasztrófa ügyében vizsgálatot kell indítani, tehát kövesse őket.

Giolini a fölszólításra okmányt vett elő s átnyújtotta a kapitánynak, aki — miután az iratot elolvasta, végig nézett Giolinin, kezét nyújtott neki és udvariasan meghívta őt a hajó fedélzetére.

— Előbb emberi kötelességünket teljesítsük, uram, — szólott Giolini. — Hátha a Dühne partján életben maradt embereket találunk, akiket legényeink megmentettek.

— Igaza van, uram. Miután itt a tengeren már semmit sem menthetünk meg, menjünk a szárazföldre, ott talán nagyobb föladat vár reánk.

Mialatt Giolini és a német tengerészkapitány között a fenti jelenet játszódott le, Kemenessy a pirkadó hajnal fényénél a tenger felszínét vizsgálta. Minden uszó fadarabban, vagy más tárgyban Laura holttestét vélte s ez a beteges képzelődés annyira hatalmába kerítette, hogy a különben nyugodt, szinte hidegvérű kapitányt valóságos idegrohamok lepték meg.

— Meg kell találnom, akár élve, vagy holtan, — kiáltott föl haragosan s ha a csónak kormányosa nem ismerte volna Kemenessy titkát, a matrózok talán a faképnél hagyják a kétségbeesett kapitányt.

— Evezzünk a parthoz, uram, — szól most a kormányos — hátha ott találjuk meg azt, akit ön keres, hiszen rajtunk kívül mások is teljesítettek mentési szolgálatot. Ha nem találjuk meg a kis-asszonyt a parton, még mindig visszatérhetünk a holttest keresésére.

A kormányos ezután be sem várta Kemenessy válaszát, csónakját a Dühne felé irányította.

A huszárkapitány szorongó szívvel, de egy kis reménnyel eltelve ült vissza a csónakba s fejét tenyerébe hajtva gondolkodott. Lelkén erőt vett valami kimondhatatlan fájdalom. Az a gondolat, hogy talán sohasem látja Laurát, rendkívül lesújtólag hatott rája. A detektívek és a matrózok előtt igyekezett palástolni fájdalmát, de arcán, szemén meglátszott, hogy szenved, hogy nagy lelki rázkódtatáson megy keresztül.

Mentől közelebb ért a csónak a parthoz, annál izgatottabb lett, de hirtelen, mintha egy kis reménysugár oszlatta volna el lelkivilágát elhomályosító felhőket. Hátha viszontlátja Laurát, hátha éppen

ő megmenekült... hátha... a szerencsés véletlen, a sors szeszélye kiszámíthatatlan, talán ott lesz Laura is azok között, akiket a német hajó matrózai a tengerből kimentettek. Most már ő buzditotta a csónak legényeit, hogy evezzenek, gyorsan evezzenek. Minden perc, minden másodperc egy örökké valóság volt előtte.

Amint a csónak a parthoz ért, Kemenessy elsőnek ugrott ki belőle és gyorsan, szinte száguldva rohant a Dühne kis épületei felé, melyeknek ablakából halvány fény derengett ki a hajnalpirban uszó tengerpartra.

Amint Kemenessy az első kis fabódé ajtaját kinyitotta, egy férfiúval találkozott, aki meglepetésében fölkiáltott.

Gibier volt, lord Swister szolgája, akit Kemenessy a reggeli szürkületben nem ismert meg, de az öreg szolga azonnal megismerte a kapitányt.

— Hát ön, hogy került ide kapitány ur? — kérdezte Gibier látható örömmel.

Kemenessy az ismerős hang hallatára megfordult, közelebb szemügyre vette Gibiert, azután az izgatottságtól remegő hangon kérdéssel felelt:

— Hol van Laura? ... Itt van? ... Él? ... Nem történt baja? ... Feleljen Gibier, mert megőrülök...

— Csillapodjék kapitány ur, Laura kisasszonynak a hajaszála sem görbült meg, ő a szárazföldről hallotta a jacht fölrobbanását.

— Hol van, vezessen hozzá Gibier, addig nem hiszek el semmit, amig nem látom őt.

— Örömmel kapitány ur, előbb értesítenem kell a kisasszonyt, hogy előkészítsem e nem várt kellemes meglepetésre. Az utolsó szótagot már nem

hallotta Kemenessy. Az öreg szolga, mint egy ifju, szaladt az udvaron keresztül a szomszédos épületbe, ahova a kapitány is követte.

Néhány perccel később Laura feje ott pihent Kemenessy vállain s karjaival boldogan szoritotta magához a kapitányt, aki szenvedélyes csókok között egyre csak ezt az egy szót ismételte:

— Szeretlek... Szeretlek.

A boldogság felé.

A szerelmeseket abban a pillanatban nem érdekelte a fölrobbant és a tengerbe sülyedt jacht katasztrófájának részlete, sem a lord Swister el-sülyedt milliói; őket csak az érdekelte, hogy a sors ismételten összehozta őket. Mintha csak Helgoland-ban üdülő fiatal nászutasok lettek volna, karonfogva, szerelmesen egymáshoz simulva, sétáltak a homokbuckás tengerparton, majd szótlánul egymás szemeit fürkészve s tekintetükkel kérdezték egymástól:

— Szeretsz?...

Forró, szenvedélyes csókkal adták meg egymásnak a feleletet, minden tiz, minden öt lépésben megismételve.

— Azt hittem, sohasem látlak többé, — szólta a kapitány.

— Én éreztem, hogy egymásé leszünk; hiszen olyan kimondhatatlanul szerettelek attól a naptól kezdve, amikor nagybátyád estélyén megcsókolta a kezemet.

Sétájukat egy feléjük siető matróz zavarta meg. Kemenessy néhány lépéssel a matróz felé ment, aki

tiszteletteljesen szalutált s egy levelet adott át a huszárkapitánynak.

— Mondja meg a főnök urnak, hogy néhány perc múlva rendelkezésére állok, — szólt Kemenessy, miután a levélkét átfutotta, majd Laurához ment s elmondta neki, hogy Giolini, a trieszti detektív-főnök sürgősen magához kéri.

— Én majd addig itt várakozom a parton s hallgatom a tenger morajlását, miközben csakis reád gondolok. Menj édesem, most már a tied vagyok s nincs az a hatalom, amely elválaszthatna tőled.

Kemenessy katonai pontossággal akart eleget tenni a detektív-főnök hívásának, karjaiba zárta Laurát s gyors léptekkel az elsülyedt fehér jacht helyéhez közel levő hajóhoz sietett.

A parton csónak várta a kapitányt, aki most már jókedvűen szólt a matróznak:

— Rajta fiuk, indulhatunk!...

A trieszti hajó fedélzetén Giolini detektív-főnök és a Helgoland szigete mellett veszteglő hajókapitánya várt Kemenessyre. Mikor a huszárkapitány délceg alakja föltűnt a fedélzeten, Giolini elébe sietett s barátságos, meleg kézszorítással üdvözölte.

— Ön, amint hallottam, már elfogta kis szökevényét, tehát nem fáradozott hiába, de a mi utunkat csak részben kísérte a szerencse. Amit akartunk, annak csak egy részét értük el.

Kemenessyt, mintha már nem is érdekelte volna tovább az egész ügy, szórakozottan nézett maga elé, miközben Giolini bemutatta neki a porosz tengerészkapitányt.

— Ön is Swister elfogatására indult utnak?

— Nem uram. Én hajómmal Hamburgból Amerikába megyek. Egy kis baleset miatt tartottunk pihenőt a sziget közelében, s mert hajnalban hallottuk a nagy robbanást, kötelességszerűen az elsüllyedt hajó utasainak megmentésére siettünk.

Kemenessy — még nem tudván, hogy Laura más uton-módon jutott szárazföldre — azt hitte, hogy a porosz kapitány emberei mentették meg Laurát; haptákba vágta magát s köszönetet mondott a nemes cselekedetért.

— Ön téved, uram! Mi csak a fölrobbant hajó néhány sebesült matrózot mentettünk meg, de hogy kik azok, nem tudom. Ott vannak mind a Dühne házikóiban s hajóorvosunk látja el őket első segítséggel.

Rövid beszélgetés után Giolini értesítette a huszárkapitányt, hogy hivatalos ügyben akar vele beszélni.

— Rendelkezzék velem, uram.

Bementek a detektívfőnök szobájába, ahol Giolini, mintha megváltozott volna, hideg, szinte hivatalos hangon szólt Kemenessyhez:

— Uram, amint tudja, én és embereim a lord Swister és környezetének elfogatására kaptunk megbízást. Fáradozásunkat csekély siker koronázta, mert hiszen a főbűnös: Swister megmenekült a földi igazságszolgáltatástól. A hozzá legközelebb álló személyek: Laura kisaszony és az öreg Gibier azonban életben maradtak.

A detektívfőnök elhallgatott, azt hitte, hogy Kemenessy valami megjegyzést tesz e kijelentésére. Észrevette, hogy a huszárkapitányt igen kinosan

érintették szavai s igyekezett barátságosabb hangon folytatni:

— Nagyon természetes, hogy a vizsgálat érdekében kihallgatjuk nemcsak a jacht életben maradt személyzetét, hanem Laura kisasszonyt is, aki közvetlen szemlélője volt Swister bűnös üzelmeinek.

Kemenessy e szavak után hirtelen fölugrott s az izgalomtól remegő, de visszafojtott hangon szakította félbe Giolini szavait:

— Uram, kijelentésével súlyosan megsértette Laurát. Neki nincsen tudomása arról, hogy Swister milyen uton-módon szerezte millióit, hiszen ezt a szegény leányt is titokzatos uton kerítette hatalmába. Tudom, hogy a hatóság képviselőjével állok szemben s nincsen módom e gyanu visszautasítására, de azért arra kérem, hogy a vizsgálat alkalmával ne okozzon lelki fájdalmat a szerencsétlen leánynak, aki legjobban örül annak, hogy Swister-től örökre megszabadult.

— Én teljesen értem és méltányolom az ön lelki fölháborodását, uram, — szólt nyugodtan a detektívfőnök — de a kis bűnügyekben is figyelemmel kell lennünk minden olyan körülményre, mely összefüggésben van a bűnüggyel, hát még az olyan ügyben, mint a Swister-ügy, amely egész Európa rendőrhatalmát foglalkoztatja.

Laura kisasszony Swister közvetlen közelében élt éveken keresztül, tehát okvetlen tudnia kellett neki Swister manipulációjáról, éppen azért arra kérem, kapitány urat, hogy a kisasszonyt, még a mai nap folyamán kísérje a hajóra. Nem akarom hivatalos uton megidézni. A fehér jacht megmenekült embereiről detektívjeim gondoskodnak.

Kemenessy hidegen üdvözölte a deleklivfőnököt, aztán eltávozott.

A porosz hajó kapitánya még a fedélzeten volt s mikor észrevette Kemenessy arcán a lehangoltságot, elfordította tekintetét, hogy elkerülje a kölcsönös üdvözlést.

Kemenessy gondolataiba mélyedve haladt le a keskeny vaslépcsőkön, beült a csónakba s visszavezett a partra. Laura a part közelében állott Gibier társaságában s amikor megpillantotta Kemenessyt, elébe szaladt s a nyakába borult:

— Csakhogy itt vagy édesem. Ez a félóra egész örökkévalóság volt a számomra, már aggódni keztem miattad. De ni-ni, olyan szomorú vagy, ahelyett, hogy örvendenél. Hiszen megtaláltál, a tied vagyok és soha senki sem szakíthat el tőled, hacsak te el nem üzöl magadtól...

Kemenessy magához szorította Laurát s hosszan, szenvedélyesen csókolta. Gibier mintegy tíz lépésnyire állott a szerelmes pártól s kendőjével a szemeit törülgette. Valami különös, eddig még sohasem tapasztalt érzés vibrált benne. Szeretett volna odaszaladni Laurához és Kemenessyhez s mindkettőt átölelve tartani, de hirtelen eszébe jutott fogadalma, hogy sohasem fog Laura boldogságának útjában állani.

A viharedzett, öreg szolga visszafojtotta zokogását s lassan, óvatosan távozott. Alig tett néhány lépést, Giolini egyik embere állotta útját s felszólította, hogy kövesse őt a hajóra.

Az öreg szolga szó nélkül engedelmeskedett. Tudta, hogy a fehér jachtot üldözőbe vették s úgy neki, mint a többi életben maradt társának meg kell

jelenniök a bíróság előtt, ahol Swister üzelveire vonatkozóan kifogják hallgatni őket. Nyugodtan, minden lelkiismeretfurdalás nélkül állott a detektív-főnök elé s várta a hozzá intézendő kérdéseket.

Giolini szigorú tekintettel mérte végig Gibiert, aztán tudtára adta, hogy további intézkedéséig a hajót elhagynia nem szabad. Gibier megnyugodott sorzába, csak az a gondolat aggasztotta, hogy nem lehet együtt Laurával.

Mialatt Gibier a hajón tartózkodott, Laura és Kemenessy a tenger partján szorosán egymáshoz simulva, jövőendő boldogságukról beszélgettek. A huszárcapitány megnyugtatta Laurát, hogy sohasem fogja elhagyni s ha visszaérkeznek Budapestre, feleségül veszi őt, otthagyja a hadsereget és új életet kezd.

Laura hirtelen megállt, kibontakozott Kemenessy karjaiból, mélyen a szemébe nézve így szólt:

— Hiszen azt sem tudod, kinek a gyermeke vagyok. Te előkelő, nemes családból származol, míg én senki gyermeke... Születésemet homály fedi, nem ismertem szüleimet s nem is tudom kik lehettek azok. Gyermekkorom óta Swister közelébe voltam, akiről azt hittem, hogy rokonom, nagybátyám, s csak később ébredtem öntudatomra, amikor megtudtam, hogy nem rokoni érzellemmel viselkedik irántam...

Azt akarta, hogy az övé legyek, a szeretője, de mikor visszautasítottam undok ajánlatait, azzal hitetgetett, hogy a felesége leszek s megosztozik velem millióiba. Kereste a kegyemet, előbb gyengéden, hízgeléssel, később nyersen, brutálisan akart hatni reám, hogy megfélemlítsen. Minden alkalommal un-

dorral fordultam el tőle, de nem volt menekvésem. Egyedüli mentsváram Gibier volt, ez a jó öreg hűséges szolga, aki nemcsak védelmezőm, hanem vigasztalóm is volt.

Gyülöltem az embereket, akikről különben is örökké féltett Swister s vagy az ő társaságában kellett lennem, vagy pedig Gibier őrizetére bízott.

Sorsom kétségbeejtő volt, különösen, amikor sejteni kezdtem, hogy Swister nem igaz uton szerzi millióit s még sem segíthettem magamon.

Az esztendő nagy részét a fehér jachton töltöttem el, gonosz, de Swisterhez hűséges kalózok között, akiket Swister fejedelmi módon fizetett, mert cinkostársai voltak. Csak akkor mosolygott felém reménysugár, amikor a nagybátyád estélyén megvallottad, hogy szeretsz...

Életemnek az volt az első boldog pillanata, amely kárpótolt a szenvedések özönéért. Boldogságom egyre nagyobbodott, amikor titokban Gibier jóvoltából, ott, a Gellérthegy aljában levő kis vendéglőben találkoztunk, de ez a boldogság sem tartott sokáig. Swister egyik este tudtunkra adta, hogy utazunk s nekem annyi időm sem volt, hogy elbucsuzhattam volna tőled.

Ekkor már tudtam, hogy Swister gonosz ember, s hogy igen sok embert károsított meg Budapesten. Triesztig való utazásunk alkalmával támadt az a mentő gondolatom, hogy levelet írok a detektívfőnöknek és elárulom azt az embert, aki bünt bűnre halmozva elrabolta boldogságomat.

Ami ezután történt, arról van tudomásod.

— De hát miért kellett ezt itt elmondanod nekem? — kérdezte mosolyogva Kemenessy — hi-

szen én sohasem kérdeztem tőled, hogy ki vagy, mi vagy? Megláttalak és megszerettelek. Azóta te vagy minden gondolatom.

— Tudom, de mégis, mielőtt visszamennénk Budapestre s ígéreted beváltanád, azt szeretném, ha mindent megtudnál rólam. Csak akkor leszek nyugodt, csak akkor leszek igazán boldog, ha megtudjuk azt a titkot, amelyről most csak Gibiernek van tudomása.

— Gibier nem tudhat olyan titkot, amely engem megrendíthetne elhatározásomban. Szeretjük egymást s ez a mi legszentebb titkunk.

Kemenessy az órájára tekintett s eszébe jutott Giolininek tett ígérete, hogy Laurát a hajóra kíséri.

— Nemsokára vissza kell térnünk a hajóra, ahol Giolini, a trieszti rendőrség detektívfőnöke vár reánk. Ő még nem ismer téged, holott neked köszönheti, hogy a fehér jachtot utólérte.

— Csak az a kár, hogy fáradozását siker nem koronázta. Különben talán jobb is így. Szegény Swister, most már megbocsájtok neki. Ő maga bíráskodott maga fölött, nem akart élve a rendőrség kezébe kerülni.

A tengeren több gőzbárka közeledett Helgoland felől. A szigeten lakó üdülők tömegesen igyekeztek a katasztrófa hírére a Dühne közelébe. A kíváncsi közönség százai lepték el a partot, anélkül, hogy tudták volna, milyen körülmények között pusztult el a jacht, vagy hogy ki volt a jacht tulajdonosa.

A nagy sürgés-forgásban Kemenessy észrevette, hogy egy borotvált bajuszu fiatalember állandóan szemmel tartja őket. Amikor a part mellett csó-

nakba ültek, az a fiatalember is követte őket egészen a hajóig, azután visszafordult a Dühne felé.

— Ez vagy detektív, vagy Laurának titkos-imádója, — gondolta magában Kemenessy — de mikor a hajófedélzetére értek, már nem törődött az idegen fiatalemberrel, hanem karonfogta Laurát és Giolini elé vezette:

— Igéretemnek eleget tettem, uram. Ime bemutatatom önnek Laura kisasszonyt, aki e pillanattól kezdve a menyasszonyom.

A detektívfőnököt annyira meglepte Laura szépsége, hogy megfeledkezett hivatalos kiküldetéséről s zavartan, mint egy iskolásdiák közeledett feléje.

— Kétszeresen üdvözlöm kisasszony: szerencsés megmenekülése és menyasszonysága alkalmából.

— Köszönöm. Mindkettőért első sorban önnek tartozom hálás köszönettel. Ha ön nem veszi üldözőbe Swister jachtját, talán sohasem menekülök meg tőle s nem lehettem volna Kemenessy menyasszonya.

Giolini mély meghajlással felelt Laura szavára, azután engedelmet kért tőle, hogy mielőtt vissza-indulnánk Triesztbe, az elsülyedt jacht és Swisterre vonatkozó néhány kérdést intézhessen hozzá.

— Rendelkezzék velem, uram, én minden kérdésére a legőszintébben felelek.

— Nem formális kihallgatásról van most szó kisasszony, — habár később ezt sem kerülhetjük el — hanem mindössze azt szeretném tudni, vajjon Swister közölte-e kegyeddél olykor-olykor megvalósítandó terveit?

— Nem uram. Swister annyira zárkózott ter-

mészeli lény volt, hogy sohasem avatott be senkit cselekedeteibe. Különben is engem mindig naiv, tapasztalatlan leánynak tekintett és még olyan dolgokba se avatott be, amelyek igen távol állottak az ő üzleti vállalkozásától.

— Sok pénz és értéktárgy volt a jachton fölhalmozva??

— Igen. Swister minden kincsét a fehér jachton őrizte, de hogy hol és mennyi lehetett az a kincs, arról sincsen tudomásom. Annyit azonban tudok, hogy Swister nem szerette a papírpénzt, hanem aranyakat. Ha bárhonian eltávoztunk, a bankjegyeket beváltotta aranyakra s úgy vitette a jachton levő pénztárába.

— Láta-e kisasszony ezt a pénztárt a jachton?

— Nem, én sohasem láttam, csak egyszer halottam Swistertől, hogy a jachton egy pánccszoba van.

— Köszönöm. Itt a tengeren nem is kérdezem tovább. Majd Triesztbe, vagy Budapesten fogjuk kegyedet részletesebben kihallgatni.

Giolini rendkívül előzékenyen beszélt Laurával, nem úgy, mint egy szigorúságáról ismert detektív-főnök, hanem, mint egy kifogástalan gavallér. Laurának feleleteit jegyzőkönyvbe vette s aztán gondolataiba mélyedve járt föl s alá szük szobájában.

Kemenessy türelmetlenül, szinte izgatottan várta Laurát. Bosszantotta, hogy a detektív-főnök, mint Swister büntársát hallgatja ki. Türelmetlensége azonban csak addig tartott, amíg Laura benn volt Giolini szobájában, amikor azonban a leány feléje közeledett, arca földerült s eléje sietett.

— Nos édesem, sokáig zaklatta az az ember?

— Nem. Rendkívül előzékeny volt velem s csak néhány kérdést intézett hozzám.

— Mikor utazunk vissza Budapestre? Szeretnék már egyedül lenni veled édesem s felejtetni mindazt, ami a fehér jachton történt.

— Visszautazásunk Giolinitől függ, más hajón nem utazhatunk. Beszélgetésüket a detektívfőnök zavarta meg. Mosolyogva, barátságosan közeledett a szerelmes pár felé s mintha csak hallotta volt Laurának szavait, azzal kezdte beszédét:

— Lehetséges, hogy még ma este indulunk Trieszt felé. Táviratot várok Hamburgból, ahonnan búvárokat kértem az elsülyedt jacht páncélszobájának kiemelésére. Amit tudni akartam, azt a kis-asszonytól megtudtam. Ha már Swistert nem vihetem magammal, legalább a bűnös uton szerzett milliókat szerezzük vissza a károsult emberek számára. Azt hiszem, Swister páncélszobája nem semmisült meg s ha sikerült azt kiemelni a tenger mélyéből, fáradozásunk még sem volt teljesen hiábavaló.

A beszélgetést más tárgyra terelték. Giolini észrevette, hogy Laura nem szívesen hallgatja a Swisterre vonatkozó dolgokat, a Dühne partján csoportokban álló közönségre hívta föl a leány figyelmét.

— Helgoland üdülő közönsége uj szórakozást talált. A fölrobbant jacht lesz most a társalgás témája mindaddig, amig újabb szenzáció nem akad.

— Nem irigylem ezért őket. Én sohasem törődtem mások dolgaival.

— Ez mindenesetre a jó tulajdonságok közé tartozik, csak hogy az ilyen tulajdonságok önzővé teszik az embert.

Laura úgy tett, mintha nem hallotta volna a detektívfőnöknek szavait.

— Gibier hol van? — kérdezte Kemenessy, — aki tudta, hogy a felelet Laurát fogja érdekelni elsősorban.

— Egyelőre őrizetbe vettük a többi megmenekült matrózzal együtt. Mindaddig, amig hajónk vissza nem fordul, nem bocsájthatom őt szabadon. Tudtommal ő be volt avatva Swister manipulációiba.

— Szegény, jó Gibier. Ő volt a jachton az egyetlen ember, akit szerettem. Mindég olyan hűséges volt hozzám, úgy szeretett, mintha a leánya lettem volna.

— Ne aggódjék Gibier sorsa miatt. Nem hiszem, hogy bántódása lenne, de a kötelességem azt parancsolta, hogy őt és társait szigorubban őriztessem.

A beszélgetést egy fiatalember zavarta meg. Az a borotvált arcú fiatalember, aki a parton állandóan figyelemmel kísérte Laurát és Kemenessyt.

Giolini elébe sieett az ifjunak s átvett tőle valamit, azután visszament Laurához és Kemenessyhez:

— A várt távirat megérkezett, lássuk csak, mikor jönnek a buvárok, — szólt Giolini — miközben a táviratot olvasni kezdte.

Pompás, még ma délután itt lesznek, s így mi naplemente előtt visszaindulhatunk Triesztbe. Most magukra hagyom önöket, hogy megtehessem intézkedéseimet. Néhány emberem itt marad addig, amig a buvárok az elsülyedt jacht páncélszobáját, vagy a benne levő milliókat fölhozzák.

Kemenessy félrehívta a detektívfőnököt, és en-

gedélyt kért tőle, hogy elutazásáig Laurával a hajóról eltávozhassam a Dühnere. Giolini néhány percnyi gondolkozás után az engedélyt megadta, csak arra kérte Kemenessyt, hogy délután öt órakor ismét a hajón legyenek.

*

A fehér jacht fölrobbanása s Swister halála óriási szenzációt keltett. Helgoland egyik szállójában egy berlini és egy hamburgi hirlapíró lakott s ezek nyomban táviratoztak lapjaiknak a nagy eseményről. Hamburgban a kis boulevard lapok külön kiadásban tudatták a közönséggel Swister tragikus esetét s másnap reggel pedig, már a világ minden részében olvashattak a fehér jacht pusztulásáról.

Az eset legközvetlenebbül Budapest közönségét érdekelte s Swister áldozatai valósággal megostromolták a szerkesztőségeket, vajjon érkezett-e újabb jelentés a buvárok munkájának eredményéről.

Mert a károsultakat elsősorban ez érdekelte; megtalálták-e Swister millióit, amelyből visszakaphatják pénzüket?

A válasz lesújtó volt. A távirati jelentések részletesen beszámoltak a robbanásról, arról is, hogy hány buvár, milyen mélyen ereszkedett le a tenger mélyébe, még az sem hiányzott a jelentésekből, hogy a fehér jacht roncsaiból milyen alkatrészeket emeltek ki, de a milliók kiemeléséről egy betű értesítés sem érkezett.

A károsult közönséget nagyon elszomorította ez a bizonytalanság. Ha sohasem akadtak volna lord Swister nyomára, talán már vigasztalódtak

volna, de a történetek után, mindegyik a pénzt siratta.

Még báró Cseteky is mód fölött bosszankodott:

— Ha már elpusztult az a gazember, legalább a pénzünket kapnánk vissza, — szólt a feleségének, akit inkább az a körülmény bántott, hogy olyan nagy kitüntetésben részesítette a világcsalót.

— Ezután jobban megválasztjuk vendégeinket s csak azok jelenhetnek meg estélyeinken, akiket személyesen ismerünk.

— Ugy van, ezentúl jobban választom meg barátaimat, de ki tudta, ki hitte volna, még a kegyelmes ur is, a főkapitány ur is, meg sok mások, mind-mind csalatkoztunk abban az emberben. Csak az az egy körülmény vigasztal, hogy az áldozatok között ott van kegyelmes ur is.

A férj, feleség beszélgetését az inas zavarta meg. Táviratot adott át a bárónak, aki azt nyomban elolvasta:

— Károly értesít, hogy Triesztbe érkeztek, két nap múlva itthon lesz.

*

Mialatt Budapesten lázas érdeklődéssel várták a lord Swisterről érkező híreket, azalatt Giolini és társai minden különösebb incidens nélkül érkeztek meg Triesztbe. Gibiert és három életben maradt matrózt őrizet alá vették, Laura azonban Kemessy szavatossága mellett szabadon járhatott-kelhetett a városban, titokban azonban mégis megfigyelték őket.

Két detektív állandóan nyomukban volt, mindaddig, amig megérkezett az igazságügyminiszter átirata, amely utasította a trieszti rendőrséget, hogy

a fehér jacht életben maradt utasait adja át a magyar detektíveknek.

Másnap az egész társaság Budapestre érkezett s a rendőrség bármennyire is igyekezett az esetet titokban tartani, a hirlapírók megtudtak mindent s lapjaikban újra föllelevenítve az egész Swister esetet, hosszú tudósításokban számoltak be a kihallgatások eredményeiről.

A vizsgálat során kiderült, hogy Swister senkit sem avatott be manipulációiba s a nagy csalásokat egymaga követte el. A három matrózt és Gibiert szabadon eresztették, Laurát pedig csak mint tanut hallgatták ki, aztán — tekintve, hogy a bűnöst nem lehetett felelősségre vonni, a nagyszabásu ügyet egyszerűen beszüntették.

A titok.

A főváros előkelő társaságaiban sokáig egyébről sem beszéltek, mint lord Swister csalásairól és Laura megmeneküléséről. Kemenessy és Laura közötti viszonyt a jobb körökben elitélték, nem akarták elhinni, hogy a gazdag, délceg huszárkapitány komolyan szereti a homályos származásu leányt, akit a pletyka csaknem „kalandornőnek“ tartott s egy cseppet sem vágyakoztak vele egy társaságban lenni.

Laura különben nagyon visszavonultan élt a fővárosban. Kemenessy egy elszegényedett özvegyasszony rokonához vitte a leányt, aki kerülte az alkalmat, hogy Kemenessyvel az emberek között megjelenjék.

— Majd ha jobb vélemények lesznek rólam,

vagy ha már elfelejtik, hogy a Swister közelében éltem, csak akkor leszek Isten és ember előtt a tied, — mondogatta Kemenessynek, aki nap-nap után fölkereste a leányt s arra kérte, hogy jelenjen meg vele a társaságban.

— A menyasszonyom vagy s szeretjük egymást, — fakadt ki Kemenessy. Jaj annak, aki csak egy tekintettel is elárulja, hogy nem vagy méltó a tiszteletre.

Laura okos és gondolkodó leány volt. Tudta, érezte, hogy közte és Kemenessy között nagy a társadalmi ellentét s ezért Kemenessy ellenkezése dacára, visszavonult s úgy várta be, amíg elérkezik az az idő, amikor Kemenessy felesége lehet.

Báró Cseteky, különösen pedig a felesége, mindent elkövetett, hogy unokaöccsét lebeszélje a Laurával való házasságról. Kezdetben szép szóval igyekeztek őt rábírní arra, hogy szakítson Laurával s amikor látták, hogy kérésük kárba veszett, azzal fenyegették meg, hogy megvonnak tőle minden anyagi támogatást s az örökségből is kitagadják. Kemenessy szegénysorsu szülők gyermeke volt s báró Csetekynek köszönhetle, hogy uri módon élt és költekezett. A sokszoros milliomos nagybácsi nagyon szerette hugának a fiát s úgy neveltette, mint saját gyermekét, viszont azt is megkövetelte tőle, hogy mint gyermek engedelmeskedjék neki.

Valahányszor Kemenessy szóba akarta hozni Laurával való házasságát, a nagybácsi más tárgyra terelte a beszélgetést s amikor azt vette észre, hogy a fiatal huszárkapitány ragaszkodik elhatározásához, bosszusan elfordult tőle s bement a dolgozószobájába. Kemenessy kétségbeesetten gondolt nagy-

bátyja makaesságára, de nem talált módot arra, hogy meglágyítsa rokonait. Legcélszerűbbnek találta tehát a várakozást.

— Majd másképp lesz minden, ha megtudom győzni őket Laura ártatlanságáról, — mondogatta magában — ne hamarkodjunk el a dolgot.

Titokban mindennap ellátogatott a leányhoz, aki szerelmes vágyakozással várta megmentőjét. Nem volt türelmetlen, nem siettette az esküvőt, olyan nagyon szerette Kemenessyt, hogy még gondolni sem mert arra, hogy ne lehessen imádottjának a felesége.

Becsületes lelke megnyugodott abban, hogy még várnia kell arra, a boldog pillanatra, amikor törvényesen is magáénak mondhatja Kemenessyt.

Az öreg Gibier, miután hebizonyította, hogy Swister manipulációiban csak mint fizetett szolga vett részt, kiszabadult a vizsgálati fogságból, ahol több, mint három hétig szenvedett. A legszigorubb büntetést is eltűrte volna, de az a gondolat, hogy nem lehet Laura közelében, állandóan nyugtalanította. Attól félt, hogy hirtelen meghal s magával viszi azt a titkot, amelyet még Laurával közölnie kellett.

Mikor a fogház épületéből kilépett, első útja Laurához vezetett. A leány valósággal fölkiáltott örömeiben, mikor meglátta az öreg szolgát s ösztönszerűleg átkarolta a nyakát és megcsókolta a homlokát.

Gibier nem tudott uralkodni magán és hangoosan fölzokogott:

— Ez volt életem legboldogabb pillanata, — szólt tettegett nyugalommal. — A kisasszony még

nem felejtette el a jó öreg Gibiert, aki nagyon, de nagyon szereti a kisasszonyt, még jobban, mint ezelőtt, még jobban, mint gyermekkorában. Most már szabad, most már nem kell félnünk lord Swistertől, ő nincs többé s én szerethetem Laurácskámat.

Ezeket a szavakat olyan őszintén, olyan szívből eredő hangon mondotta, hogy Laura meglepődött s néhány percig mereven nézett az öreg szolgálkőnnybe uszó szeméibe.

— Te szenvedsz, kedves Gibier, te nagyon szenvedsz, pedig most már örülnöd kellene, szabad vagy s itt lehetsz a közelemben, éppen úgy, mint ezelőtt, amikor együtt féltünk, együtt rettegtünk lord Swistertől

Gibier nem válaszolt, hanem egyre nézte Laurát, mintha tekintetéből akart volna valamit kiolvasni. Az öreg szolgát most már csak az a kérdés érdekelte, vajjon Laura boldog-e? Rövid gondolkodás után, szinte félve kérdezte a még mindig álmélkodó leányt, hogy szeretei-e Kemenessyt?

— Hogy szeretem-e? — Jobban, mint valaha. Amióta tudom, hogy kivüle senkim sincsen ezen a földön, még jobban, még szenvedélyesebben szeretem. Látod, Gibier, Károlyon kívül még ezt nem mondtam el senkinek, pedig úgy szeretném kikiáltani, hogy mennyire szeretem, mennyire imádom Kemenessyt, aki a legjobb, legbecsületesebb ember a világon.

Gibier hallgatta a leányt, miközben azon gondolkodott, hogy milven uton-módon mondja el neki azt a titkot, amiről Swisteren kívül nem tudott senki sem.

Kerülő uton akart rátérni a tárgyra s azt kér-

dezte tőle, hogy az esküvőjüknel, kik fogják betölteni a násznagyi tisztet.

— Nem tudom, — felelt Laura. — A Károly részéről valamelyik rokona, de az én részemről még eddig — senki sem. Arra várok, hogy Gibier elmondja nekem származásom titkát s akkor megtudom, hogy ki a legközelebbi rokonom, s azután határozok ebben a dologban. Azt hiszem, most már nem lesz semmi akadályja annak, hogy végre is megtudjam azt, hogy tulajdonképpen kinek a gyermeke vagyok?

A szolgál a földre tekintett s ujjaival idegesen babrált a kezében levő kalap karimájával, majd hirtelen fölemelte fejét s mereven nézett Laura szemébe.

— Hát miért nem beszélsz Gibier? Hiszen megígérted, hogy alkalomadtán mindent elmondasz nekem mindent, ami anyámra és reám vonatkozik?

— Jól van Laura . . . hát elmondom . . . ha úgy kívánja, ha parancsolja . . . Ha nem vihetem sirba a titkomat, tudja meg tőlem, aki már csak egyedül tudja. Űljön le ide mellém, úgy mint gyermek az apja mellé s hallgassa végig ezt a kis történetet:

— Harminc esztendővel ezelőtt Bostonban, egy kis erdő tisztásán holtan találták Briswelt Gottfried szenátort, az Egyesült Államok akkori elnökének sógorát, aki az Unió egyik legnépszerűbb embere volt. Az új elnökválasztás előtt Briswelt neve került fölszínre s mert komoly ellenfele alig volt, ő került volna az Egyesült Államok élére. A holttest mellett revolver hevert s mert Briswelt, — mint mondot-

lam — igen népszerű férfiú volt, első percekben azt hitték, hogy öngyilkosság történt.

Mikor azonban a holttestet fölboncolták, kétségtelenül megállapították, hogy a szenátort közvetlen közélről valaki agyonlőtte. Ezt a körülményt igazolta a löseb iránya, a holttest fekvése, egy, az elnökhöz érkezett levél, melyben a szenátor bejelenti, hogy három nap múlva meglátogatja őt Newyorkba.

A merénylet híre világszerte nagy föltűnést keltett s Amerika rendőrsége valósággal hajtóvadászatot rendezett a szenátor gyilkosa után.

A rendőrség fáradozása kárba veszett. Két esztendeig kutattak, nyomoztak az Unió területén, sőt Európa valamennyi államaiban, de hiába: a gyilkos nem került kézre. Már-már beszüntették a nyomozást, amikor a véletlen a rendőrség kezeibe szolgáltatta azt a fonalszálat, mely a tettes kiléte felé vezette a nyomozást: A meggyilkolt szenátornak Boston egyik külvárosában volt egy kis legényszobája, melyet egy öreg asszony takarított. Erről nem tudott senki sem, mert a szenátor inkognitóban járt kis szobájába hetenként kétszer, egy szép szőke asszony társaságában.

Még az öreg takarítónő sem tudta gazdájának valódi nevét s mert hosszabb ideig nem jelentkezett gazdája, azt hitte, hogy ez külföldre utazott. Csak akkor tudta meg, hogy tulajdonképpen kinek állott a szolgálatában, amikor egy képes ujságban meglátta a szenátor arcképét, amely a gyilkosság utáni napokban jelent meg. Az öreg asszony jelentést tett a rendőrségnek, amely a nyomozást abban az irányban is kiterjesztette, hogy ki volt az a szőke asz-

szony, akivel a szenátor hetenként kétszer találkozott a legényszobában. A nyomozás ebben az irányban is eredménytelen volt.

Mikor az ügy már-már feledésbe ment, az öreg takarítónő Boston főutcáján haladva, megpillantotta azt a szőke asszonyt, aki a meggyilkolt szenátorral találkozott. Azonnal jelentette ezt az utcán őrt álló rendőrnek, aki lépten-nyomon követte a titokzatos asszonyt s megállapította annak személyazonosságát.

Másnap a szép asszonyt már a vizsgálóbíró faggatta s fél órai kihallgatás után megállapította, hogy a szőke asszony ugyan ártatlan a szenátor meggyilkolásában, de a szenátorral való titkos találkozás és a gyilkosság között összefüggés van. Gibier itt elhallgatott s Laura arc kifejezését figyelte, várta, hogy milyen hatással van rá, a burkoltnak látszó elbeszélés.

A leány mindezideig figyelmesen hallgatta Gibiert, de nem tudta megérteni, hogy a szenátor meggyilkolása és a származásának a titka milyen összefüggéssel vannak egymással. Amikor látta, hogy Gibier félbeszakította az elbeszélését, szinte türelmetlenül szólt hozzá.

— Hát ne kinozzon Gibier, ne okozzon még nagyobb lelki fájdalmat nekem... beszéljen, beszéljen el mindent, ami anyámra vonatkozik. Történjék bármi, most már tudni akarok mindent... érti, Gibier: mindent!...

— Nem hallgatok el semmit, gyermekem, de olyasminek az elmondására vállalkoztam, amelyet nekem kétszeresen nehéz elmondanom, de hogy

mégis eleget tegyek óhajának, folytatom ottan, ahol elhagytam:

— Amint mondtam, a szőke asszony vallo-mása megkönnyítette a vizsgálatot. Nem is kellett hozzá nagy nyomozó zseniálítás. Szinte mindenki tudta, aki ismerte a szép asszonyt, hogy annak a férje az év legnagyobb részét egy szállító hajón töltötte s nem tudott sokáig feleségének bűnös viszonyáról.

Egy névtelen levélíró azonban elárult mindent a férjnek, aki félbeszakította tengeri útját s visszasietett szétdult családi fészkebe. Nem kellett sokáig kételkednie a névtelen levél írójának állításaiban, mert néhány napi otthonléte után személyesen győződhetett meg a szomorú valóságról.

Nagyon szerette a feleségét, s ezért napokon keresztül gondolkozott, hogy milyen uton-módon bosszulja meg magát családi boldogságának megrontóján.

Egy vasárnap délután dult arccal, dult kedéllyel bolyongott a város határában levő kis erdőben, amikor távolról férfialakot pillantott meg. Amint az illető közelebb jött, az elkeseredett ember a homlokához kapott, mert vére az agyába tódult.

Elsötétedett előtte minden, nem látott, nem hallot semmit, csak egyre az a gondolat foglalkoztatta, hogy néhány perc múlva közvetlen közelében lesz annak a férfinak, aki meggyalázta háza becsületét, aki elrabolta tőle feleségét, azt az asszonyt, akit ő legjobban szeretett a világon.

Ösztönszerűleg is a zsebéhez nyult, melyben egy hatlövetű revolver volt s amikor a szenátor elhaladt mellette, közvetlen közelről agyonlőtte.

A gyilkosság után a merénylet hazasietett, megmondta feleségének, hogy a szenátort agyonlőtte s még aznap titokban elhagyta a várost. Mikor a vizsgálóbíró megtudta a való tényállást, kiadatta a gyilkos ellen az elfogatási parancsot. Ismeretlen, titokzatos helyen bolyongott a szenátor gyilkosa s dacára annak, hogy nagy díjat tűztek ki a fejére, nem tudtak nyomára akadni. A hűtlen asszonyt elérte a nemezis. Egy tűz katasztrófa alkalmával odaveszett.

Laura szomoruan, félő tekintettel nézett Gibierre. Nem mert kérdezni tőle semmit. Valami különös érzés vett erőt rajta és Gibiernek eddigi elbeszéléséből azt hitte, hogy a tűzhalállal halt szép, szőke asszony volt az ő édesanyja.

Várt, szótlanul, szemlesütve, mint egy bűnös, aki a vizsgálóbíró előtt nem meri megvallani bűnét, hanem várja, hogy a bíró mondja ezt a szemébe, amit úgy sem tagadhat tovább.

Az öreg Gibier észrevette Laura aggodalmát s sietett megnyugtatóni:

— Az az asszony nem volt az édesanyja, nem is ismerte őt sohasem.

A leány megkönnyebbülten sóhajtott föl s remegve várta Gibier elbeszélésének folytatását.

— A világ valamennyi rendőrhatalóságától üldözött ember esztendőkön keresztül bolyongott a végtelen óceánokon s nem tudott róla senkisé.

Az idők folyamán az arca megváltozott, úgy hogy még a legjobb ismerősei sem ismerhették volna föl.

Bolyongása közben egy newyorki helységben, ahol matrózok és hajómunkások tartózkodtak, meg-

ismerkedett egy öreg tengerésszel, aki bizalmas beszélgetés közben tudtára adta, hogy egy dúsgazdag amerikai jachtot vásárolt és elszánt, vakmerő, de hűséges embereket keres busás fizetéssel. A vén tengerész azt is közölte, hogy állandóan bolyongani kell a tengeren, sokszor teljesen céltalanul s nem egyszer kell majd szembenézni a veszedelemmel, nemcsak a viharral és más természeti csapásokkal, hanem magával az emberrel, vagyis a hatóságokkal is, melynek közegeivel a jacht tulajdonosa állandóan hadilábon áll. A sors csapásaitól sujtott és házasságában csalódott ember örömmel állott be az elszántak csoportjába és három héttel később már a jacht tulajdonosának bizalmát birta. A hajón egyetlen nő volt, a kormányos gyönyörű leánya, akit az apja jobban féltett a hajó legénységétől, mint az egyre fenyegető haláltól.

Tudta ezt mindenki a jachton és tisztelettel vetették körül a gyönyörű leányt, aki merő ellentéte volt az apjának. Szép, szolid és jólelkű, valósággal bálványozták a jacht marcona legényei s ha a leány közelükbe volt, úgy érezték magukat, mintha a templomban szent előtt állának. A jacht tulajdonosa is tisztelettel viselkedett a leánnyal szemben, mert a kormányos volt a legbátrabb, legmegbízhatóbb embere.

Másfél esztendeig bolyongott a jacht a tengeren s egy szép tavaszi napon az öreg kormányos így szólt egyik emberének:

— Tudom, hogy szereted a leányomat, az is szeret tégedet s ha te is úgy akarod, nyolc nap múlva a feleséged lehet.

A férfi boldog volt, kimondhatatlan boldog,

feleségül vette a kormányos leányát, akivel két esztendeig a legszebb házaseletet éltek. A jacht gazdag tulajdonosa ezután még jobban kitüntette a férfit és vele az asszonyt is, aki a hűséges feleség mintaképe volt.

Nyár elején a jacht a délamerikai vizeken uszott. Az ég derült és tiszta volt s a legénység legnagyobb része a fedélzeten tartózkodott, csupán a tulajdonosa ült dolgozószobájában. Vidám beszélgetés között mulott az idő. Estére azonban az időjárás megváltozott. Erős szél, majd rettenetes vihar keletkezett. Ki-ki a helyére sietett, csak a házaspár maradt a fedélzeten, az asszony odasimult az urához, magához ölelte s szenvedélyesen csókolgatta. A vihar közben egyre jobban tombolt, mire az asszony lesietett kis fülkéjébe, ahol nyolc hónapos leánykaja szendergett egy függő ágyban; a férfi pedig gazdájához ment, hogy eselleges parancsait teljesítse. Éjféltjában a vihar tetőpontját érte el s még a legedzettebb matrózok is aggódni kezdtek. A jacht, mint egy kis lélekvesztő táncolt a vihartól fölkorbácsolt hullámóriásokon s az anya ott térdelt gyermeke mellett, összekulcsolt kezekkel imádkozott.

Egyszerre borzalmas recsegés, ropogás, majd közvellen utána fájdalmas sikoltozás vegyült a vihar féktelen tombolásába. Villám csapott a jacht oldalába, amelyben azonban nem nagy kárt tett, mert kemény acélpáncél fődte, de annál borzasztóbb volt a villámcsapás következménye. A gyermekéért remegő fiatal anyára olyan rettenetes hatással volt a villámcsapás, hogy elméje megzavarodott s mielőtt az ura, vagy a matrózlegények segít-

ségére siethettek volna, kifutott a kabinjából s egy pillanat alatt a tengerbe vetette magát. Az ura kétségbeesetten kiáltozott segítségért, de sötét csillag-talan éjszakákon az emeletnyi magaságu hullám-hegyek között a mentésre még csak gondolni sem lehetett...

Gibier itt elhallgatott s tarka zsebkendőjével a szemét törülgette. Laura percekig nézte az öreget, miközben lelkén erőt vett valami kimondhatatlan fájdalom. Szerette volna könnyeit elfojtani, mint olyan, akit e kis elbeszélés nem igen érdekel, de nem volt ereje hozzá. Odaroskadt az öreg Gibier mellére s hangos zokogás között rebegte: anyám... édes, jó anyám...

— Igen, gyermekem, — szólalt most meg újra az öreg Gibier — ő volt a te anyád... a te szegény, szerencsétlen anyád... az én hűséges, jó feleségem...

*

Amit Laura már régen sejtett, ezután nem volt előtte titok. Gibier az ő apja volt, most már az sem volt titok előtte, hogy lord Swister miért fenyegette akasztófával Gibiert, az ő apját, ő tudott arról, hogy Gibier lőtte agyon a szenátort, tudta, hogy a büntetés elől megszökött, tudott mindent, de hallgatott... Leánya miatt hallgatott, Laurát szerette, s Laura gyermeke volt Gibiernek, aki viszont gyermeke érdekében türt, szenvedett Swistertől, arra gondolván, hogy az egykor boldoggá fogja tenni az ő egyetlen leányát, — Laurát.

Gibier tudta, hogy lord Swister szereti Laurát s azért több ízben megfenyegette, hogy agyonlövi, ha visszaélne a hatalmával. Swister ismerte Gibiert,

tudta, hogy az, a legrosszabbtól sem riadna vissza, ha gyermeke becsületéről lenne szó.

Közösen állapodtak meg tehát abban, hogy Laurát, mint unokahugát fogja szerepeltetni a világ előtt s hogy a leány állandó fölügyelet alatt álljon, Gibier megmaradt Swister bizalmas szolgájának, aki ilyen módon leánya közelében lehetett.

Laura esztendőök hosszú során még csak álmában sem gondolta, hogy Gibier az ő édesapja, csak akkor kezdett sejteni valamit, amikor egyszer véletlenül fültanuja volt Swister és Gibier között lefolyt heves jelenetnek, amikor Swister olyan szavakat mondott, amelyek Laurát gondolkodóba ejtették...

Most, hogy megtudta a régen sejtett valóságot, úgy érezte magát, mint aki egy kellemes álomból a rideg valóságra ébred. A Gibier leánya... egy szolga gyermeke... egy szolgáé, aki ölt, s akit Swister mentett meg az akasztófától...

Az apja elbeszélése alapján ugyan nem lehetett az öreg Gibiert bűnösnek tartani; amit Gibier cselekedett, igen sok más ember is megcselekedett volna. Mert tulajdonképpen mi is volt a Gibier nagy bűne? Megölt egy embert, aki elcsábította a feleségét, földulta családi boldogságát, elrabolta tőle a hitvesét, akit igen nagyon szeretett.

Hiszen, ha az az ember véletlenül nem az elnök közeli rokona, nem szenátor s nem olyan népszerű ember az Unióban, a bíróság talán fölmentette volna s akkor a társadalom sem vetette volna ki magából s mint becsületes, bátor férfit, — aki boszszut állott a rajta elkövetett gyalázatért — elret-

tentő példa gyanánt emlegették volna a családi boldogságukat és házasságuk szentségét féltő emberek.

Laura becsületes, romlatlan lelkét azonban szörnyen marcangolta a kétkedés; hátha nem igaz, hátha nem úgy történt minden, ahogy azt Gibier elmondotta; hátha csak egy okosan kitalált mese volt az ok, amiért Gibier a szenátort meggyilkolta.

Megborzongott még a pusztá gondolatától is annak, hogy ő egy gyilkosnak a leánya, egy gyilkosé, aki azonkívül cinkostársa volt évtizedeken át a világ legnagyobb szélhámosának. A kétkedés szörnyű fájdalma marcangolta a szerencsétlen leány keblét. Ezt nem hitte, erre még csak gondolni sem mert volna. Tudta, sejtette, hogy valami kellemetlen hirt fog hallani Gibiertől, amikor az közli vele származását, de hogy ilyen kellemetlen és fájdalmas részleteket is megtud apjáról, arra igazán még csak álmában sem gondolhatott.

Lelki fájdalmát titkolni akarta apja előtt s hogy az ne sejtse semmit, mosolygós elégedett arckifejezést erőszakolt magára s hogy gyermeki szeretetének tanujelét adja, átkarolta az öreg Gibier nyakát, fejét annak keblére hajtotta s ottan sirt, zokogott keservesen. Gibier most először érezte az apai örömek kimondhatatlan melegét, nem szólt semmit Laurához, hanem gyengéd szeretettel simogatta lágy selymes haját, ölelgette, csókolgata, mint egy elveszettnek hitt, s megkerült gyermekét, aztán ki egyenesítette magát s így szólt:

— Most már nyugodtan halok meg, most már nincsen hátra semmi, ami az élethez kötne. Keblemre öleltem az én édes kis leánykámat, akit eddig elrabolva tartottak tőlem, akit csak félve, tisz-

teletteljes távolságból csodálhattam. Ez a néhány perc volt életem egyetlen legkedvesebb lelensége, ez volt vágyam legszebb teljesülése, ez a pillanat kárpótolt engemet, tengersok szenvedéseimért.

Elértem tehát, hogy gyermekemet megcsókolhattam, megölelhettem, úgy, mint apa a gyermekét... most már nyugodtan s örömmel halok meg. Leányom, gyermekem... édes kis Laurácskám... már nincsen mit titkolnom előtted, én vagyok az apád, én: Gibier s te vagy az én egyetlen kicsi gyermekem.

Laura szemlesütve, odaadó szeretettel hallgatta az öreget s hogy bebizonyítsa neki, hogy belenyugodott a sors változhatatlan intézkedésébe, kérges kezét is megcsókolta s kimondta, először életében ezt a szót: apám!

A pénz parancsol.

Mielőtt Gibiert megismertette magát leányával, Kemenessy kapitányt báró Cseteky igyekezett lebeszélni arról, hogy Laurát vegye el feleségül.

— Örök szégyent hozol családodra, de különösen reám, aki apád helyett apád voltam s úgy gondoskodtam róled, mintha csak a fiam lettél volna.

Micsoda rettenetes szégyent zuditánál reánk, ha annak a világesalónak a hugát vennéd feleségül.

Kemenessy hasztalan igyekezte nagybátyját meggyőzni arról, hogy Laura még csak rokona sem volt Swisternek, hogy Laura nemeslelkű, jó és becsületes leány; báró Cseteky hajthatatlan maradt s határozottan kijelentette, hogy kitagadja Kemenessyt, ha Laurát veszi el feleségül.

— Már kiszemeltünk számodra egy hozzádillő leányt, aki méltó a mi családunkhoz, aki éppen úgy fog szeretni téged, mint az a leány...

Gondold meg jól, hogy mit cselekszel: Ha Swister rokonát vennéd feleségül, örökre elszakítottad azt a fonalat, amely hozzánk fűz tégedet. Nemcsak az anyagi, hanem az erkölcsi támogatást is megvonom tőled. A pályádat ott kell hagynod s valahol mint napdijas, vagy kis fizetésű hivatalnok robotolhatsz, hogy száraz kenyeret adhass feleségednek s majd később gyermekeidnek.

Nem szeretnék veled erről a tárgyról még egyszer beszélni s éppen azért adom tudtadra, hogy három napi gondolkodási időd van.

Ennek eltelte után nyilatkoznod kell, hogy mit választottál; azt a leányt és az örökös nyomorúságot-e, vagy bennünket és örökös jólétet? Az a leány, akit neked szántunk, szép, intelligens és négyszáz-ezer korona hozománya van, amelyhez én ugyanannyit adok, hogy gond nélkül alapíthass családot.

Most ne szólj semmit. Ilyen ügyeket nem lehet azonnal elintézni, van három napod, tehát elegendő időd van, hogy alaposan meggondold a dolgot. Három nap múlva várom a határozott választ, más mondani valóm nincsen...

Báró Cseteky határozott hangon beszélt Kemenessyvel, aki sokkal jobban ismerte nagybátyját, mintsem alkudozni mert volna vele.

Szomoruan, lehorgasztott fővel hagyta el a Cseteky palotát s a néptelen csöndes utcákon ballagott ki a városliget felé, hogy zavartalanul gondolkodhassék a történetek fölött.

Kemenessy ideális gondolkodásu ember volt, a

pénznek nem nagyon tudta az értékét, mert báró Cseteky bőven ellátta a szükséges összegekkel, valahányszor hozzája fordult. Laurát nagyon szerette, nemcsak kalandvágyból, nemcsak érzéki szerelemmel, hanem a szó legnemesebb értelmében. Amióta Laurát ismerte, minden más nő megszűnt a részére.

Kerülte a társaságot, kerülte különösen a nőket s minden gondolatát Laura foglalta le.

— Mit tegyek? Mihez fogjak? — ez a négy szó, mint megoldhatatlan rejtély kóválygott agyában — Laurát nem merte elhagyni, mert nagyon szerette, de feleségül sem merte elvenni, mert akkor magára haragitotta volna nagybátyját és családi összeköttetéseire annyira büszke nagynénjét. Elhatározta, hogy egyelőre semmit sem tesz. Ez a legegyszerűbb, legelfogadhatóbb módja a rejtély megoldásának.

Aznap este szokása ellenére nem ment el Laurához, hanem egyedül bolyongott az utcákon, majd betért egy hangos, lármás zenéskávéházba, hogy elterelje figyelmét az agyában kavargó gondolatoktól.

— „Laura és a szegénység“, vagy az a másik és kellemes anyagi jóllét, — tehát a pénz.

Most először mérlegelte a pénz mindenható értékét. Most először éreze, hogy a pénz furakodott be csendes, zavartalan életének rejtekébe, most először tudta csak, hogy a pénz milyen nagy hatalom, hogy a *pénz parancsol*...

Egyik percben végtelen gyávanak tartotta magát, már azért is, mert az egész üggyel foglalkozott, másik pillanatban számolgatni és mérlegelni kezdte azt az eshetőséget, amely bekövetkeznék akkor, ha ellentállana nagybátyja akaratának és Laurát venné el feleségül. Mi lenne akkor? Mihez fogna, mihez

kezdene, ha báró Cseteky valóban megvonná tőle minden anyagi támogatást? A katonatiszti pályán nem maradhatna, hiszen a szükséges óvadékot sem tudná előteremteni; más foglalkozáshoz pedig nem ért, nem tanult semmi olyat, ami a katonai pályán kívül anyagi keresethez juttathatná.

Félt, remegett önmagától, nem volt bátorsága Laura elé menni, mert nem tudott, nem akart annak a leánynak hazudni. Érezte, hogy nem lesz elég lelkiereje Laurának megmondani, az igazságot.

Undorodott önmagától. Azt hitte, hogy bátor, lelkierős férfiú, olyan, mint aminőnek kívülről látszott, amilyennek mások tartották. A pénz elébe állott, fenyegető mozdulattal és parancsolólag visszaintette oda, ahol a pénzt adták neki, — a gazdag nagybácsihoz.

Nem érzett magába elég lelkiert, hogy szembe szálljon a láthatatlan fenyegető ellenséggel: a pénzzel. Érezte, tudta, hogy lelkileg elbukik, ezzel a nagy hatalommal nem tud dacolni, nem tud annak ellentállani. A szíve hasztalan lázongott, hiába forrongott. Szerelme mint elhaló, panaszos sóhaj tűnt el, a pénz erőteljes parancsoló szava mellett.

De hogyan adja tudtára Laurának, hogy nem lehetnek egymásé? Hogy a miliomos nagybácsija aranyostorral választja el őket egymástól. Ez a kérdés bolygatta agyát, ez a gondolat foglalkoztatta, akár akarta, akár nem akarta.

A borban keresett vigasztalást, a borban, melynek azelőtt nem volt kedvelője. Tisztársai gunyolták is emiatt eleget, de Kemenessy nem igen törődött velük.

A kis zenés kávéház pincérei, de különösen a

kassza tündére, csakhamar észrevették, hogy a huszártisztnek bufelejtőre van szüksége. Nem kellett sokat fáradozniok. Ilyenkor gyenge az ember, meg talán babonás is. Azt hiszi, a bor feledtetí a bajt, bánatot, a bor meggyógyítja a beteg lelket.

Ivott, mert itatták. Alig telt el két óra s már a negyedik üveg pezsgő, vagy pezsgős üveg volt az asztalán. A mindég józan, italhoz nem szokott ember, elvesztette önuralmát. Nem tudott semmiről, semmit, nem tudta mi történik vele, — csak másnap, amikor egy alázatos tekintetű, hajlongó férfi jelent volna meg nála és egy kétszáz koronás számlát mutatott be neki, az előző éjszaka elfogyasztott különféle italok áráért.

Kemenessy minden ellenvetés nélkül fizetett, nem kereste, nem kutatta mennyiben jogos a számla bemutatójának követelése.

*

Laura egyedül ült kis homályos szobájában s várta a pillanatot, amikor vőlegénye megérkezik. Mióta Budapestre visszatértek, Kemenessy minden délután meglátogatta s szerelmes kettesben töltötték el az időt. Sokszor az étkezésről is megfeledeztek. Mindennap, minden alkalommal találtak valami új témát, amiről elbeszélgettek, mint két jó barát, mint két szerető lény s mint olyan szerelmespár, mely a beszélgetés egyformaságát csókok és vallomások édességével fűszerezi.

Hányszor merengtek el egymás szemébe, mikor jövőjükről beszélgettek, hányszor pecsételték meg egymáshoz való hűségigéretüket egy-egy percekig tartó boldogító csókkal, öleléssel. Nem hiányzott a

teljes boldogságukhoz csak az, hogy isten és ember előtt is egymásé lehessenek.

Mint a legtöbb szerelmespár a mámoros percekben nem gondoltak a rideg, kegyetlen valóságra, arra: hogy mi lesz velük, ha nem lesz semmijük, ha szerelmükön kívül semmivel sem rendelkeznek. Kemenessy nem hitte, nem gondolta, hogy nagybátyja olyan ridegen és üzletszerűen fog bánni vele. Arra nem számított, hogy a gavallér báró Cseteky megvonja tőle minden anyagi támogatását, ha Laurát veszi el feleségül.

Laurának, — akire Swister milliókat hagyott volna — a történetek után nem maradt semmije. A fehér jacht kincseit a bíróságok foglalták le Swister áldozatai számára, Laura egy fillért sem kapott.

Ezzel a szomorú valósággal Laura azon az estén foglalkozott először, amikor Kemenessy nem ment föl hozzá. Akkor gondolt először arra, hogy hátha Kemenessy meggondolja a dolgot s nem veszi el feleségül. Lelkén erőt vett valami kimondhatatlan fájdalom. Ekkor érezte először a pénznek, a vagyonnak hiányát. Mennyire szeretete volna, ha Swister még élt volna, s hozzá fordulhatott volna segítségért.

A való igazságot azonban nem tudta, még csak nem is sejtette Laura. Arra még gondolni sem mert, hogy vőlegényét olyan kegyetlen alternatíva elé állítja a nagybátyja, azt pedig egyáltalában nem tudta meg, hogy Kemenessy anyagilag teljesen a nagybátyjától függ s neki semmi magánvagyonja nincsen.

Az éjszakát álmatlanul töltötte s egyre maga

előtt látta Kemenessyt, amint szomoruan, gondterhelten jár-ke, lelkiharcok között.

Valami rosszat, rettenetes rosszat sejtett. Mintha egy láthatatlan lény azt sugta volna neki, hogy vége mindennek, hogy vége az ő boldog álmainak, melyek sohasem fognak megvalósulni.

Az álmatlan éjszakára, szomoru bizonytalan nappal következett. Nem hallott, hirt sem a vőlegényéről és még kétségbeesettebben várta azt az órát, amikor Kemenessy elszokott jönni hozzája...

Örömében fölsikoltott. Kemenessy lépteit hallotta a kis sötét folyosón és boldogan, szinte kacagva az örömtől nyitott ajtót neki és odaborult Kemenessy keblére.

— Csakhogy itt vagy, csakhogy eljöttél egyetlenem... Azt hittem, már sohasem látalak többé. Olyan rossz, olyan szomoru sejtelseim voltak.

A huszárkapitányt láthatólag meglepték Laura szavai.

— Hogyan, talán sejt valamit Laura? — gondolta magában — miközben szorosan átölelve tartotta. Percekig nem felelt, de hogy véget vessen a kínos hallgatásnak, gyengéden, szeretettel szólt hozzá:

Rosszat álmodtál édesem, most már ne gondolj semmire. Itt vagyok újra melletted s szeretlek úgy, mint eddig szerettelek.

— Tudom... tudom, te az enyém vagy Károlyom s nem hagyod el a te szegény, mindenkitől elhagyott Laurádat...

Kemenessy észrevétlenül a szemeihez nyult, hogy letörölje azt a köncseppet, mely pillanat alatt megjelent szemeiben, aztán leült Laura mellé s gyen-

géd szeretettel igyekezett megmagyarázni neki, hogy miért maradt távol tőle az elmúlt délután.

Még mindig küzdött magával, még mindig nem tudta, hogy mit tegyen.

Egyik oldalon ott állott Laura, aki szeretett, akinek megmentésén fáradozott, s a bizonytalan jövő a terhes anyagi gond, talán az örök szegénység; a másik oldalon a gögös, szigorú nagybácsi, a milliós leány és a mindenható, parancsoló pénz.

Ott, a testben és lélekben megtört s remegő leány előtt ismételten ez a probléma került előtérbe. Ez a probléma, melyet meg kellett oldania, akármilyen eredménnyel, de gyorsan, radikálisan, mielőtt késő lenne. Még csak huszonnégy óra ideje volt hátra. Válaszolnia kellett báró Csetekynek: vagy — vagy Laura, vagy ők?

Szótlanul, elgondolkodva ült s nem vette észre, hogy a leány mereven szegi rá tekintetét, mintha lelkébe akarna nézni, mintha az agyában kóválygó gondolatokat akarná kiolvasni. Nem vette észre, hogy Laura egyre halványabb, sápadtabb lesz, mintha már mindent kiolvasott volna szeméből, mintha már tudná, hogy vőlegénye hogyan fogja a nehéz problémát megoldani. Gondolataiban hangos zokogása zavarta meg.

Laura zokogott. A szerencsétlen leány lehajtotta fejét a kis asztalkára és keservesen, hangosan zokogni kezdett.

Kemenessyt, mintha mély álmából riasztották volna föl, fölugrott, a leány fejét fölemelte és kérdőleg nézett rá.

— Tudok mindent Károly, tudok mindent... te nem vehetsz el engem feleségül...

Nem folytathatta tovább. Ujra zokogni kezdett s keservesen tördelte kezait. Mi lesz velem? ... Mi lesz velem, ha te is elhagysz engemet? ...

Kemenessy vigasztalni igyekezett, de nem nyugtatta meg egyetlen szavával sem. Érezte, hogy a döntő pillanat elérkezett; de még sem volt bátorsága a tiszta igazságot megmondani.

Huszonnégy óra ideje volt még a végleges válszig s huszonnégy óra alatt még sok minden történhetik. Egyelőre azon fáradozott, hogy Laura lelki fájdalmán enyhítsen s halkán, szinte suttogva szólott hozzá:

— Laurám, édes Laurám, légy erős s ne gondoldj a legrosszabbra. Esküszöm, hogy kivüled senkit sem szeretek s most még jobban szeretlek, mint ezelőtt szerettelek. Lásd, édesem, a sors kegyetlen csapásokat mért reám, mert anyagilag nem vagyok független s azok rendelkeznek velem, akik támogatnak. Hát tehetek-e én arról, hogy a katonai pályára neveltek s nem ismertették meg velem az életet. Olyannak kell lennem, mint a szülők gyámsága alatt lévő gyermeknek, mert csak nagybátyám jóvoltából folytathatom ezt a cifra, uri, de üres életet. Ha csak magamról lenne szó, beletörödnék a változhatatlanba, küzködnék, nélkülöznék, nyomorognék, de rólad van szó; rólad, édes Laurám, akit nem ránt-hatok le magammal a sárba, az örök küzdelembe, — a nyomorba.

— Mert mi lenne velünk, ha nagybátyám megvonná tőlem anyagi támogatását? A tiszti fizetésem még a tartozásom kamatainak töresztésére sem elegendő s akkor a nélkülözésnek lennénk kitéve s az örökös zaklatásoknak. Hitelezőim csak azért vár-

nak, mert azt hiszik, hogy gazdagon fogok nőszülni, vagy a nagybátyám rendezi majd tartozásaimat.

— Én nem akarok romlásod okozója lenni Károly, — szólt közbe remegő hangon Laura, én nem akarom, hogy miattam szenvedjél. — Föloldalad adott szavad alól s én visszavonulok oda, ahol éretted imádkozhatok.

Most már nem leszek egyedül, nem leszek elhagyatva, — itt van Gibier, itt van — az apám ...

Kemenessy meglepetten nézett Laurára. Azt hitte, hogy az zavarában beszél: „Itt van Gibier, itt van az apám“.

De hát lehetséges-e az, amit Laura mondott? Gibier, Swister öreg szolgája apja lenne annak a leánynak, akit ő úgy szeret, akit feleségül akart venni. Nem, nem, az lehetetlen. Laura bizonyára félre beszél, lelki egyensúlya megingott s most Gibiert képzei az édesapjának.

Szánakozva, szinte szomorúan nézett Laurára, ki folytatta a lehetetlennek látszó szavait.

— Ugy van, Károly, most már nincs mi titkolnom előtted; Gibier, az a jó öreg szolga, aki úgy vigyázott reánk, aki téged is úgy szeret, mint senki más, az én természetes apám. Most már nem kell szégyenkezned miatta, ő nem lesz a te apósod, nem fog fiának nevezni, nem, ő boldog és elégedett így is, ha nekem mondhatja: „leányom“. Ezt csak azért mondtam el neked, hogy több okod legyen az elválásra, hogy kevesebb bánatod legyen azért, mert egy szegény szolga leányát nem vehetted feleségül.

Lemondok rólad, Károly, mert nagyon szerellek. Lemondok rólad, hogy boldog légy még az életben és találj meg azt, ami nélkül nem lehetnél

boldog, — a pénzt, az erős, hatalmas urat, a parancsoló pénzt. Tovább nem folytathatta, mert szemei könnyekkel teltek meg és újra zokogni kezdett...

Kemenessy lehajtott fejjel, bűnbánóan, megtörve állott a zokogó leány előtt, de nem tudott szóhoz jutni. Ugy érezte magát, mint aki egy kedves halottjától bucsuzik a temetőben, a sir szélén — örökre.

A Szent István-templom főbejáratának lépcsőin bordópiros futószőnyeget teritettek. Valami nagy, előkelő esküvő lesz. Két diszruhás lovasrendőr érkezik a templom elé, talán hogy a bámészkodó közönséget tartsa távol a fényes fogatokon és autókon érkező násznéptől, vagy csak a külső disz és kedvéért rendelték oda őket? A bordópiros futószőnyeg és a diszruhás rendőrök láttára apró, kis csoportok verődnek össze, anélkül, hogy tudnák miért, anélkül, hogy tudnák, kinek lesz az esküvője.

A csoportok láttára az arra haladó nők, gyermekek is megállnak és rövid idő elteltével tekintélyes tömeg verődik össze a templom előtt.

A fényes fogatok és autók egymást érik. Diszruhás mágnások, magasrangu katonatisztek fényes egyenruhákban, polgári és főrangu előkelőségek hagyják el fogataikat és vagyontérő ékszerrel megpakott asszonyok és leányok sietnek be a fényesen kivilágított templomba.

A padsorok egymásután telnek meg, válogatott közönséggel és a násznagyok ünnepélyes hangulatban várják a szertartás kezdetét.

A fiatal pár: vőlegény és menyasszony egymás

mellett állanak és várják az eskető főpapot, aki fényes segédlettel celebrálja a szertartást.

A menyasszony sápadt, beteges külsejű szőke leány, a vőlegény daliás huszárcapitány, idegesen tekint hol jobbra, hol balra és ő szeretné legjobban, ha a szertartásnak már vége lenne.

A templom bejáratánál, ott, ahol rendes körülmények között szegény alamizsnát kérő öreg asszonyok térdepelnek, egy sűrűn lefátyolozott, mély gyászba öltözött nő álldogál s halkán, hogy senki sem hallja, imádkozik...

Mintha nem is esküvőn, hanem temetésen lenne, úgy sir, úgy zokog, de nem figyel rája senkisé. Mindenki az oltár felé tekint s várja az ünnepélyes pillanatot, amikor az eskető főpap áldásthozó imáját mormolja el; amikor megszólal az orgona és a kórus énekelni kezdi a nászindulót...

A gyászruhás leány egyre jobban remeg, nem hall semmit, talán csak a szíve dobogását... Jobb kezében nagy, piros rózsákból összekötött csokrot szorongat, bal kezében könnyeitől áztatott kis kendőcskét tartja s néz, bámul maga elé, de a fényesen kivilágított templomban nem lát egyebet, mint azt a huszárcapitányt, aki mellett egy fehérruhás, boldog leány áll s akinek az a férfi most örök hűségét esküszik. Szíve hevesen dobog, ajka vonaglik. Már sirni sem tud, csak nyöszörög... zihál a keble a föl-föl törő mély sóhajaktól.

Nem veszi észre senki, nem hallja, nem látja meg őt senkisé, mindenki a szertartásra figyel s előre néz, abban az irányban, ahol a fiatal pár esküszik.

Elhallgat az orgona, elcsendesedik a kórus

éneke s a fényes vendégsereg két sorfala között lassu léptekkel halad ki a fiatal pár, jobbra-balra hajlong s mosolyogva, bókolva fogadja a sok szerencsekívánatot.

Már-már a templom kijárata előtt vannak, még néhány üdvözlét, néhány kézszorítás s átlépik a templom küszöbét.

Egyszerre hangos, fájdalmas zokogás vegyül a templom csendjébe s a gyászruhás leány merész lépéssel a fiatal pár elé ugrik és a meglepett új aszszonynak átnyújtja a nagy, piros rózsacsokrot, miközben remegve a fülébe sugja:

— Szeresse Károlyt úgy, mint én szerettem ...

A nem várt jelenetnek első szemtanúi báró Cseteky és a felesége, hátrafordulva csak annyit mondtak:

— Egy szegény eszelős leány, aki Kemenessy menyasszonyának képzelte magát.

A fogatok elrobogtak, az autók túlkülése már messze hallatszik, a kíváncsi közönség is eloszlott, csak a feketeruhás leány térdepel az oltár előtt s halkán, buzgón imádkozik annak az embernek a boldogságáért, akinek a pénz parancsolt.

(Vége.)

ELBESZÉLÉSEK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

KI A BÜNÖS?

— Megértette? A férje bünösnek kéri kimondatni.

— Megértettem! Azt is tudom, hogy bünösségem kimondása esetén nem lehetek a Sárosy Géza felesége.

— Ugy van! De jogában áll védekezését előterjeszteni, s ha sikerül ártatlanságát beigazolni, mi sem áll útjában, hogy a Sárosy Géza felesége lehessen.

— Ártatlanságom hasztalan igyekezném bizonyítani.

Védekezésemben felhozható érveim, a törvény magyarázata szerint, csak bünösségemet igazolják.

Ezen én nem változtathatok semmit. Nem tudom, mikor készült e törvényszakasz, azt se kutatom, hányszor alkalmazták és hány hozzám hasonló sorsu nő köszönhette ennek végleges erkölcsi bukását. Én, mint gyöngé nő, nem harcolhatok ellene, de lesz idő, mikor társadalmi és erkölcsi törvényeink, a tiszta, józan, logikus gondolkodás megdöntik ezt az erkölcsileg hallatlan ostobaságot.

Az uram bünösnek kér kimondatni, hogy ne lehessenek annak felesége, aki azzá akar tenni.

Ehhez joga van. Maradok tehát továbbra is, amivé lennem kellett, a Sárosy Géza szeretője.

Az undor, az önmegvetés, a kétségbeejtő elkeseredés tölti el bensőmet, ha e szörnyű valóra gondolok.

Szabadulni akartam e rettenetes lelki vád alól, de nem lehet, nem szabad, a törvény tiltja... Nem lehetek annak a felesége, akivel megcsaltam az uram...

Ugy kell élnem továbbra is, megölt lélekkel, becstelenül. Tünnöm kell ezentúl is ismerőseim gunyos mosolyát, hallgatnom irigyeim kárörvendő suttogásait, szemben kell állanom az erkölcsi világ törvényeivel, de megtépett becsületem helyre nem hozhatom, még ha módomban állana is, mert a törvény tiltja, mely első sorban lenne hivatva, hogy visszaadja a becsületem.

Megnyugszom a sorsomban.

Több szenvedés már nem érhet, nagyobb megálázásban már ugy sem lehet osztályrészem, mint házasságom utolsó három évében. Egy gondolat azonban az örülésbe kerget:

Mi lesz a gyermekemmel, ártatlan kis leánycámmal?

Magammal nem törődöm, de leányom is bűnhődni fog az én bűnömért, ő is a guny tárgya lesz, neki is pirulnia kell az anyja bűne miatt. Az a társadalom, mely az anyát kitaszította, nem fogja leányát se keblére ölelni és akkor előtte is nyitva áll majd az út, mely a posvány felé vezet s miért? Mert a törvény tiltja, hogy visszaadjam neki azt, mit egy hosszú kétségbeesés szülte pillana-

tában elvettem tőle: a nevet, a becsületes, törvényes nevet...

Bűnösnek fog a bíróság kimondani a házasságtörésben, elválaszt az uramtól, feloldja a vele kötött házasságot; de nem tűri, hogy a felesége lehessen annak, aki azzá akar tenni, kinek egyedül áll jogában visszaadni becsüLETEMET.

Hát vajjon ki a bűnös, az uram-e, vagy én?

Még tizenhét éves se voltam, mikor az uram megismertem.

Nemrég kerültem haza a zárdából. Ott minden jóra és hasznosra tanítottak, csak az életet, az embereket ösmerni nem. Annál többet imádkoztam. Sejtelmem sem volt, hogy a fény mellett ott settenkedik az árny, a jó mellett, a rossz, az igaz mögött a képmutató, álnok hazugság. Szüleim elkényeztettek, a tavaszi szellőtől is féltve őriztek, mint egy melegházi növényt ápoltak.

Igy kellett fejlődnöm, — mesterségesen. — Barátnőim, — mikor a zárdából kikerültem — nem voltak, féltettek a társaságtól.

Olvasnom nem volt szabad. Édesanyám elzárt előlem minden könyvet, csak tündérmeséket olvashattam. Az életet még könyvekből sem ösmerehettem.

A munkához nem szoktattak, féltették egészségemet, hogy kezeim elvesztik bársony puhaságát. A főzés művészetét is csak a szakácskönyvből ösmerehettem.

Hiuságomat felkeltették, hizelegtek, szépnek, csinosnak mondtak. Ruháimat a legelső divat-

szalonokban készítették, hiszen szépnek, csinosnak, előkelőnek kellett lennem; különben nem lehettem volna alsókunsági Cserepes Dénes felesége, mivel már a bölcsőben eljegyeztek.

Tudom, hogy amit elmondani akarok, nem szólhat ártatlanságom mellett.

Még jegyzőkönyvbe sem veheti védekezésemet, megelégszik azzal, hogy beismerésben vagyok. Mint bíró, csakis a tények, a rideg paragrafusok szerint hozhat ítéletet.

Mint ember azonban, mint gondolkodó ember, igazat ad majd nekem, mint az emberiség ama milliói, kik az erkölcsi élet törvényei ellen elkövetett bűnöket más szempontból is mérlegelik, kik nemcsak a puszta tények, hanem a tényeket eredményező indító okokat is szem előtt tartják.

Három havi ismeretség után Cserepes Dénes felesége lettem. Ez a három hónap volt életem legszebb ideje; az álmok, a sejtelmek időszaka.

Nem így képzeltem ezt az új világot.

Édesanyám annyi szépet, annyi jót tárt elém a házaselet rejtett gyönyöreiből...

Esküvőnk után utazni mentünk s mintegy hat hétig jártuk az ismeretlen, de szép vidékeket. Az uram kezdetben gyengéd volt hozzám, bár gyakran panaszkodott rosszullétről. A leghíresebb orvosokkal gyógykezellette magát... Aggódva, szánalommal néztem rá és ha kiméletlen volt velem, azt betegségének tulajdonítottam.

A mézeshetek is véget értek és én még mindig a képzelet álmvilágában éltem. Mikor visszaérkeztünk, nem mertem szólni anyámnak, szégyeltem bevallani leányvoltomat.

A fővárosba költöztünk. Gyönyörű lakást bérelt ki számunkra, melyet pazar fénnnyel rendeztetett be, szerelem helyett, kényelemmel vett körül. És én hittem, hiszen nem mertem kételkedni benne. Valahányszor késő éjjel vetődött haza, mindig el tudta hitetni velem, hogy hivatalosan volt elfoglalva.

Eleinte nem sokat gondolkoztam. Száz módját is tudta a hazugságok leleplezésére és én hittem, mert azt gondoltam, hogy szeretem, hiszen szeretnem kellett, az uram volt, a törvényes esküdt férjem, kinek az oltár előtt örök hűséget esküdtem.

Az Operában egy volt iskolatársnőmmel találkoztam. Három hónapos menyecske volt, szemeiben a pajzán jókedv, az élető boldogság sugárzott s mikor gyönyörrel sugta a fülembe, hogy anyának érzi magát: zokogni szerettem volna elkeseredettségemben. E naptól kezdve szinte idegenkedtem az uramtól.

Egy éjjel részegen vetődött haza. Szó nélkül törni, zuzni kezdett mindent. Remegve, szótlanul néztem garázdálkodását, majd kérlelni kezdtem, de mikor édes szülém fényképét csapta a falhoz, elszántan rohantam felé és a kétségbeesés szülte erővel ragadtam meg karját... A másik pillanatban eszméletlenül terültem el a földön.

E szörnyű éj után haza utaztam. Atyám előtt elhallgattam hazamenetelem okát, de anyámnak töredelmesen bevallottam, amit bevallani mertem...

Édesanyám megnyugtatót, hogy majd jóra fordul minden.

Három hétig hirt sem hallottam az uramról, de mikor atyámnak is feltűnt a dolog, anyám vele is

közölt mindent, mire mindketten felkeresték, hogy kibékítsenek bennünket.

Két héttel ezután bocsánatkérő levelet kaptam tőle, melyben könyörögve kért, hogy térjek vissza a hitvesi házhoz. Engedelmeskedtem.

A régi játék ismétlődött, napról-napra durvább, kiméletlenebb volt velem s valahányszor ittasan került haza, lelövással fenyegetett.

Ekkor tanultam meg hazudni, hazudni a boldogságot, játszani a megelégedettet.

Ezután léptem a tettetés szinpadjára, beálltam a világ komédiásai közé, hogy én is csalhassam azt a másik világot, melynek milliói még bohó hit-tel, bekötött szemekkel nézik azt a külső fényt, azt a vak csillogást és nem veszik észre, hogy az a tündöklő valami nem más, mint egy értéktelen üveg, egy mesterségesen csiszolt — hamis gyémánt!

Megtanultam a szerepemet, hiszen játszanom kellett, hogy ne legyenek szánakozóim, hogy irigyeim ne mondhassák rólam, hogy boldogtalan vagyok.

Sokan megszokják ezt a játékot és annyira be-tanulják szerepüket, hogy maguk is elhiszik. Mig a nézőközönség tapsol, feledik a valót, elfeledik, hogy csak játszanak, hogy csalják önmagukat és meg-tévesztik egyszersmind a világot is.

Az én játékom nem tartott sokáig. Ott volt előttem a való, a kegyetlen rideg igazság, amit hasz-talan igyekeztem feledni, az uram mindannyiszor feltárta előttem.

Erkölcsei züllöttségét anyagi bukása is követte.

Pazar költségei, beteg szenvedélyei vagy-onukat is fölemésztették.

Egy új fogalommal is meg kellett ismerkednem — az anyagi gondokkal.

Szüleim mindenüket feláldozták, hogy megővjanak az anyagi bajoktól.

Hasztalan volt minden.

A hitelezők kiméletlenül bántak velem.

Ismerőseim száma ugyan szaporodott ekkor. Keresték a barátságomat, Kalandra vágyó ficsurok, elfásult agglegények, a házasságban megöszült csendes családapák, mind lestek reám, mint vérebek a vesztébe rohanó gyöngé vadra.

A csábításnak száz undok fájával akartak törbe csalni, de nem sikerült.

Egyik szerelmet, másik hűséget hazudott, ez hízélgéssel, amaz vagyonával igyekezett bukásomat siettetni.

Ellentállottam.

Mentől közelebb voltam az örvény széléhez, anélkül görcsösebben kapaszkodtam a mentőkorláthoz, élni akartam, élni, becsületesen.

Egy napon árverést tüztek ellenünk.

Az árverés előtt a hitelező ügyvédje magához hivatott s tudtomra adta, hogy mindent el akart követni, hogy elhalasztassa az árverést, de a hitelező nem tágit. Ő szívesen kifizeti helyettem a tartozásomat, — ösmeri a viszonyainkat — de...

Undorral fordultam el tőle s még csak elégtételt sem vehettem megsértett becsületemért.

Elárvereztette mindenünket s mikor a pusztá falak között maradtam, elég vakmerő volt a szememre vetni, hogy magam vagyok az oka mindennek, mert: ostoba vagyok. Barátnőim, kik jólétemben hizelegve vettek körül, elfordultak tőlem.

Atyám meghalt, anyámat a sok bánat ágyba döntötte. Egyedül maradtam, tanácstalanul, vigasz, cél és remény nélkül.

Az uram elutazott.

Tévelyegve, megtörtén jártam a főváros utcáin, körülöttem a fény, pompa, a csábítás száz vigyorgó démona. Csak kezem kellett volna kinyújtani és megszerezhettem volna a jelen gyönyöreit.

Ekkor hozott össze a sors Sárosy Gézával.

Még leánykoromtól ismertem. Szegény kántortanító fia, kit atyám támogatott, hogy tanulmányait folytathassa.

Szegényesen, sápadt arccal, réveteg tekintettel bolyongott a Városliget fái között, mikor észrevett, szegyenkezve közeledett hozzám. Bocsánatot kért, amiért nem keresett fel otthonunkban.

Elmondta, hogy mennyit kell küzdenie a nyomorral, habár a kritika dicsérőleg nyilatkozott képeiről, de nem akad vevőre, még nincs elég hangzatos neve, hogy képei az uri szalónokban is lógjanak.

Mikor megismerte helyzetemet, szánakozóan nézett reám, de vigasztalni nem mert, hiszen alsókunsági Cserepes Dénes felesége voltam.

Másnap meglátogatott s mikor üres szobáimon végigvezettem az utolsó kis udvari szobáig, melynek butorzata ágybetétekből összerakott nyughely, két szék és egy rozsdás mcsdóasztalka volt, akaratlanul kiáltott fel:

— Szegény nagyságos asszonyom!

E naptól kezdve vendégem volt, s mentől világosabban látta helyzetemet, annál nagyobb tisztelettel volt irántam

Karácsony előtt az uram is megérkezett.

Egy szóval se kérdezte, hogy miből éltem távolléte alatt, csak mikor a sarokban heverő fehérneműim maradékára tekintett, szólt egykedvűen, hogy nem segíthetett, mert keveset keresett.

Bérnegyedkor az Andrássy-uti egykor fényes lakásomat is el kellett hagynom.

Az uram nagynénjéhez költöztünk. Egy ötvenéves dámához, ki mindent elkövetet, hogy még jobban elvadítsa az urammal való viszonyomat.

Kigyó módjára férközött hozzám, hogy jobban megsemmisítsen.

Hizelgett, dicsérte szépségem, magasztalta természetem és ugyanekkor az uramat gyalázta előttem, aki nem érdemli meg, — ugymond — hogy hü maradjak hozzá.

Gyülöltem ezt a vén asszonyt, undorodtam tőle, mint a büntől. A sárba akart taszítani, hogy közelébb férkezhessék az uramhoz.

Amikor látta, hogy így nem érheti el célját, áskálódni kezdett ellenem.

Elhitette az urammal, hogy a Sárosy Géza szeretője vagyok.

Terve sikerült.

Hatalmába kerítette az uramat, szemem láttára folytatott viszonyt vele, csakhogy elűzhessen a háztól.

Néma megadással türtem sorsomat.

És az uram egyre sülyedt, a feneketlen sárba. Az ital és a nagynénije rabja lett, egyiktől se tudott szabadulni.

Egy éjjel álmomból riasztott fel, odarohant hozzám s fojtogatni kezdett.

Sárosy Géza így szólt ekkor hozzám :

— Véget kell vetnie e nyomorult átoknak, tovább nem szabad tűrnie e megalázást.

Ugy beszélt velem, mintha atyám lett volna, gyengéden, okosan, szeretettel.

— Ha becsületes akar maradni, dolgoznia kell, — szólt határozottan — a gyomor eleinte csak kér, de aztán követel és annak eleget kell tenni.

Igen, dolgozni fogok, — gondolám — hiszen a munka nemesít, felemel, de mit dolgozzam, ha semmire se tanítottak?

Egy napon Sárosy örömtől sugárzó arccal jött elém.

Megbizást kapott néhány női szabó cégtől, hogy virágokat fessen selyem pongyolákra. Szerencsémre virágot festeni tanítottak a zárdában, s így segíthettem Sárosy Gézát, ki később örömmel engedte át nekem az egész megrendelést.

Az uramnak nem volt ez ellen kifogása. Örült, hogy valami foglalkozást kaptam, legalább szabadban turbékolhatott a nagynénjével.

Sárosy szeretettel oktatott mint tanítványt, dicsért, buzdított, de sohasem feledkezett meg arról, hogy tanítványa, jóltevőjének leánya vagyok.

Pedig szeretett, szeretett lelkének egész melegével, tekintete elárulta, amit ajka elhallgatott.

Mikor esténként hazatértem, az uram mogorván fogadott, gunyosan érdeklődött festett virágaim és a mester után.

Fáradtan, megtört lélekkel indultam be kis szobámba, amelyet egy ajtó választott el attól a szobától, hol az uram jó kedvvel enyelgett a nagynénjével.

Sárosy jutott eszembe ilyenkor, ez az ifju, akit szenvedni láttam, mert nem mert nyilatkozni, nehogy őt is olyannak gondoljam, aki bukásomat keresi. Tisztelni, csodálni tanultam ez ifjút.

Megtaláltam benne azt, amit az uramban hasztalan, kerestem, a férfit, az igaz ³¹¹álarc nélküli jellemet.

Nem uralkodhattam érzelmeimen, fiatal voltam, a boldogságot csak álmokból sejtettem, jogom volt szeretni azt, ki viszont szeret, aki megnyitotta előttem a boldogság kapuját.

Hasztalan parancsolt az ész, a sziv győzedelmeskedett.

Megfeledeztem mindenről, női becsületről, hitvesi esküről, szeretni vágytam, szeretni vágygal, szenvedéllyel.

A lejtőre léptem. Nem láttam a tátongó mélységet előttem. A szerelem elvakított.

A gondolat, hogy még boldog anya lehetek, boldog, mint annyi millió anya, ki gyermekében leli meg elveszett boldogságát, megrészesített.

És most bűnösnek kér az uram kimondatni, hogy ne lehessenek a Sárosy Géza felesége. Azzal akar bosszut állni rajtam, hogy elválasszanak tőle, de ne lehessenek azé, aki hitvessé tenne, éljek úgy tovább is szégyenemmel, megtört szivvel, megölt lélekkel.

Ő tovább folytathatja undok játékát, s ha akad még egy szerencsétlen teremtes, ki hinni fog álnokságában, még megnősülhet, élheti világát azután is, tetszése szerint.

Mutogathatja az ítélet, hogy én vágyok a bűnös, mert a bíróság annak talált, én csaltam meg,

én hagytam ott a közös lakást és szeretője lettem egy másik férfinak, akitől anya lettem.

És ismerőseim pálcát fognak törni felettem, ujjal mutogatnak majd reám, kerülni fognak, mint a megtestesült bünt.

Irigyeim és ellenségeim tapsolni fognak, hiszen olyan élvezet lesz a sárba látni azt, akit irigyeltek.

Igaz, én is szabad leszek, s ha úgy tetszik, férjhez mehetek akárkihez, csak egyhez nem: Sárosy Gézához.

Férjhez mehetek, hiszen szépnek, csinosnak mondanak.

De vajjon akad-e férfi, ki fátyolt vetne a multamra, ki megbocsájtaná, hogy megcsaltam az uram és apja lenne gyermekemnek, ki nem viselheti az apja törvényes nevét?

Az a viszony, mely Sárosy Gézához fűz, az erkölcsi világ törvényei szerint kettétéphetők ugyan, de ott áll örökre közöttünk gyermekünk, ki egyik kezével Sárosy Gézát, a másikkal engem tart átölve, ki nem ismerhet el más apát, mint akihez természeti ösztöne fűzi.

Most még gyermek, apró gögicsélő gyermek, de a gyermekből leány, hajadon lesz. Én visszanyerem leánykori nevem, csak a gyermekemnek nem adhatom vissza, amit módomba lenne visszaadni, a nevet, a törvényes, becsüleles nevet.

Hát vajjon meddig titkolhatom előtte a valót? Meddig hitegethetem, meddig hazudhatom neki az apja kilétét?

És ha feltárok előtte mindent, ha elmondom majd neki, hogy miért nem viselheti az apja nevét,

nem fog-e undorral elfordulni tőlem, az édesanyától, ki utját állotta boldogságának?

A bíróság bűnösségemet fogja megállapítani, mert beismerésben vagyok, elválaszt az uramtól, mert állításait meg nem cáfolhatom, de a becsületemen ejtett csorbát ki nem köszörülheti soha.

Nem védekezni akarok, az ugy is hasztalan volna, de mielőtt meghozza az ítéletet, bíró uram, csapja félre a házassági törvény idevonatkozó osztoba szakaszát és kérdezze meg önmagától, a gondolkodó és érző embertől.

Ki a bűnös: az uram-e vagy én?

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

A HADNAGY UR.

A közlegények rettegtek tőle, tisztársai kinevelték, de az ezredes meg az asszonyok rajongtak érte.

Solty Antal nem sokat törődött társai gunyos mosolyával, annál jobban kereste az ezredes, meg a szép asszonyok barátságát.

A leányos apák, de különösen a fiatal férjek gyűlölték legjobban.

Ezt ő igen jól tudta, de nem sokat törődött a világgal. A sors őt daliás, karcsu termettel, holló-fekete hajfürtökkel, pörge bajuszkával és havi ezer korona mellékjövedelemmel tüntette ki. Az előbbi az asszonyok, az utóbbi pedig az ezredes ur szívét lágyította meg, valahányszor egyetlen kis Zsazsájára gondolt.

Solty rendesen egyedül sétált s kardját hanyagul csörfette végig a rosszul kövezett utcán, úgy hogy már messziről hallották közeledtét s a nő-személyek akaratlanul is így szóltak:

— Ah! Solty hadnagy!

Ő csak mosolygott s gondosan ápolt bajuszát simogatta, hogy annál merészebben mutogathassa hófehér fogait.

A polgárembereket lenézte. Az igazi ember előtte a regrutánál kezdődött.

Ott lakott a kaszárnyában, mely csak néhány lépésnyire emelkedett a csendes paplaktól, melynek lakója egy istenfélő, jámbor öreg ur volt, ki egész nap a szent könyvek előtt görnyedve, az égiekkel társalgott.

Az öreg uron kívül egy süket vén cseléd és egy féleszü szolgálta volt a ház összes személyzete.

A kaszárnya jóval később épült, mint a kis paplak, különben talán nem lehettek volna szomszédságban egymással, de az ősz pap nem sokat törődött a külvilággal, őt nem zavarta a duhaj legények dalolása, sem a takarodó hivogató hangja.

Más okból, meg nem igen kerülgették a ház tájékát, a vén Eszter nénin kívül nem volt ott más nőszemély.

Egy szép júniusi napon, új élet költözött a csendes házikó falai közé.

Erzsike érkezett meg a fővárosból, az ősz pap egyetlen leánya, ki apja ellenére egy hivatalnokhoz ment feleségül, ki azonkívül tartalékos hadnagy is volt.

Az öreg ur kezdetben hallani sem akart e házasságról, de mert Erzsike a Tiszába akart ugrani, kénytelen volt engedni, hiszen ez a leánya volt egyetlen öröme, mely e földhöz kötötte még hátralevő napjait.

Erzsike, gyönyörű kis barna asszonyka volt, sötét hajfürtjei az utolsó divat szerint diszitették fejcskékjét, ruhája, — melyen meglátszott a modern asszony kényes ízlése — feszesen simult kíváncos, formás termetéhez.

A kisvárosi asszonyok kíváncsian figyeltek minden szavára, minden mozdulatára.

Érkezésének hire csakhamar elterjedt az egész városban.

Erzsike kedves és barátságos volt mindenkivel szemben. Tudta, hogy neki még oly hibát se bocsájtanának meg, mely más halandónál figyelembe se jönne.

Olyan volt, mint egy jámbor ősz pap leánya, dacára annak, hogy férjhezmenetele óta a fővárosi társaságokban élt, hol nem is sejtették, hogy egy szent pap gyermeke.

Mikor egyedül volt atyjával, szeretettel beszélt az uráról és kis leányáról. Boldogságát oly hiven tudta előadni, hogy az öreg ur szemeit a könnyek homályosították el, mire ez aztán abban adott örömének kifejezést, hogy meggyőzte Erzsikét, miszerint mind ezt csak a mindenható jóságos Istennek köszönheti, ki megóvjá őt a gonosztól. Aztán ilyenkor sokáig példázgatott, a jámbor, erkölcsös élet magasztosságáról, az erény útjáról.

Erzsike figyelemmel hallgatta atyja becsületes, szívéhez szóló szavait, csak egy sóhajban adott érzelmeinek kifejezést, mit az öreg ur az ájtatosság megnyilatkozásának vélt.

Az első hét, minden különös változás nélkül telt el s Erzsike igen kellemesnek találta a kis város ünnepi csendjét.

A paplak ablakai a Tisza partjára nyíltak, azon túl hullámozó kalásztenger, melynek határán a szomszéd falu házacskái fehérlettek.

A ház körül elhanyagolt zöldecskés kert, annak

szélein vadon elágazó akácfák, melyet festetlen léckerítés választ el a gyaloguttól.

A kerítést nem régen csinálhatták, csak mióta a kaszárnya és a paplak közelébe épült, hogy ne bántsa a szemet a puszta ház, elhanyagolt külseje.

A kis kaput azelőtt nem igen csukták be. Mi- nek? Egy szegény pap udvarán még a kóbor kutya se igen akad koncra, de mióta a szép Erzsike meg- érkezett, Eszter néni már alkonyatkor elzárta azt jól, nehogy valaki belopódzhasson Erzsike közelébe. Ha valaki tisztességes szándékból mégis be akart oda jutni, akár itéletnapig is zöröghetett, Eszter néni még az ágyulövést se igen hallotta, különösen ha aludni ment. Az öreg ur pedig ott nem hagyta szent könyveit, ha csak a ház tüzet nem fogott volna.

Tikkadt juniusi est volt. Erzsike szótlanul ült a nagy akác tövében és céltalanul nézte a Tisza hul- lámaait, melyek csobogva hömpölyögtek a nagy messzeségbe.

Fehér batiszt szoknyácskája, keskeny ráncok- ban takarták el formás termetét, szép fejét a fa tövéhez támasztva, gondolkodott . .

Eszébe jutottak jó atya őszinte szavai. Valami szokatlan érzés vett erőt rajta, olyan megbánásfélét érzett, mint a romlatlan gyermek az elkövetett csiny után, ha anyja büntetés helyett a lelkéhez beszél.

Néhány nap előtt, még csalóka lidércfény ját- szott képzeletével, s most révedező szeme a jövő ső- tét éjszakájába tekintett, mely örökre eltakarná előle az éltető világosságot, ha megfeledkeznék ma- gáról és azokról, akiket szeretett . .

Eszébe jutottak a hadnagy csábító szavai, kivel együtt utazott egész Sz.-ig.

— Boldoggá teszem, ha az enyém lesz!

Undorral gondolt vissza arra a pillanatra is, mikor meggondolási időt kért tőle, s nem utasította vissza szennyes ajánlatát.

A kaszárnya épületéből, mélabus furulyaszó hangzott ki a néma éjszakába. Erzsike lelkén erőt vett valami busongó érzés, melytől mindenáron szabadulni akart.

Gondolatai messze szárnyaltak vele, a nagy, fővárosi bérházba, melyben szerető ura és mosolygó angyalarcu leánykája talán éppen ő róla álmodoztak. Közelében becsületes ősz atyja megtört alakját látta a gyéren világított szobácska ablakán keresztül, kinek oktató szavát oly áhítattal hallgatta.

Szabadulni, menekülni akart attól a bűnös gondolattól, mely a Solty Antal szavaira emlékeztették. Hasztalan küzdött magával, hiába akarta gondolatait másfelé terelni, az a lidércfény újra megjelent előtte, hivogatta, csalta abba az irányba, honnan nem térhetne vissza sohasem — a bűn irányába.

Gondolataból, halk suttogás ébresztette föl. Solty állt előtte, kéjvágyó, sóvárgó tekintettel s mesterként remegéssel nyujtotta feléje kezét.

— Az istenre kérem távozzék innen; ha valaki meglátja, vége a becsületemnek s örök szégyent hozok jó öreg atyámra.

Solty a csábítás megszokott hangján igyekezett Erzsikét megnyugtatni, tettetett boldogsággal nézett reá, suttogó, hizelgő hangon esküdött hűséget, de Erzsike győzedelmeskedett érzelmein, az ész le-

győzte a szív akaratát, s mert Solty nem akart távozni, remegve sietett be ő a kis gerendás szobájába.

Mikor egyedül volt, lelki szemei előtt újra elvonultak azok az árnyképek, melyek már-már elhomályosították élte derült egét. Önmegvető undorral gondolt vissza arra a napra, mikor Solty Antalt megismerte, mikor csábító ajánlatát nem utasította vissza azonnal.

*

Vadász Géza, önkéntes, kárörvendő arccal sietett a kantinba és diadalmasan kiáltott föl:

— Megcsiptem a vén rókát, fiuk!

Az önkéntesek közelebb huzódtak Vadászhoz, tudták kit kell érteni a „róka“ elnevezés alatt.

— Megcsipted? — kérdezte a kis doktor, ki Vadász Géza után legjobban gyűlölte Solty hadnagyot, mert ez, a *doktori* cím elé a „*marha*“ titlust is mindig odafüggesztette.

— Meg én, az árgyélusát!

— Hogy-hogy?

— Nagyon egyszerűen!

Tudjátok, hogy nem maradhat meg tőle egy becsületes nőszemély se a városban és nem akad ember, aki az orrára koppintson.

Hej, ne lennék csak katona, megtanítanám a magyarok Istenére. No, de ne busuljatok fiuk, most vagy soha, kelepcebe kerül a vén róka.

Az önkéntesek kérdőleg néztek Vadász Gézára, mire ez folytatta:

— Most a pap, menyecske-leányára vetette ki a hálóját és az a szerencsétlen asszony talán csupa unalomból elfogadja az udvarlását, nem is sejti a veszélyt, amely fenyegeti.

Én ismerem az asszonyka urát, veszedelmes egy ember, a harmincketteseknél szolgált mint önkéntes, most tartalékos hadnagy, brutális vakmerő fickó, de nagyon szereti a feleségét, azzal nem sokat lehet teketóriázni, az majd nem keresi a lovagias eljárást, hanem ctt csap le, ahol hamarabb éri a bunkósbotja, inkább lemond a tiszti rangról, mintsem holmi kis karcolással intézze el az ügyet.

— Hát mi a terved öregem? — érdeklődött a kis doktor.

— Megirok neki mindent, aztán láttok majd olyan dolgot, amit még nem volt szerencsétek látni. Tudom Istenem, hogy el megy a kedve a hadnagy urnak uj pecsenye után nézni, amely nem az övé. Ugy elhordja innen az irháját, mintha sohase lett volna itten.

Az önkéntesek megéljenezték Vadász Gézát, de ez még folytatta:

— Meg aztán még egy tervem is van azzal a mákvirággal: Egy szép napon majd tudtára adom az öreg tisztelendő urnak is, hogy a leányát milyen veszély fenyegeti. Az se lesz nagyon elnéző a hadnagy ur monoklja iránt. Ti nem tudjátok fiuk, mire képes egy istenfélő ősz pap, ha házának meggyalázásáról van szó, különösen, ha az a tulajdon leányával történik, akit még a gonosz nyelvektől is féltve őriz.

A fiuk jónak találták a kidolgozott tervet, habár nem nagyon fért össze a lovagiasság szabályaival. Elvégre is egy nő becsületéről volt szó, aki anya és feleség egy személyben, egyszersmind egy köz-tiszteletben álló ősz, jámbor pap egyetlen leánya.

De ez a körülmény alkalmas volt Solty eltávolí-

lására és megszégyenítésére. Az asszonyka, — gondolták — majd csak kimászik a bajból.

Ugy történt, ahogy megbeszélték: Vadász Géza egyelőre irt a pap vejének, hogy jó lesz résen lennie, mert „farkas jár a kert alatt“.

Az említett nap óta, az önkéntesek naponla lesték Solty hadnagy lépteit és valahányszor a paplak előtt ólálkodni látták, mindannyiszor sikerültnek vélték a tervbe vett bosszu műveletét.

A kis város asszonyai is beszéd tárgyává tették az Erzsike viselkedését. Igen gyorsan törtek pálcát fölötte, hiszen az egész eset, igen érdekesnek ígérkezett. Sokan úgy is irigykedtek a pap leányára, kit a sors oly pazarul tüntetett ki a női szépség bájaival, hogy az méltán ok lehetett az irigykedésre. De különben is szenzációszámba ment ez ujdonság: A pap leánya viszonyt folytat egy katonatiszttel, kit mindenki léhűtő, nővadásznak ismert.

Már mindenütt suttoztak a dologról, csak a jámbor pap nem sejtett semmit. Őt nem igen érdekelték az emberek gyarlóságai, minden percét a szent könyvek kifürkészhetetlen titkai foglalták le. Leányára meg éppen nem gyanakodott, hiszen képtelenségnek tartotta, hogy az ő jó kis Erzsikéje házasságtörést kövessen el egy katonatiszttel, az ő becsületes házában.

A kis ügyvédné, — akit egyszer szintén gyanuba hoztak Soltyval, — közölte barátnőivel, hogy jó volna azt a szelid aggastyánt mindenről felvilágosítani, mielőtt a kényes ügy napvilágra kerül, amely retleneles csapás lenne nemcsak a papra, hanem az egész hitközségre nézve is.

Nem akadt azonban senki, ki Judás szerepére vállalkozott volna.

Féltek, rettegtek még csak a gondolattól is, hogy a valót föltárják a pap előtt. Talán nem is tudná túlélni ezt a borzasztó erkölcsi csapást, mely elegendő ara, hogy egy istenfélő papot a sirba keressen. Kiváncsian lesték a történendőket.

A látogatásokat megszakították Erzsikével, nehogy a gyanu ürügye alatt őket is rossz hirbe hozzassák...

Erzsike sejtette ugyan, hogy a városcában sütognak valamit róla, de lelkiismerete nyugodt és tiszta volt. Képtelenségnek hitte, hogy akadjon valaki, aki elhiszi róla ezt a gyalázatos hirt.

Hiszen nem követett el semmi rosszat, mindössze néha-néha szóba bocsátkozott Soltyval. Az igaz, hogy eleinte végighallgatta üres bókjait, szerelmi vallomásait, de mikor megtudta, hogy kivel van dolga és milyen cél vezérli Soltyt hozzá, egyszerűen elutasította, sőt utóbbi időben kerülte az alkalmat, hogy találkozzék vele s valahányszor közeledni látta, bement a szobájába. Azon ismeretes éj óta pedig nem is igen látta; egy percre sem feledkezett meg tehát arról, hogy egy vallásos pap leánya, egy becsületes férfi felesége és egy gyönyörű leányka szerető anyja.

*

Mikor Tobacsek Sándor, — Erzsike férje — Vadász Géza levelét elolvasta, elsötétedett előtte az egész világ.

Csontos kezeit ökölbe szorította és vérben forgó szemekkel tekintett ki a sötét éjszakába.

Egész lényén valami vad indulat futott keresztül, törni, zuzni szeretett volna dühében.

Odarohant az ágyban fekvő leánykájához, a megcsalt férj fájdalmával borult gyermekére, mintha attól akarna tanácsot kérni, hogy mitévő legyen, higgyen-e az áruló levél lelketlő betűiben, avagy csak undok rágalomnak tekintse az egész szerencsétlen ügyet.

Nem akarta elhinni, hogy az ő jó kis felesége annyira megfélekedezett volna magáról, hogy távolléte alatt ocsmány viszonyt kezdjen, egy jellemtelen katonatiszttel,

Tehetetlenül vergődött a kétkedés gondolatával, egyik percben undok hazugságnak tartotta az egész históriát, a másik pillanatban a féltékenység, a gyanu vigyorgó démonai üztek vele pokoli játékot. Elhatározta tehát, hogy véget vet e szörnyű lelki harcnak és meggyőződik a valóságról.

Vadász Géza ugyanazzal a kárörvendő tekintettel rohant a kantinba, mint napokkal ezelőtt, mikor Solty ellen kieszelt tervet barátaival közölte:

— Most vagy soha, fiuk! — káltott föl diadalittasan.

— No, mi az ujság, öreg? — kérdi a kis doktor kíváncsian.

— Kelepcébe a róka, jertek üssük agyon.

Az önkéntesek összenéztek.

— Ne vegyétek szó szerint, amit mondtam, majd elvégzi azt helyettünk a tisztelendő atya...

— Csak nem?

— De biz úgy van. Saját szemeimmel láttam,

mikor átugrott a kerítésen, odament a nyitott ablak elé és...

— Folyasd! — ordított a kis doktor.

— Bemászott az ablakon, mint egy közönséges tolvaj.

— És az asszony!

— Nyugodt volt, mint egy templomi szent.

— Hallatlan!

— Semmi hallatlan, most nincs időnk a megbotránkozásra. Irigylem ugyan azt a gazembert, de még se szeretnék a bőrébe lenni. Én sietek értesíteni az öreg urat az egész dologról; jöjjön, aminek jönni kell.

Ugy is történt. Vadász Géza halkan fölzörgette a jámbor papot s rövid szavakkal tudtára adta, hogy Solty hadnagy ott van a szomszéd szobában a leányánál; ha nem akarja elhinni, győződjék meg a valóságról.

Szegény öreg, a fádalomtól eltorzult arccal tekintet az ég felé, már a pusztá hír hallatára is.

A valóságra még csak gondolni se merészelt.

Becsületes lelke el se képzelhetett ily földi gyarlóságot. Hiszen merő képtelenség még csak gondolni is, hogy tulajdon vére, egyetlen leánya, ily szörnyű gyalázatot hozzon, becsületben megöszült fejére.

— Ah, csak gunyt akart üzni belőlem az a katoná, — gondolta — de hiszen azt mondta, győződjem meg a valóságról...

Odavánszorgtot az ajtóhoz, lélegzetét elfojtva hallgatódzott... aztán, mint egy végtelen fájdalomtól lesujtva, kezeit az ég felé terjesztette, vonagló

ajka már-már átokra nyillott, midőn nesztelen lépett be Erzsike s szelid hangon kérdé:

— Még ébren vagy édes atyám, pedig nem akartuk zavarni álmát. Most jött meg az uram, de nem akart a pitvarajtón keresztül menni, nehogy fölébressze atyuskát.

— Igen, az ablakon keresztül osontam be, mint egy tolvaj, — fejezte be a férj, felesége szavait — még az egyenruhámat is eltéptem, pedig azért vettem magamra, hogy megtakarítsam a fél utiköltséget...

Erzsike csak másnap tudta meg, hogy miért is kiáltott föl édes atyja örömében:

— Hála néked, te irgalmas jó Isten!...

A BECSÜLETES ASSZONY.

Scubert bucsuját kezdte játszani, majd hirtelen Chopin gyászindulójába fogott, azután becsapta a kottakönyvet és Offenbach kupléira tért át.

— Jaj, édes Margitom; az Istenre kérem, hagyjon fel egy percre zongorajátékával, — szólt egy szőke, vézna férfi, szinte könnyörgő hangon.

— Jó, jó, csak menjen, folytassa maga analitikáját, analízisét, meg tudja Isten milyen bolondságait, hiszen nemsokára meg fog...

A férfi egy szomorú pillantást vetett neje felé, azután visszament dolgozószobájába s elmerült a számok és betűk özönébe, mintha misem zavarta volna.

A szép asszony meg végigfeküdt a pamlagon, rágyújtott egy illatos cigarettára s elnézte a fölfelé szálló füstkarikákat.

A szobaleány egy névjegyet nyújtott át.

— Vezesse csak a szalonba s mondja, hogy azonnal jövök.

Odaállt a tükör elé, hajfürteit egy kissé rendbe hozta, aztán bement a szalonba.

Gergő Dénes üdvözölte a szép asszonyt.

— Ah, ön az, uram? S minek köszönhetem e szerencsét? — kérde elfojtott izgatottsággal.

— Majd megtudja, — válaszolt az röviden, miközben leült mellé a pamlagra.

— Beszéljen.

Azt hiszem fölösleges tudomására adnom Káldy balesetét, a hirlapok elég bőven foglalkoztak szegény barátom halálával...

A szép asszony arcát halvány pir lepte el e név hallatára, akaratlanul is homlokához kapott, mint akit hirtelen, váratlan csapás ér, de e zavar csak rövid pár pillanatig tartott, aztán maliciózusan intett Gergőnek, hogy folytassa.

— Bocsásson meg, nagyságos asszonyom, de kénytelen voltam így ajtóstól berohanni, különben talán meg se hallgatna, s nem teljesíthetném barátom utolsó óhaját.

Oldalzsebéből egy levélcsomagot vett ki, mely halványkék szalaggal volt átkötve.

— Tessék asszonyom!

Pali zokogva adta át e leveleket, utolsó csókját lehelte rája s e szavakkal adta nekem:

— Add ezt Margitnak, mondd meg neki, én szerettem őt... és megbocsátok neki.

Kinos csend követte e szavakat. A szép asszony aléltan dőlt hátra a pamlagon, átható tekintettel nézett Gergő Dénesre, mintha szívébe akarna látni, azután hirtelen megragadta az ifju kezét s szinte lihegve kérde:

— Ön tud tehát mindent? ... Elmondta önnek, hogy...

— Legyen nyugodt, asszonyom, nem árulom el

senkinek, elég, ha én tudom, én, akinek legkevésbbé kellene tudnia.

— Hogyan? ... Tehát ön már tudott mindenről s még sem hagyott föl szerelmi ostromaival, szeretni tudott volna egy olyan hűtlen asszonyt, aki megcsalja férjét, megcsalja barátját és ezek után egy harmadik karjaiba veti magát?

— Igen, midőn először elutasított magától, már akkor tudtam az Arisztid és kegyed között levő viszonyról, tudtam azt is, hogy Arisztid mennyire szereti kegyedet; igaz, Arisztid testi-lelki jó barátom, de tehettem-e másképp, mikor annyira szerettem, szerettem az első szerelem féktelen szenvedélyével, mikor otthagytam szegény beteges anyámat s a fővárosba költöztem, hogy közelében lehessen, gondoltam-e akkor barátira, férjre vagy a szülői iránti szeretetre? Előttem csak egy cél volt, kegyedet birni, enyémnek mondani ...

— Hagyjuk a multat, barátom.

— Ó nem, Margit! Ily könnyen nem utasít el most magától, vagy azt hiszi, feledtem? ...

— Amint tetszik, igaz, most hatalmában vagyok, hiszen egy oly titok birtokában van, mellyel lesujthat a világ s férjem előtt; de tegyen amit akar, csak gyáva ember, ki egy védtelen nőt rágalmazni mer, s azt hiszem, most nincs több mondanivalónk egymásnak. Isten önnel, uram!

Gergő Dénes egy merész tekintettel eléje állott. A szép asszony egy percig mozdulatlanul maradt, mint akit e szurós tekintet odaszegez; de a másik pillanatban fölébredt benne a sértett nő önérzete s szinte remegve kérde:

— Mit kíván, mit akar tőlem?

— Semmit rosszat, asszonyom, — mondá Gergő alázatos hangon — szeretném, ha meghallgatna, valami mondanivalóm van kegyednek, amit el kell mondanom, mert becsületéről van szó, igen a becsületéről, amit meg akarok óvni a további rágalomtól s nehogy azt gondolja, hogy csak egyedül tudom mindazt, ami becsületén csorbát ütött.

Becsület. E szó hallatára a szép asszony fájdalmasan sóhajtott föl, mereven, önmagába néző tekintettel állt ott a szó csapásától lesujtva: becsület Lelkén erőt vett valami kimondhatatlan, szívet-facsaró fájdalom, mely egész testén átremegett.

Hasztalan igyekezett elpalástolni fölindulását, nem volt annyi ereje, hogy könnyeit visszafojtsa.

Gergő Dénes odalépett hozzá s szinte esdő hangon kérte:

— Bocsásson meg, Margit, a mért oly kiméletlen voltam irányában.

Megfogta a kezét s visszavezette az előbbi helyre.

Margit szótlanul, mint egy alvajáró ment mellette.

— Emlékszik, — suttogta az ifju — két évvel ezelőtt, midőn a fiatal professzor a kezét megkérte, sirva jött hozzám tanácsért, hogy mit tegyen? Hiszen alig ismerem ezt az embert, — mondá — s mégis hozzá kell mennem... mert szüleim úgy akarják. Én vigasztaltam, sőt biztattam, hogy majd megszokja őt, ha mint férj és feleség egymásért s egymásnak fognak élni... én mondtam ezt kegyednek, Margit, én, aki szerettem, aki imádtam... Házasságuk után néhány hónappal meglátogattam.

Emlékszem, vidám arccal sietett felém s midőn azt kérdeztem: vajjon boldog-e? örömkönnyek között rebegé: „Szeretem, imádom a férjem“. Ugy fájt s mégis oly jól esett, mondom, hiszen az a tudat, hogy boldog, engem is boldoggá tett.

— Miért akarta ezt elmondani? — kérde a szép asszony.

Gergő Dénes mintha nem hallotta volna e kérdést, folytatta:

— Azután sokáig nem láttam, azt hittem, így majd csak elfeledem. Hasztalan, még jobban szerettem, mint azelőtt. Irtam kegyednek s levelemre nem válaszolt; meglátogattam s büszkén, szinte hidegen fogadott és amikor megvallottam szerelmemet, gögösen csak annyit mondott: „Szeretem férjemet és becsületes asszony vagyok“. Fájdalommal hagytam el lakását s egy erős elhatározással, hogy sohse akarom viszontlátni. Nemsokára megbetegedtem, az orvosom rendeletére a nyarat fürdőhelyen kellett töltenem. Balaton-Füredre utaztam. A véletlen itt is ismét összehozott minket. Hidegen, sőt büszkén fogadta köszöntésemet, természetes, a nagyvilági fürdőző szép asszony csak nem fog szóba állni egy nevelővel, aki négy makrancos diákját jártatja a fürdővendégek között. A gyógykútnál is találkoztunk minden reggel. Én úgy tettem, mintha nem is ismerném, a fürdővendégek flegmájával néztem feltűnő toalettjét, csillogó gyémántjait s örökké szomorú tekintetét. Később megsajnáltam, oly egyedül volt mindig, nem volt senkije, akivel társalkodhatott volna. Tudtam, hogy unatkozik; hogyne, a szép asszonyok annyiszor unatkoznak... Egy napon, amint a tó partján tanítványaimat sé-

táltattam, kegyed szemközt jött velem, az előttem sétáló két hölgy utána fordul, miközben az egyik gunyosan így szólt: „Ez az, akiről Kovácsné beszélt a napokban“. „Hallatlan“ — mondá a másik mély megbotránkozással... Még aznap megtudtam mindent... megtudtam, hogy kegyed ama hercegné módján szerette az ottani cigány primást.

A szép asszony itt hirtelen felugrott s szikrázó, démoni tekintetel nézett Gerő Dénesre.

— Hallgasson!... Az égre kérem hallgasson! Ne ejtse ki e szót itt, ahol csak egy fal választ el férjemtől... Ha megtudná, megölné magát szégyenében. A világgal nem törődöm, mondjanak rólam bármit, rágalmazzanak, ahogy akarnak, de férjemnek nem szabad megtudni semmit; érti, semmit!... Igaz, könnyelmű asszony vagyok, de nem tehetek róla. Ő sohasem foglalkozott velem, minden idejét könyveinek szentelte s én élni, élni akartam, nem parancsolhattam véremnek, hiszen még oly fiatal vagyok, s ha szenvedélyem elragadott, nem uralkodhattam magamon. Én szerettem, szerettem reménytelenül, s bár tudtam, hogy az viszont szeret, de nem volt bátorságom azt szemébe mondani. Hidegen, kiméletlenül bántam vele, ekkor ismertem meg Arisztidet, aki egyre ostromolt szerelmével, de őt nem szerettem, a pillanat, midőn közelében voltam, megrészegetett s ha karjaiba is omoltam, az nem a szerelem, hanem a szenvedély műve volt s midőn később őt is elutasítottam, öngyilkos lett a szerencsétlen... Hogy ezután mit tettem, azt mind tudja, hiszen elsorolt egyes részleteket s így elég oka van arra, hogy elítéljen, hogy megvessen egy ily kétszeresen nyomorultat, mint én vagyok...

Egy percig hallgatott, azután könnyes szemeit rámereszté Gergő Dénesre s suttogva folytatta:

— Pedig higgye el, Dénes, még nem veszett ki belőlem a becsület csirája, akármilyen nyomorultnak is tart. Én érzem, én tudom, hogy még tudnék szeretni, csak visszaadnának önmagamnak, hogy ne félnék szemébe nézni annak, aki legjobban megérdemli, hogy szeressen, aki becsületesen akarja megmenteni...

Gergő Dénes szinte szédült e szavak hallatára, azt hitte, álmodik. Ez az asszony, aki félóra előtt oly fenyegető tekintettel mérte végig, egyszerre egy ömlengő szerelmes hangján beszél s el akarja hitetni vele, hogy őt, csupán őt szerette?...

Könnyezni szeretett volna örömében. Nem ismerte az asszonyi furfangot, a szerelem elvakította, megfeledkezett mindenről, Arisztidről, a Balaton-Füreden történteokről a megcsalt férjéről; ő csak az asszonyt látta, azt a csábító szépségű asszonyt, akinek megbocsátotta volna a föld minden vétkét, akit lázasan szorit karjai között s aki csókok között esedezett hozzá:

— Mentse meg a becsületem! Mentse meg a becsületem!

FOGADAS.

A heidelbergi egyetemen ismerték meg egymást s annyira megbarátkoztak, hogy majdnem minden szabadidejüket együtt töltötték.

Linszki Vencel, a bölcsészettudományok hallgatója, ki csupa passzióból lépett a tudományos pályára, nagy hive volt a modern filozófiának.

Horvát Kálmán a természettudományokért rajongott s mint vegyész akarta kenyerét megkeresni.

Amazt a sors szép daliás termettel, igazi férfiszépséggel és egy milliócska örökséggel áldotta meg, emez mindezekkel nem dicsekedhetett: gyöngé, vékony pénzü legényke volt, ki saját keresményéből folytathatta tanulmányait, de szellemi tekintetben jóval felülmulta lengyel származásu barátját. Gyakran órákig vitatkoztak egy-egy probléma fölött s Linszki ilyenkor mindent elkövetett, csak hogy bebizonyíthassa állításai valódiságát.

Ha tudományos kérdésekről volt szó, meghajolt barátja nézete előtt; de társadalmi s különösen morális kérdésekben veszedelmes volt vele vitába elegyedni, ilyenkor nem lehetett őt meggyőzni még kézzelfogható bizonyítékokkal sem.

A nagy vakációra Linszki meghívta barátját

nemrég örökölt birtokára, mely egy lengyel városka határában terült el. Kellemesen töltötték napjaikat sorba látogatták a környék előkelőségeit, hol — különösen a leányos házaknál — a legnagyobb szeretettel vették őket körül.

Egy délután ott ültek a virágos kertben s szivarozás közben a leányhüségéről és azok szerelméről vitatkoztak.

Linszki minden bevezetés nélkül jegyezte meg, hogy a mai leányok nem tudnak igazán, érdeknélkül szeretni. Ezért van az a sok boldogtalan házasság. Az anyagi érdek az egyedüli kapocs, mely két lény között Hymen rózsaláncait összetartja s ha e kapocs lepattan, vége mindennek, a szerelemnek, hüségnek és boldogságnak.

— Tévedsz kedves öregem, — szólt Horvát mosolyogva. — Nem ismered még eléggé az életet, de különösen a nők lelkivilágát. Bizonyos tekintetben és körülmények között igazad lehet, mindig voltak és lesznek kivételek, de általánosságban merészség ezt állítani. Az a leány, ki szereti a kiválasztottját, nem lesz hűtlen hozzá soha, nem mond le róla s a világ minden kincseért sem.

— Nagy számár vagy te Kálmánkám. Látom, hogy egész ifjuságod a laboratóriumban töltöd, a nőket épp oly kevésbé ismered, mint az arany előállítás módját, pedig tudom, hogy ezen töröd az eszed. ...

— Lásd, én pszichológiai szempontból itélek meg mindent, különösen pedig a nőket s egész bátran mondhatom, hogy a józan ész logikája szerint, nekem van igazam.

— A pszichológia és a logika az egyedüli tudo-

mány, mely az emberismeret felé vezet. Ha a mai reális világ felfogásait boncolgatjuk, nem juthatunk más eredményhez, mint hogy: a szerelem és hűség szervi kapcsolatban áll az anyagi érdekekkel.

— Szóval, te azon nézetten vagy, — szakította félbe Horvát, — hogy pénzzel és vagyonnal még a legideálisabb szerelmet is meglehet dönteni, hogy a fiatal, tapasztalatlan leányka, anyagi előnyökért legszentebb érzelmeit is áruba képes bocsájtani?

— Nagyon természetes! Ezen nézetemet hasztalan igyekeznél megcáfolni, itt sikertelen marad minden kísérleted. A tapasztalatok is mellettem bizonyítanak.

— Már megint stoikusan gondolkodol. Eddigi tapasztalataid, ha állításodat igazoljuk is, ebből azonban theoriát felállítani nem lehet.

Tudom, hogy nagy sikereid voltak a szép nem között. Hiszem, hogy nem egy kis leánynak csavartad el a fejét, ki aztán faképnél hagyta miattad imádottját; hogy nem egy aszony csalta meg veled az urát; de mind e sikereidet nem pusztán vagyonomnak, hanem szép, daliás termetednek és más előnyeidnek, vagy talán olyan körülményeknek köszönheted, mely semmiféle összefüggésben sincs milliós örökségeddel.

— Határozottan merem állítani öregem, hogy eddigi sikereim kilenctized része elmaradtak volna, ha nem lennék véletlenül néhai Linszki Franyó milliomos, örököse. Lásd, ezért nem akarok én megházasodni, mert meg vagyok győződve, hogy jövődöbelim csak vagyonom miatt lenne a feleségem.

— Nem tudom, szerénységnek, vagy ostobaságnak nevezzem nézetedet, de bárminek keresz-

telem is, az eredmény mindig az lesz, hogy a te modern filozófiád és logikád nemcsak félre vezetnek, de el is butítanak.

— Én a tapasztalati igazságok hive vagyok. Szerintem igaza volt Moltkenek: „A látszat csal, az igazság megmarad“.

— Látod, én egész nyugodtan folytattam külföldön tanulmányaimat, sőt, a te vendégszeretetedből még a szünidőt is távol töltöm hazámtól, pedig otthon egy szép, fiatal leány gondol reám, kit végtelenül szeretek, ki imád engem s remegve várja visszatértemet, és még sem félek attól, hogy valaki elcsábítja a fejét. Jobban bizom benne, mint önmagamban.

— Vagyonos leány? — kérdi Linszki egy kis szünet után.

— Szegény özvegyasszony leánya, ki egész nap az írógép előtt görnyed havi hatvan koronáért.

— Talán csunya a kicsike és nincs nagyon kitéve a csábításnak?

— Ellenkezőleg. A legszebb leány, akit valaha láttam: termete mint Aphrodité, szemei gyémántként ragyognak, lelke tiszta és romlatlan. Az egész irodaszemélyzet bomlik utána, a kis praktikánstól kezdve, a mindenható főnökiig.

— És te bízol benne?

— De mennyire, barátom! Az életemet merném egy fogadásra tenni, hogy el nem hódíthatná senki fia.

— Szegény barátom! Most már belátom, hogy csak vegyésznek születél. Azt hiszed, hogy a női hűség is olyan, mint a szinarany; nem rozsdásodik meg még akkor sem, ha ócskavasak közé kerül.

— Hasztalan gunyolódol, Vencelkém, elveim-
től el nem tántoríthatsz soha. Én hiszek az igaz,
érdeknélküli szerelemben, a női hűségben. Ez egy-
szer nem chemiai kísérletről, hanem tapasztalati
axiomáról van szó. Fogadni mernék, hogy ezt a
leányt el nem csábíthatja senki a világon, engem
halálig is úgy fog szeretni, mint most szeret.

— Te kis képzelődő!

— Ha nem hiszed, amit mondtam, hát fo-
gadjunk.

— Nem bánom, fogadjunk száz aranyba, —
szólt Linszki elbizakodva — hogy rövid idő alatt
elcsavarom a kicsikéd fejét és ha megkérem a ke-
zét, még csak gondolni se fog reád. Ott hagy a fa-
képnél, amikor nekem tetszik.

Horvát Kálmán egy kissé elgondolkodott. Po-
koli ötlete támadt, de gondolatait elrejtette, még a
tekintete se árulta el szándékát, aztán, mint aki
mindenét kockára teszi, elszántan csapott az asz-
talra:

— Áll a fogadás!

Linszkit érdekelte ez a kaland. Elhatározta,
hogy a magyar fővárosba utazik barátjával, ugyanis
rég vágyta megismerni a lovagias magyar nemzetet
és a szépségtől híres Budapestet. Ugyis olyan egy-
hangu volt már a puszta élet, valami új, izgató ka-
landra vágyott. Ez az alkalom épp kedvezett neki,
hiszen egy érdekes fogadásról és csalhatatlannak
vélt beigazolásról volt szó.

*

Másnap este Budapest felé vették utjukat.
Egész uton e kérdés fölött vitatkoztak, egyik sem
adott igazat a másiknak.

— Majd meglátjuk, kinek lesz igaza, — szólt Linszki mosolyogva.

— Majd meglátjuk, — felelt Horvát egykedvűen.

— Még azt a szíveességet is megteszem neked, hogy tudtára adom a leánynak, hogy milliomos vagy és nőtlen.

— Amint jónak látod, öregem, csak a fogadásunkról ne tégy említést, mert akkor talán én lehetnék a vesztes fél.

Mikor megérkeztek, Horvát Kálmán így szólt Linszkihez:

— Egy körülményre azonban még figyelmeztetek barátom. Vissza ne élj bizalmammal és ha a leánnyal egyedül leszel, meg ne feledkezz magadról. Mert jegyezd meg magadnak, ettől és e fogadás eredményétől három lélek boldogsága függ: a leányé és szegény özvegy anyjáé, akiket én legjobban szeretek a földön, az én boldogságom, mely csak akkor lehet teljes, ha őket is igazán boldognak látom...

— Nyugodt lehetsz. Nem fogom átlépni a tisztesség határát, csak olyan bizonyítékokat fogok szerezni, mely feltétlen elegendő lesz, hogy ez esetben is beigazoljam állításaim valódiságát. Mikor mutatsz be a leánynak?

— Holnap este. Még ma fölkeresem őket, hogy előkészítsem, miszerint holnapután már vissza kell utaznom. A többi a te dolgod.

— Bravó, Kálmánkám, csak még arra kérlek, ne légy nagyon sentimentális a kicsikével, ne olvass fel neki szerelmes verseket, mert ez talán egy-két nappal csak késleltetné sikereimet.

— Ne félj, öregem, nyugod és előkelő leszek, mint egy uj lengyel mágnás.

Mikor Linszki Vencel egyedül maradt, fölkacagott.

— Milyen beképzelt legényke az én Horvát barátom. Azt hiszi, hogy a szerelmes leányok ma is olyanok, mint a régi lovagkorban.

Az igaz, hogy nem lovagias eljárás tőlem, amit cselekszem, de elvégre is nem én tehetek róla, én nem ajánlottam a fogadást. Legalább kiábrándítom ezt a fiut ostoba hiszékenységéből és egy érdekes tapasztalattal gazdagabb leszek.

*

Másnap este Horvát, mint legjobb barátját mutatta be Linszkit, ki — ugymond — néhány hétre a fővárosban marad, hogy annak szépségeit tanulmányozhassa.

Hoffmann Ilona, — így nevezték hösnönket — a legnagyobb előzékenységgel fogadta a lengyelt, s első perctől kezdve úgy viselkedett vele, mint Kálmán legjobb barátjával, — kedvesen, bizalmasan.

Linszkit meglepte a leány természetes szépsége. Egy percre se vette le róla tekintetét, mohó sóvárgással bámulta formás termetét, mosolygó ajakát, gyémántként ragyogó észbontó szemeit.

— Igaza volt Horvátnak, — gondolta. — Ennél szebb leányt még álmomban sem láttam. Milyen beképzelt az én szegény barátom, ha azt hiszi, hogy a leány szereti és nem osztaná meg mással a szivecskését. Sokal könnyebb lesz itt célt érni, mint gondoltam.

Hiszen a természeti törvények is ellentmondanak, hogy e leány a Horvát Kálmán felesége legyen.

Ez maga a duzzadó élet és erő, amaz a törékeny semmi, a merő képzelet. . .

Az estét együtt töltötték.

Linszki egész este a leánnyal foglalkozott, míg Horvát az anyával beszélgetett, s csak néha vetett rájuk egy-egy pillantást.

— Már most is féltékenykedik, — gondolá — mikor barátja tekintetével találkozott.

Már késő éj volt, mikor a két jó barát elhagyta a szegényes kis lakást és betértek egy előkelő szállodába, hol Linszki lakást bérelt ittléte alkalmára.

— Hát hogy tetszik a leány? — kérde Horváth kíváncsian.

— Mesésen, öregem. Sokszor hallottam a magyar nők szépségéről, de ilyen leányt még képzeletben se láttam.

— És e leány engem szeret az anyja után legönzetlenebbül, — felelt Horvát. — Még mindig kételkedel szavaimbán Vencelkém?

— Jobban, mint valaha.

— Én holnap reggel, — amint megbeszéltük — utazom, ezt már tudtukra adtam. Ha láttad volna, milyen zokogva borult a nyakamba, mikor bekisértem a kis udvari szobába. Kért, könyörgött, hogy maradjak, de én erős voltam, mert a fogadás felteteleinek eleget akarok tenni.

— Helyes, öregem. De most én is kérni akarok valamire és erre férfias becsületszavadat kell adnod, hogy megteszed.

— Parancsolj velem!

— Azon esetre, ha a fogadást megnyerném és bármily ostobaságot tennék, nem fogsz holmi bolondságokat elkövetni. Ez alatt azt értem, hogy nem gondolsz majd semmiféle merényletre, se magaddal, sem pedig velünk szemben.

— Hogy érted ezt?

— Hát csak úgy pajtikám, hogy ha netán magamnak hódítanám meg Ilonkát, ha arról győződnék meg, hogy engem szeret és nem a vagyonomat, talán még feleségül is venném. Mert megvallom őszintén, ez a leány jobban tetszik nekem, mint hinni véltem.

— Ismétlem, hogy bizom Ilona hűségében, ő nem fog elhagyni engem soha s épp úgy fog szeretni mindig, miként most szeret...

*

Horvát Kálmán másnap elutazott. Egyedül hagyta barátját gondolataiba elmélyedve, ki alig várta a pillanatot, hogy viszontláthassa azt a leányt, kit első látáskor már megszeretett...

Másnap este ismét meglátogatta Hoffmanékat. Ilonka mosolyogva, barátságosan fogadta, Hoffmanné pedig az ügyes mamák szokásához híven mindig talált valami dolgot a konyhában, hogy a fiatalok egyedül lehessenek.

Linszki érezte, hogy rabja lett a leánynak, mentől többet beszélt vele, annál jobban belebolondult. Nem győzte csodálni azt a gyönyörű, okos teremtet.

Éjfélig is elhallgatta volna lágy, sutlogó hangját, mohó vággyal, kéjes szomjúsággal nézte formás termetét. Lelkén erőt vett valami kimondhatatlan

érzés, szíve hevesen dobogott, vére szilaján keríngett ereiben, szeretett volna a lábai elé borulni, hogy csókjaival halmozza el, hogy elmondhassa neki, mennyire szereti, de valahányszor föl akarta tárni előtte érzelmeit, a leány csintalanul elhallgattatta:

— Ugy se hiszek magának, tudom, hogy csak szórakozni akar velem. Nem gondol a következményekre, nem gondol a jövővel, csak a jelen gyönyöreit akarja élvezni, hogy aztán eldobhasson, mint egy töről szakadt, hervadt virágot. Ismerem az ilyen lovagokat, kik vagyonukkal kérkednek, csak-hogy könnyebben ériék el céljaikat, hogy elkábítsa a védtelen leányt és aztán kielégithessék vágyukat. Ohó, kedves barátom, én nem vagyok olyan fajtából való, én csak azt az embert tudnám szeretni, ki megosztja velem mindenét, nevét, szerelmét és jövőjét.

Maga százezrekkel rendelkezik, csak nem akarja elhíttetni velem, hogy az én kezem után vágyik, a szegény munkában görnyedő leány után; hogy engem akar magához emelni, feleségévé tenni?

Ha nem tudnám, hogy dúsgazdag milliomos, ha azt hinném, hogy hozzám való egyszerű férfi, ki munkájával akarja kenyerét megkeresni, oh, akkor... akkor talán tudnék hinni s remélni, hogy egykor boldoggá tehet.

Linszki boldogan, szeretettel nézett a leányra. Nem hitt az elhangzott szavaknak, hogyan, hát van még szerelem, igaz, érdeknélküli szerelem? Hát igaza volna Horvát Kálmánnak, — gondolá — hogy nem minden leányra lehet alkalmazni az én kegyetlen ítéletemet?

Még sohase beszélt így nő vele, mindegyik csak

a rózsás jövőt festette előtte, azt a jövőt, melyben a boldogságot fény, pompa és kényelem teremti meg. Mindegyik csak arról ábrándozott, hogy milyen kényelemmel rendezné be kastélyát, milyen fogatokon robogna végig Lemberg utcáin, egynek se jutott eszébe azt mondani: — Ha szegény lennél, akkor tudnálak szeretni, akkor tudnék hinni szavaidnak.

Mentől többet gondolkozott Ilona szavain, annál jobban megszerette. Már-már feledni akarta a fogadást. Csak egy cél lebegett előtte: Birni azt a leányt, birni minden áron, de nemcsak a jelen pillanatában, hanem örökre megosztani vele a jövőt, mely megteremtené számára az üdvözítő édes boldogságot...

Mikor elbucsuzott tőle, Ilona egy sokatmondó tekintettel nézett reája. Kézszeritása elárulta a lélek belső indulatát, hallgató ajaka többet mondott száz titkos vallomásnál. Linszki érezte, látta, hogy a leány szereti őt, de nem mer vallani, mert ott áll közöttük az aranyhegy, mely csábit ugyan, de kevés reményt nyújt egy szegény leánynak, hogy elérhesse.

Egész éjjel azon töprengett, hogy hitesse el a leánnyal tisztességes szándékát. Csak egy ut volt előtte, ha meghazudtolja önmagának, ha elmondja neki, hogy a milliós örökségről hiresztelt beszéd csak mese, üres képzelődés, hogy ő is csak olyan szegény vagyontalan ifju, mint Horvát Kálmán. Vajjon fogja-e akkor hinni neki, fogja-e akkor is igazán szeretni s nem kibuvó csak az egész kifogás, csak hogy ne lehessen hűtlen ahhoz a másik elbizakodott fráterhez.

Szinte gyűlölni tudta volna barátját, ki oly hidegvérrel utazott el, ama reményben, hogy Ilona mindig úgy fogja szeretni, mint a jelenben szereti.

Mikor Linszki tudtára adta a leánynak, hogy az egész milliós örökség csak tréfa volt, hogy ő is két keze munkájával akarja eltartani jövődöbeli feleségét, Ilona „*igent*“ mondott.

Linszki a még soha át nem érzett boldogsággal ölelte keblére a leányt, aztán mindent elkövetett, hogy diszpenzációt kaphasson és még a fogadás határideje letelte előtt feleségül vehesse Ilonkát.

— Mit fog majd mondani szegény Kálmán, — gondolat — ha megtudja a valót, hogy a fogadással Ilonka kezét is megnyertem?

Elvégre is, ő tehet róla, elbizakodottsága kergette a kellemetlen helyzetbe, a fogadást ő ajánlotta és én jó előre föltártam előtte az esetleg bekövetkezendő jövődöt.

Nem hajtott szavamra, bizott Ilonkában, bizott annak szerelmében.

Lehet, hogy csak képzelődés volt tőle az egész, beteges képzelődés, hiszen minden jel ellentmond e képtelenségnek, hogy Ilona szereti Kálmánt.

Egy szóval se tett róla említést. Ugy viselkedett, mint akinek még nem volt része a szerelemben. Megismert engem és megszeretett, ebben nem találok semm lehetetlenséget, hiszen az Isten is egymásnak teremtetett bennünket.

E gondolatokkal eltelve, Linszki megbarátkozott sorsával. Csak egy dolog bántotta szörnyen, hogy miképen adja tudtára barátjának a fogadás nem várt eredményét.

Valami lalsejtelem bántotta, félt, remegett,

hogy Horvát elkeseredésében még a bosszura gondolhat, hogy megfeledkezik adott szaváról és visszaköveteli tőle lelkileg eljegyzett menyasszonyát.

Az esküvő után Linszki nem merte említeni ne-jének a Horváttal kötött fogadást.

Izgatottan várta a pillanatot, mikor már túl lesz e nyomasztó kétes töprengésen, mikor Horvát minden bosszu nélkül fog beletörődni a változhatatlanba. Sürgönyözött neki, hogy a fogadást elvesztette, s ha meg akar győződni a valóról, a legközelebbi vonattal induljon Budapestre, s megérkezése után este tizenegy órakor a Royal-szálloda hatos számú helységében várnak rá.

A félve, várt óra közeledett.

Linszki az izgalomtól környezve, idegesen járt fel és alá a szobában. Sajátságos rémes gondolatok kergetődztek agyában. Ez a férfikollosszus egyszerre félénk nyul módjára remegett, félt attól a vézna, gyöngye emberkétől, akit különben összezuzhatott volna. Félt annak bosszujától, a bosszutól, mely nem ismer adott becsületszót, hanem vakon rombol mindent, ami útjába kerül.

Csak ne lenne itt a felesége, ki talán első sorban lesz kitéve Horvát Kálmán bosszujának.

Ilona ott feküdt a pamlagon, nagy, sötét szempillái árnyékot vetettek hófehér arcára, ajkán az a soha el nem tűnő bódtó mosoly játszadozott, melynek Linszki rabja lett.

Valami szépet álmodhatott, mint aki nem sejt semmiféle veszélyt. Nyugodtan, lel kifurdalás nélkül feküdt ott mozdulatlanul és csak éltet lehelő orrcimpái árulták el, hogy egy élő szobor pihen ki a kéjes szerelem testi fáradalmaival.

Linszki remeget, idegesen nyult órája után. Né hány pillanat és a katasztrófa beállhat. A lebergi vonat már megérkezett, ő itt lehet nemsokára. Nem tudott tanácsot adni magának, kapkodott jobbra-balra, mint a lopáson rajtacsipett tolvaj.

Odarohant feleségéhez, hogy elrjetse, hogy be- küldje egy másik szobába.

Ilona, — mint akit mély álmából zavarnak föl — hirtelen fölugrott, de ahelyett, hogy eltávozott volna az ura nyakába borult és szenvedélyes csók- kokkal halmozta el homlokát.

Linszki szabadkozott, majd az ajtóra, majd a feleségére tekintett, ki mind szilajabban szorította őt magához, miközben az ajtón heves kopogás hallatszott és még mielőtt Linszki magához térhetett meglepetéséből, Horvát Kálmán rohant be izgatottan és minden bevezetés nélkül, remegő hangon kiáltotta föl:

— A nyertesek mi vagyunk: Én és a feleséged, aki az én legkedvesebb kis nővérkém.

— Szervusz sógor!

EGY A SOK KÖZÜL.

A főúri szalónokban már másodszor tárgyalták a Csengeri Piroska esetét.

Az ujságok előre irtak az érdekesnek ígérkező esküdtszéki tárgyalásról, újra elmondták dióhéjban az egész bünesetet.

Az olvasóközönség kíváncsian várta a tárgyalás eredményét, vajjon fölmentik-e a szép vádlottnőt vagy nem?

*

A büntető törvényszék folyosóin, talán még sohasem volt annyi előkelő urnő, mint a Csengeri Piroska bünesetének tárgyalása alkalmával.

Bóditó illatpára vegyült a hosszú folyosó nyirkos levegőjébe, vagyontérő briliánsok csillogásai ragyogtak a különben komor szürke falak között.

Feszült várakozást, kíváncsi érdeklődést árult el a szép asszonyok tekintete.

A szolga a tárgyalóterem ajtaját kinyitotta, lázas sietséggel tódult be a közönség s néhány pillanat alatt, minden talpalatnyi helyen a kíváncsi hallgatók sokasága szorongott.

Mikor Csengery Piroska — két őrtől kísérve — belépett, halk moraj zugott a termen keresztül,

Halványan, a lelki fájdalomtól megtörten ment előre. Szeliden, révedező tekintettel nézett maga elé, mintha biráin kívül senkit se látna a teremben.

Pedig ha a padsorokra tekint, ott látta volna azok sokaságát, kik egykor szeretettel, hódolattal vették körül.

A tanácselnök kérdéseire remegve, de érthetően adott feleletet.

Midőn családi viszonyairól kérdezték, könnyezve, a fájdalomtól elfojtott hangon válaszolt. Avagy mikor a tanukihallgatás kezdődött, s édesanyja megtört alakja vánszorgott be félelemmel, odarohant hozzá és keserves zokogással borult keblére.

Az elnök csak erélyes figyelmeztetés után tudta a hallgatóságot csendre inteni, mindenki e fájdalom hatása alatt volt, mely percekig tartott.

Az esküdtek is alig őrizhették meg ünnepélyes méltóságukat, csak az ügyész nézett egykedvűen maga elé és egy intésére az egyik őr visszavezette a vádlottat az előbbi helyére.

A bizonyítási eljárás véget ért, a tanácselnök a vádlottnőhöz fordulva szólott:

— Kiván még valamit fölhozni a mentségére?

Minden szem Csengeri Piroskára nézett, feszült figyelemmel várták a vádlottnő szavait.

Nyugodtan, mint aki ártatlansága tudatában van, tiszta, csengő hangon így kezdett beszélni:

*

Édesatyám főpénztáros volt abban a bankban, melynek igazgatója miatt a vádlottak padjára kerültem.

Az igazgató távoli rokonságban volt velünk, de dölőfős ember volt.

Szerencsés vállalatai miatt a pénzkapacitások között emlegették.

Atyám szintén vagyonos ember volt s nem ki-mélt semmi áldozatot, hogy olyan nevelést nyerjek, mint a legtöbb előkelő szülők gyermeke. Mikor az intézetet elhagytam, otthon még tovább folytattam tanulmányaimat.

A főváros előkelő társaságaiban kedveltek, a férfiak hódolattal csodálták szépségemet, lesve lesték minden gondolatomat, csakhogy szolgálatomra lehessenek.

Boldog és elégedett voltam, mert az életnek csak a jó oldalát ismertem. Ha voltak is irigyeim, azokról nem igen tudtam, hiszen oly barátságos, oly előzékeny volt velem minden ismerősöm. De nem voltam elbizakodott, bár száz okból is lehettem volna azzá, mert elkényeztettek, dicsértek, magasztaltak, amerre csak mentem. Egy volt miniszter házi-estélyén voltunk és a kegyelmes asszony kérésére nekem is zongorázni kellett, hol mint egy művésznőt ünnepeltek. A kegyelmes asszony szeretettel vezetett körül a teremben, miközben Somogyi Dénes is felénk közeledett, elragadtatással szorította meg kezeimet és hízog hangon sugta a fülembbe:

— Mesésen játszottál, szép kuzin, valóban büszke vagyok reád, — s megsimogatta arcomat.

Édesanyám, ki szemtanuja volt ünnepeltésemnek, annak örült leginkább, hogy Somogyi Dénes magasztalta játékomat, ki a legjobb férjjelölt volt a fővárosban.

Én akkor láttam először életemben, de atyám gyakran emlegette előttünk, mint a jövő — pénzügyminiszterét.

Egész este velem foglalkozott, hízelt, magasztalt, csodálta szépségem, termetem, melyet sóvárgó, kéjes tekintettel fürkészett.

Másnap virágot küldött s szüleim meglepetésére meglátogatott.

Ez időtől kezdve napi vendég volt nálunk s szüleim boldogan néztek egymásra, midőn észrevették, hogy rajtam felejté tekintetét.

Kezdetben figyelmességeivel akarta megnyerni bizalmamat, majd egy alkalmas pillanatban elhitette velem, hogy szeret, hogy nélkülem nem lehetne boldog sohasem s valahányszor férfilátogató jött hozzánk, féltékenyen őrzött, nehogy mással is beszélgessek és ha ilyenkor kérdőre vontam, haragosan kiáltott föl:

— Nem török senkit se a közeledben!

Édesanyám rábeszélésére barátságosan beszéltem vele, pedig kezdetben idegenkedtem tőle, nem hittem csábító szavainak, de anyám egyre hangoztatta, hogy igyekezzem megszeretni őt s ne dobjam el magamtól azt a szerencsét, melyért annyian versenyeznek.

Egy napon váratlan csapás érte házunkat. Atyám öngyilkos lett, melynek okát csak napokkal később tudtuk meg: hogy a bank pénzéből fedezte tőzsdeveszteségeit. Minden vagyonunkat elvették, a nyomor előtt állottunk.

E gyászos nappal kezdődött szenvedéseim időszak, jó atyám sirhantjával, a boldogság aranykapuja is bezárult mögöttem, s ami azon túl követ-

kezett, csak a lelketölő, keserű csalódások hosszú sorozata volt.

A régi jólét helyett a nélkülözés, a fény helyett az árny, a pompa és öröm helyett a nyomor sötét képe vigyorgott felénk.

Láttam gyászbaöltözött szegény anyámat, hallgattam keserves zokogás között elhangzott szavait, midőn az üres lakás pusztá falaira tekintet s nem volt elegendő pénze a legszükségesebb eledel beszerzésére sem.

Lelki fájdalmaim még növekedett, midőn jó barátnőim és azok, kik hódolattal vettek körül — elfordultak tőlem. Összeomlott ez a hatalmas sziklavár, melynek alapja csengő aranyakból épült, melyben csak addig ragyoghattam, míg pazar berendezéssel diszitett szalónunk nyitva állott a szórakozni vágyó vendégek előtt.

Atyámmal elvesztettem mindenemet, csak szép formás termetem és szüzies ártatlanságom nem...

Somogyi Dénes bankigazgató ur pedig ez után szomjazott, erre vágyott kéjes sóvárgó ittassággal. Ő nem hagyott el bennünket nyomorunkban, édesanyámat megnyugtatta, hogy gondoskodni akar jövőnkről. És mi nem utasítottuk vissza nagylelkűségét, hiszen a rokont láttuk benne és anyám hiszékeny lelke szerint — a jövődöbéli férjemet.

És valóban, ő mester módjára játszotta szerepét, álnok hazugságainak aranyfonalából szötte köröttem a hálót, elkeseredett szívem hiszékenységét kihasználta, ördögi furfanggal nyitotta föl előttem a jövő boldogságot ígérő kapuját, s csak akkor ébredtem öntudatomra, mikor már késő volt, mikor

becsapódott fölöttem a csapda és hasztalan vergődtem benne kétségbeesetten, tehetetlenül...

E szörnyű való után elvesztettem minden reményemet. A lelkiismeretfurdalás nyomasztó sulya nehezedett reám, önmegvető tekintettel néztem magam elé, valahányszor a kegyetlen valóság jutott eszembe, szürke sivárság ejtette rabul lelkemet, melytől nem volt reményem szabadulni sohasem.

Lemondással türtem mostoha sorsomat, elvesztettem a szép, jó és igazba helyezett hitemet, éltem úgy, mint sok más nyomorult teremtés, — cél, remény és vigasz nélkül — gyalázatommal.

A tanácselnök higgadtságra intette Csengery Piroskát, ki elfojtott zokogás között mondta el az utolsó szavakat, s aztán szenvedélyes hangját mérsékelve folytatta:

— Távolból egy reménysugár integetett felém: Levelet kaptam Kardos Elektől, — ki három esztendő óta külföldön tanult — hogy visszatér közelmbe. Gyermekkori szerelmem édes álmokképe jelent meg előttem Kardos Elek személyében.

A pelyhes állu ifjúból szép, komoly férfi lett, ki egész ifjúságát nemes munka közt töltötte el.

Szerettük egymást gyermekkorunk óta tiszta, önzetlen szerelemmel. Mikor elutazott, a remény egy boldogító tudatával ígérte meg, hogy ha majdan mint diplomás ember jön vissza, megvalósítja azt az álmot, melyet oly szépen kiszíneztünk.

Megtartotta szavát. Pedig tudta, olvasta a hírlapokból, hogy nyomorba jutottunk, de becsületes szíve épp oly hiven dobogott érettem, mint mikor fény, pompa és gazdagság között éltem.

Szeretett kimondhatalanul, s csakis érettem,

szerelmem miatt, nem lizelgett, nem bókolt, nem hazudott hűséget, de boldoggá akart tenni, meg akarta velem osztani nevét, életét, jövődő boldogságát.

Nem kérdezte, van-e hozományom, hiszen tudta, hogy szegény, tönkrement szerencsétlen szülők gyermeke vagyok, s mégis: megkérte a kezem ...

Ott ült közelemben, szemeiből a jóság, egész lényén a csalhatatlan bizalom sugárzott felém.

Mennyire más volt az az ifju, mint ez a sóvár-lelkű kéjenc. Amaz a tiszta önzetlen igazság, emez a képmutató álnok hazugság. Az a lelke, ez csak a testemet akarta, amaz feleségévé, emez szeretőjévé akart tenni. És én, mint egy posványban fetregő féreg állottam közöttük s ez, ki megfosztott becsületemtől, távozni akart tőlem, míg amaz üdvözítő boldogsággal közeledett felém s nem találtam utat a lelki megtisztulás felé, habár Somogyi Dénes-től könnyebben szabadulhattam volna, ő maga nyitotta ki kelepccém ajtaját, hogy megszabaduljon tő-étivettéknüCaméa átöáfoj-?aTh-ásai zgéTéájáelíljm lem, mert állatias szomját már kielégítette.

De közeledhettem-e ahhoz a másikhoz, ki rajongó szerelemmel, kételkedés nélkül bizalommal tekintett reám, ki gondolni se merészelte, hogy elbuktam.

Vajjon megcsalhattam-e ezt a becsületes igaz férfit, ki értem küzdött, miattam szenvedett?

Hazudhattam-e neki, hogy csak szerelmem nem változott meg iránta, s épp oly tiszta vagyok, mint azelőtt? Hát vajjon meddig játszhattam volna hazug szerepemet, meddig titkolhattam volna előtte, hogy becsstelen vagyok? Nem! Ha bűnbe is esem,

ha már önlelkemet meg is öltem, ha a posványba is léptem, de annyira nem süllyedhettem, hogy Kardos Elek becsületes lelkét is örökre eltiporjam ...

Az undor, az önmegvetés sorvasztó fájdalommal töltötte el bensőmet, mikor arra gondoltam, hogy „nem“-et kell mondanom annak az ifjunak, ki szeretett s akit én is rajongással szerettem; megvető utálattal gondoltam magamra és arra a nyomorultra, ki bukásomat okozta, ki tönkretette jövőm boldogságom, s a gyalázatba kergetett.

Egyedül voltam odahaza e szörnyű lelki harcok között, közel az örüléshez, nem tudtam mit tegyek, hogy adjam tudtára Kardosnak, hogy nem lehetek a felesége, mivel indokoljam elhatározásom, mely talán végzetes lett volna rá.

Az est közeledett, tudtam, hogy Kardos Elek remegve fogja várni a feleletet, melyre estig adott határidőt.

Megfejtethetlen dilemma előtt állottam ...

Kinos töprengésemben Somogyi Dénes gyűlölt alakja jelent meg előttem:

Feltűnő piperkőc módjára volt kiöltözve s léha blazirtsággal közeledett felém. Mikor látta, hogy elfordulok tőle, affektált hangon kérdezte tőlem, hogy miért vannak kisírva szemeim? s mikor panaszos zokogás között szemrehányóan válaszoltam neki, odaállt — háttal felém, az ablak elé s mialatt körmeit piszkálta, cinikus gunyos hangon vigasztalt, hogy megtörtént ez már más uri leánnyal is, ezért nem kell kétségbeesnem.

E szavak után elsötétedett előttem minden ... a vér agyamba tódult ... szívem hevesen dobogott ... valami vad, állatias indulat vett erőt rajtam. És az

őrület e szörnyű pillanatában lekaptam atyám pisztolyát és ahelyett, hogy magamra irányítottam volna ... Somogyi Dénes életét ontottam ki örökre...

S most várom a büntetésemet...

*

... A nagy tárgyalóterem ablakain mosolygó sugárözönével világította meg az esküdtek lelki-világát, mielőtt visszavonultak az ítélethozatlara...

*

Másnap a hírlapokban többek között ez a hír volt olvasható:

„Csengeri Piroskát az esküdtszék fölmentette“.

LILI.

— Művésznő lesz belőle, — mondogatták a szomszédasszonyok irigykedve.

— Bizony, kár is lene, ha csak olyan falusi libácska maradna, mint a mi leányaink, erősíté meg Fábryné tekintetes asszony.

— No már az igaz, lelkem, komámasszony, de hát mit csináljak vele, ha nem küldhetem fel Pestre valami színész-iskolába. Itt kell elpusztulnia szegénykének eben a faluban, pedig nincsen párja az én édes kis Lilikémnek...

Most két esztendeje is, mikor Pesten voltam az urammal, mondtam, hogy Lilikének szakasztott olyan a hangja, mint Blahánénak, az igaz, hogy nem tudja még olyan magasra felvinni, de hiszen még olyan fiatal az édes. Mindenszentekkor mult csak tizenhat esztendő, s mégis milyen gyönyörű termete van, akár csak egy grófkisasszonynak... Hátha még olyan szép ruhái lennének, mint a komámasszony Margitjának?

— Sohse busuljon kedves szomszédasszony, majd lesz neki, ha színésznő lesz.

— Lesz, lesz, de ha nem taníthatom, hasztalan minden beszéd. Szegény embernek, szegény

a szerencséje. Hej, pedig tegnap is mondta a tisztelendő ur, hogy nem győzi eléggé csodálni a Lilike termelét. Nem is csoda, ha úgy bomlik utána a főszolgabíró ur fia . . . Kárász Jani is elvenné feleségül, de abból ugyan nem eszik a lelkem, inkább kitekerem a nyakát, minthogy paraszthoz adjam.

Fábryné tekintetes asszony igazat adott Jankovácznénak, annál is inkább, mert fiatal korában ő is szerette a színészeket, még most is őrizgeti Szépalmy fényképét, aki három hétig volt nála teljes ellátásban, mialatt Fábry tekintetes ur hadgyakorlaton volt valahol mesze Boszniában . . .

A „véletlen“ kedvezett Jankováczné terveinek. Egy kishirdetésben olvasta, hogy egy fővárosi színésziskola igazgatójának már hány jeles művész és művésznő köszönhette szerencséjét. Mindössze két évig kell tanulnia és biztosan kap szerződést a jelölt, csak egy kis tehetsége legyen. — Tehetség? Hiszen ha csak az kell, gondolta Jankováczné, — Lilike ebben nem szenved hiányt s ezzel boldogan sietett Fábryné tekintetes asszonyhoz, hogy az ő tanácsát és támogatását kérje, annál is inkább, mert csak néhány nap volt még hátra a beiratásig.

Fábryné tekintetes asszony örömmel adott át egy száz koronás bankjegyet s ez megnyitotta Lilike új pályájának kapuit. Csak be kellett lépnie.

Szép, szeptemberi nap volt, Lilike először látta maga előtt a főváros bérkaszárnnyait.

Első sorban egy kalapkereskedésbe mentek, hol a kis kék selyemkendőcskét malomkeréknagyságú félreacsapott kalappal cserélték fel.

Jankováczné meglegedetten nézett Lilikére, az utcán járó-kelek pedig mosolyogva fordultak utána.

Aznap délután jelentkezlek az igazgató urnál. Ez rendkívül előzékeny ember lévén, mindössze egy régi népdalt énekeltetett Lilikével s miután a himlőoltási bizonyítványt is rendben találta, a tandíj előzetes lefizetése után a felvétel megtörtént.

Jankováczné még kezét is csókolt a direktor urnak és büszke önérzettel szorította kebelére az ő édes kis művésznőjét...

Az első lépés tehát sikerült. Most már csak jó ellátásról kellett gondoskodnia. Ezen is hamar túlestek. A király-utcában egy borbély és fodrász tisztességes özvegye ép olyan falusi, becsületes leánynak szándékozott ellátást adni, ki a színipályára készül, hiszen őt is bizonyos kötelekek fűzik a művészethez, miután boldogult férje a szomszéd dalcsarnok paróka-készítője volt...

Lilike, igen gyorsan megszokta új otthonát a tisztas matrónánál, ki anyai szeretettel hálózta be a tapasztalatlan fiatal leányt. Minden szabad idejét a leánynak szentelte, megmutatta neki a főváros nevezetesebb helyeit, sőt miután egy selyemruhát is vett Lilikének, naponta elvitte sétálni a Kossuth Lajos-utcába. Lilike boldog volt, de boldogságában nem feledkezett meg jó öreg szüleiről sem, de még Fábryné tekintetes asszonyra is gondolt. Négyoldalas levelekben adta tudtára, hogy milyen szép is ez a Pest, s milyen sok szép férfi lakik benne s mennyire finomak, hogy még kezét is csókolnak neki...

Édesanyjának meg nem győzte magasztalni az igazgató urat, aki napról-napra jobban kitünteti, csak azt nem tudja felfogni, hogy miért haragsza-

nak iskolatársnői, miért bosszantják mindig azzal, hogy csak annak köszönheti a kitüntetések: hogy olyan szép formás a termete s ajkát is mindig olyan kíváncsan bigyeszti a tanár elé...

Fábryné tekintetes asszony pedig megértette vele, hogy minden művésznőnek vannak irigyei. Hát még ha olyan szépek és szemrevalók, mint az ő kis keresztleánykája.

Egy decemberi napon Jankováczné boldogságtól kipirult arccal mutatta az ujságot a szomszéd-asszonyoknak, melyben világosan ki volt nyomtatva a Lilike neve, hogy milyen nagy sikert ért el az „Önmivelődő és fiatal titánok asztaltársaságának” hangversenyén.

Még a tisztelendő urnak is megmutatta, aki pedig mindig azon volt, hogy ne küldjék el Lilikét az ő községéből, ne hogy más adja rá az üdvöztető áldást... de most az is meglepődötten csóválta a fejét, sőt abbeli nézetének adott kifejezést, hogy még egykor büszke lesz a község Lilikére, mint a nemzet második csalogányára.

— Mondtam ugy-e öregem, hogy nagy művésznő lesz belőle, — mondogatta Jankováczné férjének. — Mondtam ugy-e, de te mindig ellenkeztél velem. No hiszen, mi lenne a világból, ha mi asszonyok a férfiakra hallgatnánk?

— Hát biz az ugy van, anyjuk. Csak ne kerülne olyan temérdek pénzbe a Lilike, már a takarékok se akar adni a házra, Sáfrán zsidó is csak a szakállát simogatja, ha kölcsön kérek tőle. Tegnap is azt mondta, hogy minek küldtük Pestre a leányt, nem olyan szegény embernek való dolog az; hasztalan mondogattam neki, hogy majd visszafizeti azt

nekünk a mi kis gyermekünk. Még se adott kölcsön egy árva fillért sem.

— Hej pedig azt a kétszáz koronát mégis csak elő kell teremtenünk, még ha a föld alól is, érted ember! Lilikének ruhára, meg kalapra van szüksége, csak nem járhat ott is perkál-szoknyában, te persze azt se bánnád, ha kinevetnék az édest... Emlékszel ugy-e, milyen gyönyörű ruhában énekelt a Blaháné, de tetszett is ám mindenkinek. Ha Sáf-rán zsidó nem akar adni, akkor el fogjuk adni a riskát vagy a csákót. Ugy se adnak többet három liter tejnél, én inkább lemondok a kávémról, de Lilikémnek mégis elküldjük azt a kétszáz koronát ...

*

A zsurkerület szalonjaiban, új témáról beszéltek. A lapok ugyan még nem sokat közöltek a dologról, de mindenki tudta, hogy Putnoki Gabi huszezer koronát sikkasztott és megszökött egy kardalos nővel.

A leányos mamák fölötte bosszankodtak az eset miatt, Putnoki kitűnő parti volt, a nagybácsija most nemrég kapott nemességet és vagyonának egy részét Putnoki Gáborra hagyta volna.

Most vége mindennek, őt ki kell hagyni a kombinációból, hiszen sikkasztott. Ez ugyan még nem lett volna olyan nagy baj, de megszökött egy kardalosnővel, sőt még azt is hircszelnek róla, hogy feleségül vesz egy félvilági hölgyet...

— Csak azt nem értem, — mondá Isaszeghyné — hogy lehet egy olyan nőszemély miatt sikkasztani.

— Megtörtént az már mással is nagyságos asz-

szonyom, — vágott közbe Litvány Elek — akinek huszárönkéntesi évében mintegy harmincezer korona értékű uzsoraváltót fizetett ki a papája, mert nagyon ügyesen tudta az aláírását utánozni. Kár volt ezért a Gabit a társaság előtt kompromittálni.

— De legalább érdemes volt ezt a ballépést elkövetnie? — érdeklőtt a szép asszony rejtett maliciával.

— Pompás kis baba volt, nagyságos asszonyom. Ha nem lennék olyan pedáns jellemű ember, magam is el tudnék követni hasonló ostobaságot. Ej, ha ismerte volna azt a gyereket, micsoda szemek, hát még a termet? No, de jobb lesz, ha nem is gondolok reá, egy izben én is belegabalyodtam, de szerencsémre Gabi elütötte a kezemről. Még az a vén huncut Dr. Szelenczi is udvarolt neki. Egyszer végrehajtást vezetett ellene, valami szabókontó miatt; ki is fizette helyette az egész követelést, azt hitte a vén róka, hogy ezzel már hálójába keríti a kicsikét. Igazán pompásan mulattunk a kapitányommal együtt, mikor az a leány utánozta azt a vén fiskálist, hogy, hogy térdelt előtte, hogy szavalt neki szerelmes verseket, csak egy csókot előlegezzen neki, s mikor azt egy selyembluz ára ellenében megkapta, olyan ábrázattal távozott, mint akit a borbély jól beszappanozott, de borotválásról hallani sem akar...

— Maga, — amint látom, jól ismerte a kicsikét — szakította félbe a szép asszony.

— Nem mondhatom, hogy nem ismertem, hiszen én is eljárogattam abba a dalcsarnokba, csupa unalomból én is gyönyörködtem azokban a hamis

gyémántokban. Az igaz, hogy bosszantóan rosszul énekelt a kicsike, hanem a termete, az mesés volt...

— Hát Putnoki igazán szerette azt a leányt?

— Természetes, különben nem sikkasztott volna miatta, vagy legalább nem szöktette volna el másnak az orra elől...

— De hiszen azt beszélik: mikor Putnoki pénze elfogyott, akadt egy másik, s most azzal szökök Putnoktól.

— Látja barátom, ilyen ostobák és könnyelműk maguk mind. Nem keresik a föld mélyében a valódi gyémántokat, melynek értéke van, hanem felszedik a kavicsot és azzal rohannak vesztükbe.

— Igaza van, nagyságos asszonyom, de a valódi gyémánt már oly ritka, hogy ha találnánk is olyant, kételkednünk kell annak valódiságában.

— Téved, Litvány uram! Az igazság abban rejlik, hogy önök, jó anyagi viszonyok között élő fiatal emberek, versengve akarják egymást felülmúlni a kalandokban. Csillogni, minden áron csillogni akarnak s az önök rossz példáját követi a legtöbb fiatal ember, habár a társadalom ama rétegéhez tartozik is, hol keserves munkával kell mindennapi betevő falatját megekeresnie. Ez a gyarló, becsstelen szenvedély őket is rabul ejti s ép úgy terjed köztük, mint a pestis s azért van mostanában annyi dolga az ügyészségnek... Igen, beszélteni akarnak magukról. Vajjon kinek volt már érdekesebb és izgatóbb kalandja.

Gyémántot akarnak mindenáron. És mert a valódiért küzdeni, fáradni kell, nem keresik azt. Ha azonban mégis egy igazira akadnak, nem tudják azt értéke szerint megbecsülni, úgy bánnak vele,

mint azokkal, akiket léha könnyűséggel, fáradság nélkül tudtak megszerezni, örülnek, ha túl adhatnak rajta...

— Igaza van, nagyságos asszonyom, de ezen egyelőre nem változtathatunk, mindenki úgy cselekszik, ahogy tud, ha mindig a *végre* gondolna az ember, el se kezdene s örökké úgy maradna, mint mikor a világra jött; tudatlan...

*

— Már vagy két hónapja, hogy hirt se kaptunk Lilikéntől, — szomorkodott Jankovác tekintetes ur! — Mit gondolsz asszony, nem történt valami baja a mi leányunknak?

— Ugyan, öregem! Már mire gondolsz? Azt hiszed talán, hogy egy művésznőnek nincs más dolga, mint haza irogatni? Ugyan Sándor, hát mikor jön már meg az eszed? Lilike már bizonyosan szerződést is kapott, hiszen mondta az igazgató ur, hogy Lilike lesz az első, akit beajánl egy fővárosi színházhoz.

— Igazad van anyjuk, de azért csak mégis irhatna egy-két sort öreg szüleinek. Az igaz, hogy már vagy három hónapja, egy fillért se kért az édes, de bizonyosan jól fizetik, nincs már a mi támaszunkra rászorulva.

— Sohse busulj, öregem, jó dolga van a mi gyerekünknak, meglásd, egy szép napon csak itt lesz közöttünk, még rá se fogunk ösmerni, olyan szép lesz, akár csak Blaháné. No meglátod apjuk, hogy úgy lesz minden, ahogy én mondom, csak türelem öregem!...

— Hiszen, ha te mondod, hát én várok, türe-

lemml., de tudod, anyjukom, a mult éjszaka olyan furcsa álmom volt, azért vagyok olyan nyughatatlan.

— Álmodtál?

— Igen, a gyerekről álmodtam.

— A Lilikéről? — ember beszélj, mondd gyorsan, mit álmodtál? Csak nem láttál vizet? Szent Isten, miért nem szóltál mindjárt?

— De biz' anyjuk, én vizről, még pedig nagy vizről álmodtam, melyen valami fene nagy hajó uszott, a hajó fölött meg gólyák szállingóztak...

— Gólyák? Valóságos gólyák, biztosan tudod? Na már az jelent valamit, jaj, csak legalább gólyát ne láttál volna... most mindjárt elájulok, ezt nem bírom tovább, holnap... nem, még ma... Pestre megyek... fölkeresem a mi jó kis Lilikénket...

Jankováczné még aznap este Pestre utazott.

Amint megérkezett, egyenesen Lilike régi lakására sietett, de ott azt az értesítést kapta, hogy Lilike már két hónapja elhurcolkodot, mert évi lakást bérlet.

— Évi lakást? Hát honnan vett butort az édes? Vagy már olyan nagy fizetése van a leányomnak?

— Fizetése? — nevetett a volt szobaasszony — persze, hogy nagy fizetése volt a Lilikének: a méltóságos urtól kapott négyszáz koronát, a Szunyoghy képviselő urtól háromszáz koronát, no meg a Löbl urtól kapta az egész berendezést, meg a házbért.

— Méltóságos ur? Képviselő ur? Löbl ur? De hát mit kuruttyolt itt össze-vissza, hiszen én ebből egy szót se értek.

— Szegény jó asszonyom! Látia. én egyre intettem a Lilikét, hogy ne kezdjen e hárommal is,

elégedjék meg azzal az ügyvéddel, aki el is akarta venni feleségül, egy házat is rá akart iratni, de ő nem fogadta el a tanácsomat, inkább hallgatott az Adlernéra s tessék, most megvan a baj, csak valahogy el ne fogják a szegénykét...

— Elfogják? Az én Lilikémet, az Istenért, mit beszél! Az én leányomat elfogják?

— Hát nénémasszony nem hallotta? Nem olvasta az ujságban?

— Már hogy olvastam volna, hiszen nem érek én rá ujságot olvasni, — mondta Jankováczné — s egy székre rogyva nagy zokogásba tört ki.

— Pedig megtudhatta volna az ujságból, hogy Lilike megszökött valami Putnoky Gábor pénztárnokkal.

— Megszökött? Jaj! Pénztárnokkal... megszökött?...

— Igen, de ez még nem lett volna valami nagy baj, de az a pénztárnok sikkasztott, rengeteg összeget, a Lilike meg elvitte a méltóságos ur nagy bugyellárisát, abban is volt néhány ezres bankó...

— Elég! ... Hallgasson! ... Egy szót se többet ...

Jankováczné zokogva hagyta el a bőbeszédű asszonyt, még köszönni is elfelejtett.

Amint a vonat visszarobogott vele a csendes kis falucska felé, becsületes lelkén erőt vett valami kimondhatatlan fájdalom. Mit szóljon az urának, annak a becsületben megöszült embernek? Fábryné tekintetes asszonynak, no meg a szomszédasszonyoknak, ha majd Lilike felől tudakozódnak. Nem tudott magának tanácsot adni, odahúzódott a kocsi

szögletébe, kék keszkenőjével egyre csak a szemeit törülgette, hasztalan, olyan homályos volt előtte minden. Az utazása is csak egy gyötrelmes szédület volt. Lelkiismerete bántotta, hogy ő volt egyetlen leányának a megrontója; ő, csak ő egyedül, bár csak mezitlábos parasztleányt nevelt volna belőle, most otthon lenne... tán már férjhez is ment volna, hiszen Kárász Jani kétszer is megkérte a kezét és ő kinevette...

Ilyen szomorú szemrehányások közben alig vette észre, hogy a vonat már a rakamazi vashidon is keresztülszaladt és ő még mindig nem tudja, hogy mit mondjon az urának, Fábryné tekintetes asszonynak, de különösen a rossznyelvű szomszédasszonyoknak?...

Amint végig ment a falun, az ismerősök mosolyogva köszöntötték, sőt Kóderne még utána is sietett, de csak a pitvarajtóban érte utól, ott már várta Jankovác ur, meg Fábryné tekintetes asszony, s kíváncsian néztek Jankováczné szemébe, ki ebbe a pilanatban a Lilikénél is nagyobb művésznő volt, odaborult az ura kebelére és boldogan mondta:

— Nagy hire van a mi Lilikénknek, öregem, most ment az első világháború útjára... a többit már elfojtotta a zokogása.

Jankovác ur, meg Fábryné tekintetes asszony szinte egyszerre mondták:

— Tudtam... Tudtam...

GARAI FERENC

EDDIG MEGJELENT KÖNYVEI:

1. Költemények, (1900).
2. Hamis gyémántok,
elbeszélések. (1905). ✚ ✚ ✚
3. Doktor Molitórisz
rögeszméje, reg. (1910).
4. A primadonna, regény,
(1911). ✚ ✚ ✚ ✚ ✚ ✚ ✚ ✚ ✚
5. A pénz parancsol,
regény, (1913). ✚ ✚ ✚ ✚ ✚ ✚

E könyvek megszerezhetők a Magyar Kereske-
delmi Közlöny hi. lap- és könyvkiadóvállalatnál
Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 12. szám.

TARTALOM:

	Oldal
A pénz parancsol	3
Ki a bűnös ?	157
A hadnagy ur	170
A becsületes asszony	182
Fogadás	189
Egy a sok közül	203
Lili	212

